

CATALUNYA+ CRISTIANA

Any XX • Núm. 1.027

27 • maig • 1999

225 ptes.

L'il·lustre historiador P. Miquel Batllori, en exclusiva

«El segle XX viu una crisi de certeses»

El P. Miquel Batllori, premi d'Honor de les Lletres Catalanes, premi Príncep d'Astúries de ciències socials, doctor *honoris causa* per quatre universitats, aquest jesuïta és un autor prolífic i indispensable que ha trobat per arxius de mig món lligalls, carpetes, cartes i testaments que han obligat a refer la història.

En aquesta entrevista en exclusiva per a *Catalunya Cristiana* fa un balanç de la història, de la ciència i del pensament amb el seu estil metòdic, minuciós, cordial i atent.

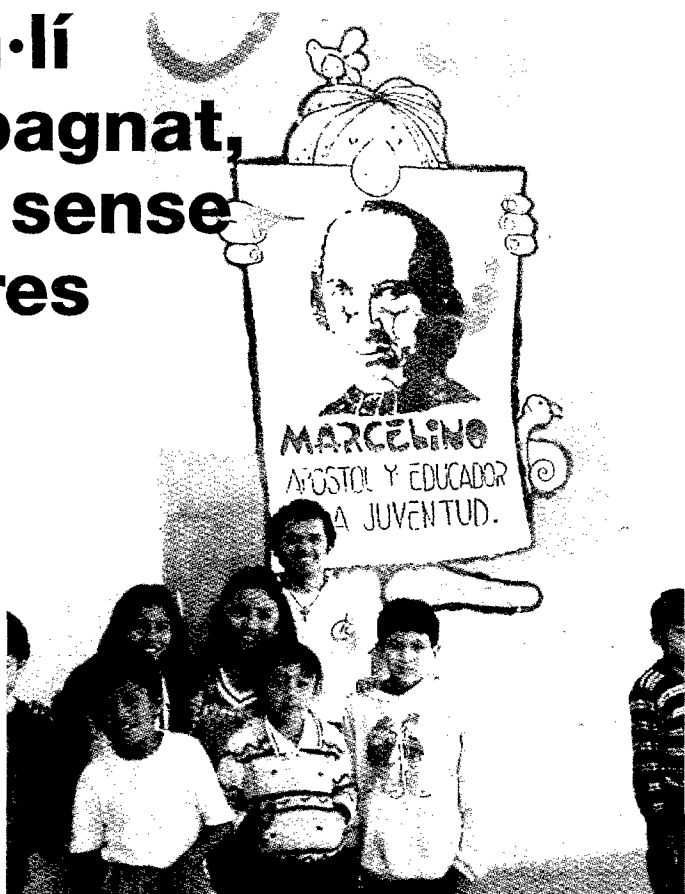
Aquest investigador considera que el període anomenat «de forma ambigua» postmodernitat es caracteritza «per una crisi de certeses» que fins i tot han convertit els resultats de la ciència en aproximatius. «S'han acabat les certeses», sentència. Però això no vol dir que hagi perdut la confiança en el futur: en la dialèctica de la vida ell troba sentit als avenços i als retrocessos de la humanitat.

Pàgines 4-5

Marcel·lí Champagnat, un cor sense fronteres

Amb motiu de la recent canonització del fundador de la institució marista, Marcel·lí Champagnat, us oferim un especial de 8 pàgines sobre la seva vida i el seu carisma. És apassionant descobrir una vida tan íntimament lligada a la Revolució francesa del 1789. I com en aquell moment de transcendència històrica, un jove, mogut per l'amor a Déu i la devoció a Maria, va impulsar una revolució silenciosa en el camp de l'edu-

cació i de l'esperit.

Sense ell, la vida de la nostra Església i la vida del nostre món no haurien estat el mateix.

Pàgines 10-17

Especial eleccions: Concepció Ferrer (UDC) conjumina el cristianisme i la política

Us volem oferir durant les properes setmanes i abans de les eleccions del 13 de juny, un conjunt d'entrevistes amb els primers candidats a Catalunya al Parlament europeu. Aquest espai vol ser una aposta per l'Europa solidària i per la política responsable.

El nostre primer convidat, en aquest cas, convidada, ha estat Concepció Ferrer, dirigent d'Unió Democràtica de Catalunya (UDC) i vicepresidenta de la Internacional Democatacristiana. Ella ens parla obertament de quina manera

l'inspiren els valors cristians per fer política, de la concepció d'Europa que defensa també des de la seva catalanitat, de l'aposta en temes socials com l'atur, la marginació i la tercera edat, i de quina manera s'està implicant en la construcció de la pau. Entre les seves paraules podreu entreveure com s'albira un tarannà femení. I és que les dones poden dedicar-se a la política com a dones. Res més. I res menys.

Pàgines 18-19

Sumari

Kosovo, la tragèdia continua

La parròquia de Sant Ildefons celebra els 50 anys

Pag 31 Coronació canònica de la Mare de Déu de Canòlic

La Moreneta entronitzada al camp de Tarragona

Premis Sant Jordi

viatges
viatges

AMB L'ASSISTÈNCIA
TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

«PELEGRINS DE LA PARAULA»
AL PAÍS DE JESÚS

Del 2 al 9 d'agost

TERRA SANTA

Una bona manera de
preparar-se per al Jubileu
de l'any 2000

PELS CAMINS FRESSATS DE L'EUROPA SECULAR GERMÀNICA

Del 12 al 20 de juliol

ALEMANYA
DELS ALPS A BERLÍN

VISITANT:

- Munic
- Bregenz
- Llac de Constança
- Friburg
- Heidelberg
- Frankfurt
- Erfurt
- Leipzig
- Berlín
- Postdam

UN INDRET DIFERENT, BEN SINGULAR

Del 2 a l'11 d'agost

ESCÒCIA

Castells i palaus
Rius i cascades
Destil·leries i prats
Trens i ferrys
Llacs i muntanyes
Monuments de
tota mena

Un país on amb prou
feines arribà la
romanització

DEMANEU INFORMACIÓ:

per telèfon,
per correu o bé personalment
a l'Associació

AMICS DE
CATALUNYA CRISTIANA

Pl. Urquinaona, 11, 3r 3a A
08010 Barcelona
Telèfon 933 013 718
Fax 933 023 264

Del 3 al 5 de setembre
de 1999

**PELEGRINATGE A
SANTIAGO DE
COMPOSTEL·LA**

amb motiu de l'Any Sant
compostel·là

Editorial

El compromís de l'Església basca per la pau

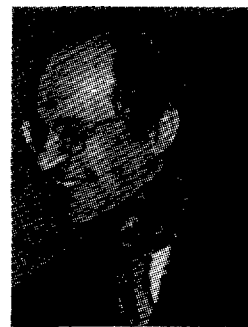
L'acord de legislatura que tres partits del País Basc han formalitzat recentment, en què s'inclou explícitament l'assumpció de les vies exclusivament polítiques i democràtiques té, sens dubte, un gran relleu. Lògicament, els diferents partits polítics interpreten de manera contradictòria aquest pacte. Però, més enllà de les posicions divergents, motivades per visions ideològiques i anàlisis diferenciades, és clar que l'acord té una gran transcendència. Només cal recordar que a mitjan setembre, quan ETA va anunciar abans de les eleccions autonòmiques que silenciava les armes, molts sectors dubtaven de la durada de la treva. Així doncs, malgrat la complexitat de la situació al País Basc, la pau avança significativament. I ara, a més, s'ha donat un pas més en la línia d'advocar per la desaparició plena de totes les accions i manifestacions de violència.

No obstant això, tampoc no és el moment de grans triomfalismes. El camí de la pau serà llarg i difícil; els entrebancs i els pals a les rodes hi seran presents. Ara bé, en aquest nou escenari, com ben segur ha succeït en la seva gestació, l'Església basca té un paper i una funció. Perquè el compromís de l'Església del País Basc per la pau ve de lluny. Un compromís ferm, clar i gens ambigu, encara que els profetes de calamitats han presentat esbiaixadament l'actuació de l'Església, tot remarcant una i altra vegada la seva suposada *complicitat* amb la violència. La insistència de determinats àmbits i grups mediàtics a denunciar una presumpta ambigüitat de l'Església basca ha estat un malson. Ni la jerarquia ni la base han donat suport a la violència, ni l'han justificada. L'Església basca, en el seu conjunt, ha defensat una postura sense fissures a favor de la reconciliació i de la pau.

El proper dia 1 de juny, tenim una bona ocasió de conèixer de primera mà, sense manipulacions ni interpretacions errònies, l'aportació de l'Església basca al procés de pau. El delegat de Pastoral Social de la diòcesi de Bilbao, Joseba Segura, pronunciarà una conferència a Barcelona, a la parròquia de la Mare de Déu dels Àngels de Barcelona, titulada, justament, *El procés de pau a Euskadi i el paper de l'Església*. La iniciativa, ben oportuna, correspon a les entitats de l'Espai dels Àngels (Centre Cristià d'Universitaris i Professionals, la Fundació Joan Maragall i la parròquia de la Mare de Déu dels Àngels) i el Moviment de Professionals Catòlics de Barcelona.

L'Església catalana ha de sentir-se solidària amb l'Església basca en aquest moment tan decisiu per a la consolidació de la pau. Perquè aquesta sensibilitat sigui significativa realment, i es transformi en una col·laboració fraterna, primer cal estar informats. I, posteriorment, cal donar suport, amb gestos concrets, a l'actuació de l'Església del País Basc.

Sumari

8

Kosovo, la tragèdia continua

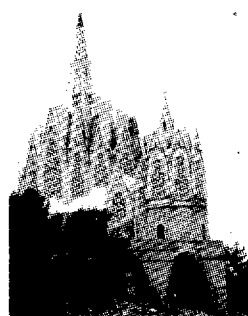
28

La parròquia de Sant Ildefons celebra els 50 anys

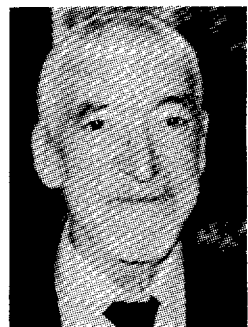
31

Coronació canònica de la Mare de Déu de Canòlic

32

La Moreneta, entronitzada al camp de Tarragona

47

Premis Sant Jordi

CATALUNYA CRISTIANA

Directora: Núria Oriol

Redactora en cap: Glòria Carrizosa

Redactors: Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire, Marta Puyol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Montse Sans, ANDALUSIA i MADRID; Miriam Díez, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Jean Pierre Denis, PARÍS; Lluís Serra, ROMA; Guillem Ferrer, SES ILLES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Albert Muntada, SOLSONA; Joan Boronat i Guillem Soler, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA

Col·laboradors externs: Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Josep Casellas, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Francesc Nicolau, Tomàs Puntí, Antoni Reig, Carme Rullo, Albert Sáez, Pere Tena, Josep Véntura, David Vidal, P-J Ynaraja

Assessor religiós: Cristóbal Sàrrias

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Puiggarí, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 934 905 988, Fax 934 902 035 - E-mail: Catcris@idgrup.iber.net.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Magda Revetllat

Promoció: Jordi Baig, Alfons Miralles

Subscripcions: Antònia Canals, Isabel Giralt

Administració i comptabilitat: Mònica Torras

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Cra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 11.180 ptes.

Resta d'Europa: 21.684 ptes.

Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.

Àsia i Oceania: 37.804 ptes.

Entrevista amb el P. Miquel Batllori

«S'han acabat les certeses»

El pare Miquel Batllori considera que aquest període anomenat «de forma ambigua» postmodernitat es caracteritza «per una crisi de certeses» que fins i tot ha convertit els resultats de la ciència en aproximatius. «S'han acabat les certeses», sen-

tencia. Així mateix, atribueix la indiferència religiosa actual a la reacció antiVaticà II que ha protagonitzat part de l'Església. En el camp de la historiografia, considera la història global la màxima aportació del segle, i destaca noms com Braudel,

Chaboux i Toynbee. La dialèctica, un dels conceptes hegelians que han passat a la historiografia general, també explica, segons Batllori, l'avenç i el retrocés de l'Església, que «es mou i es mourà, com es mou la vida i la història».

Ens ve a trobar al replà, agraeix la puntualitat. «Estic enllestint les *Obres completes*, tinc molta feina, així no perdem temps, li ho agraeixo.» Batllori, cordial. Com que hi ha fotògraf, es posa l'americana, es redreça la corbata, es passa la mà pel cap. Batllori minucios. S'asseu en una butaca de *skay*, al costat d'una tauleta i d'un munt de llibres; en comenta un d'ells, un recull del malaguanyat Goytisolo, «esplèndid». Ha pres apunts damunt el qüestionari que ens va demanar. S'excusa per la duresa del sofà. Batllori, atent. Quan durant la conversa mirem d'enfilar-nos per un viarany no previst al guió, ell talla i s'excusa: «Si em permetes, seguiré el teu esquema. Jo he estat durant tota la meua vida molt dispers. Molt. Tota la meua obra abraça des del segle XII fins al XX. He tractat història política, religiosa, cultural... Aquesta intel·ligència capaç de dispersar-se és una intel·ligència jove, i aquesta ja no la tinc, ara em costa de dispersar-me. Seguiré les anotacions que he pres.» Batllori, metòdic.

En canvi, quan la seva veu atiplada agafa el tren de la conversa s'accelera fins que el seu discurs, trontolladís, quequejant a voltes, convoca noms, escoles, obres, llocs, encontres, discussions i conferències. Anècdotes significatives, detalls il·lustratius. L'interlocutor ho veu passar tot per la finestreta a cent per hora, n'engampa un de cada deu —i ja en té prou. Batllori, erudit, observador, perspicaç, amb memòria de bibliotecari alexandri i longevitat matussalenca. A vegades, de cada cinquanta noms un es resisteix, no gosa acudir, i llavors el pare jesuïta Miquel Batllori (Barcelona, 1909), premi d'Honor de les Lletres Catalanes, premi Príncep d'Astúries de ciències socials, doctor *honoris causa* per quatre universitats, autor prolífic i indispensable que ha trobat per arxius de mig món lligalls, carpetes, cartes i testaments que han obligat a refer la història —com va passar amb la correspondència dels Borja—, busca el nom pel sostre de l'habitació, més enllà de la finestra, abaixa el cap i quan l'aixeca deixa caure les parpelles i exhala, resignat: «És això en el que noto l'edat... Tinc unes llacunes de noms...» Batllori,

intolerant només amb ell mateix. I amb Batista i Roca, per qui manifesta una profunda desafecció.

—Potser el món no s'acaba, però des d'Orient han apuntat que la història ha arribat a la seva fi. ¿Com s'entén?

—Això ho deia un oriental, sí, Fukuyama. Però Fukuyama al cap dels anys ha quedat molt desacreditat. Té una visió molt simplista de la història europea, estava convençut que la nova història caminava cap a la implantació del marxisme com a sistema. És clar, després dels esdeveniments del 1989 ha observat el fracàs,

ses. És a dir, els moviments del segle XIX de base idealística creien encara que el sistema és cert. Avui, en canvi, hi ha una crisi de certeses. Totes les assercions, històriques o no, són susceptibles de dubte, i per tant ens trobem amb un escepticisme científic general. S'ha creat en tot el món del coneixement una actitud crítica que no porta cap a solucions certes, sinó cap a solucions aproximatives. La història és una ciència aproximativa —i d'això ja se n'adonà Vicens Vives— i fins i tot les ciències pures són cada vegada més aproximatives. Des d'Einstein totes les ciències són aproximatives, però molt més les

nacional d'història se'ns va arribar a proposar un congrés d'història futura, i això era cap al 1980. Molts de nosaltres ho vam rebutjar.

—Parlar d'història del futur és una contradicció en els termes.

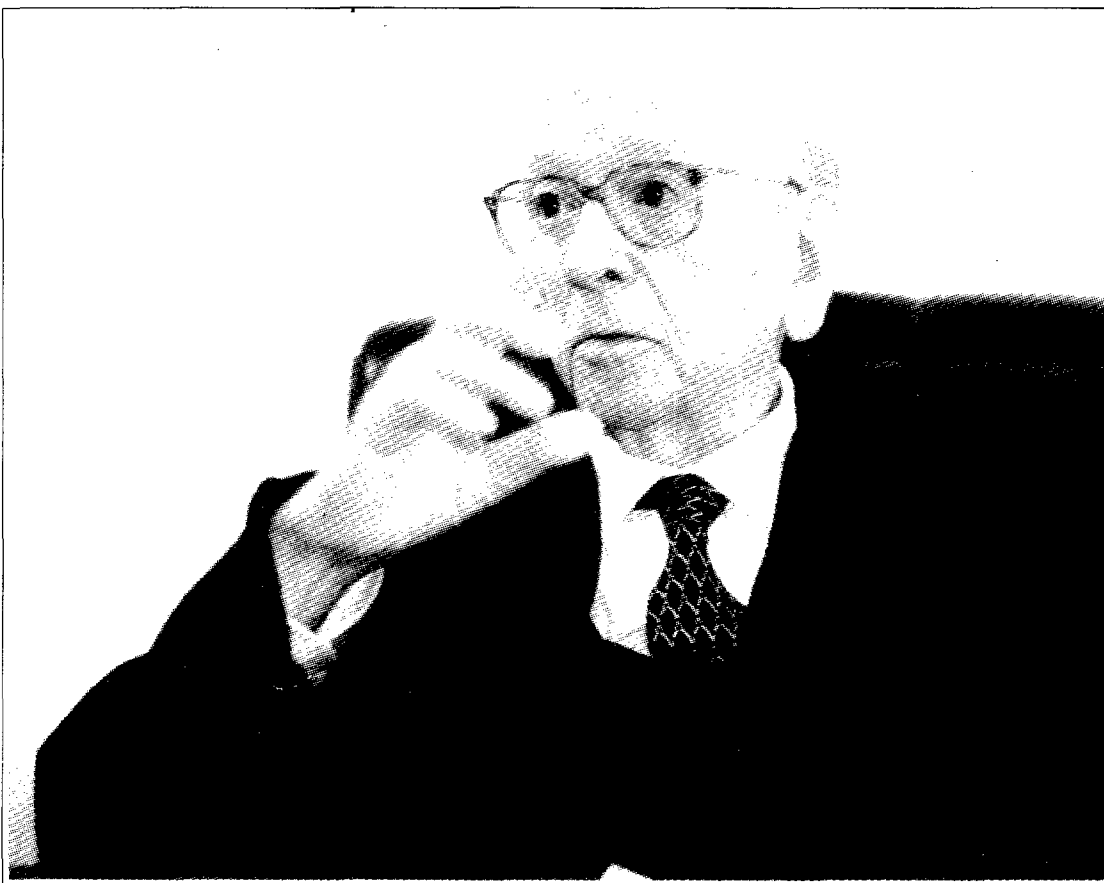
—És clar, i això es deu principalment al predomini de la història contemporània. Fa vint anys els temes que es proposaven per a la discussió internacional ja eren d'història contemporània en tres quarts parts. Aquest predomini dels contemporanis per davant dels historiadors medievals o moderns ha abocat els historiadors al futur, perquè viuen el pas del passat immediat al present. La prevalença de la història contemporània ha abocat la història al futur. I va fer que s'acordés una disposició revolucionària: que la història contemporània no començava el 1789 sinó el 1900, i que tota la història del segle XIX havia d'anar dins de la història moderna.

HISTÒRIA GLOBAL

La segona vegada que Rubén Darío —a qui Batllori va dedicar un capítol de *Vuit segles de cultura catalana a Europa*— va visitar Mallorca, cap al 1913-1914, Miquel Batllori ja comptava amb cinc anys d'edat. Era un infant de casa bona, castellanoparlant, amb un oncle jesuïta. Ara explica com un amic de la infantesa encara fa barrila: «Com pot ser que t'hagin acabat donant el premi d'Honor de les Lletres Catalanes a tu, que de petit no parlaves bé el català, deies *quiniens* en comptes de cinc-cents! I té raó. Jo el català el vaig aprendre al pati de l'escola dels jesuïtes de Casp i als estius, quan anàvem a Sant Feliu. Més endavant vaig fer l'opció pel catalanisme, ja a la dècada dels anys vint, a la universitat, coincidint amb la dictadura de Primo.»

—La gran aportació del segle XX en historiografia és l'intent d'abordar globalment els esdeveniments?

—Això de la historiografia global és nou del segle XX i marcarà la historiografia de finals de segle, com ha marcat tota la feta des de la Segona Guerra Mundial, i es pot explicar com una síntesi de tot el que s'ha fet anteriorment en història política, econòmica, religiosa, etc. Fernand Braudel va ser un gran renovador

Pare Miquel Batllori.

primer, de la política socioeconòmica marxista, i després, de la historiografia marxista. I va sentenciar: «S'ha acabat la història.» Però no s'ha acabat, la història. S'ha acabat un període de la història. Fukuyama està liquidat.

APROXIMACIONS

—Però una certa perplexitat, un cert no saber on anem sí que hi ha. Una certa crisi.

—En el fons, en tot el món del pensament i de la ciència, i no només en el de la història, el que hi ha és una crisi de certe-

humanístiques. S'han acabat les certeses.

—Suposant, doncs, que el 1989 es va acabar una etapa, ¿quin horitzó es dibuixa?

—Estic d'acord amb els qui creuen que el 1989 s'obre un nou període per a la història. Ara bé, ¿com serà la història del futur? D'això, sincerament, no en tinc cap idea. De fet, és futurologia, no història, encara que els futuròlegs puguin usar com a base per a les seves prediccions la història vera i contrastada.

—Sap que hi ha assignatures d'història del futur en algunes universitats...

—Quan era membre del comitè inter-

que va saber del fer una nova síntesi d'una història social i econòmica al marge d'idees preconcebudes i de l'escola marxista. Dins de la filosofia de la història, un personatge molt discutit però molt important és Toynbee, perquè és el primer filòsof de la història que s'ha basat en els fets històrics per bastir una teoria, que és el contrari del que feia tota l'escola hegeliana, des del mateix Hegel fins a Croce. Finalment, en l'àmbit nacional, hem de destacar noms com els de Federico Chaboud a Itàlia. Chaboud és un dels que va posar en pràctica el concepte d'història global. Potser és el primer historiador global, tant en l'ordre cronològic com en el temàtic.

—**Percep un canvi, una fractura, entre aquesta suposada postmodernitat i el període anterior?**

—No combrego massa amb les interpretacions que suposen fractures netes, perquè sempre he vist en la història una dialèctica, un moviment evolutiu. Els historiadors que ho han estudiat s'adonen que, per exemple, no hi ha una fractura total entre l'època medieval i el primer humanisme, sinó que hi havia en gran part una continuïtat de problemàtiques i de concepcions. Les fractures totals són coses de pensadors, no d'historiadors. En aquest sentit, jo diria que la modernitat està una mica en una situació semblant a la del primer humanisme, que es trobava a cavall entre l'Edat Mitjana i el Renaixement posterior. Ara estem a cavall entre la modernitat i el que vindrà després.

—**Hi ha cap altre parallelisme amb situacions històriques passades?**

—Sí, encara que pugui sorprendre, aquest estat d'incertesa actual té punts de connexió amb la Il·lustració. Se sol pensar que el segle de la Il·lustració va ser un segle de certeses. Però les certeses van ser només per a alguns filòsofs que van entroncar directament amb l'Enciclopèdia. El pensament europeu general no era el de l'Enciclopèdia. Hi ha tota una gamma de pensadors de tipus espiritualista, ideològic, religiós... El segle XVIII va ser un segle que va patir, no diré d'angoixa, però sí d'incertesa, hi havia allò que uns tiraven cap a un cantó i uns altres cap a un altre. Es nota molt per tot Europa una mica abans del 1789, també a Espanya. Dins d'aquest estat d'incertesa hi podem posar un Jovellanos, o un Feijoo. La incertesa intel·lectual del XVIII és molt semblant a la que vivim ara. Aleshores la Revolució francesa va suposar un canvi molt gran, va suposar el començament de l'integrisme catòlic a Espanya i a Itàlia; sense la revolució, l'integrisme no hauria estat ni tan prematur ni tan profund.

MESTRE ARNAU, L'HETERODOX

Batlloori va relatar l'heterodòxia d'Arnau de Vilanova en el primer capítol de *Vuit segles de cultura catalana a Europa*, editat el 1958. Ha passat prop de mig segle de les paraules del doctor Jordi Rubió al pròleg, que assegurava que Batllloori era «un erudit càlid i vital», allunyat del fred academicisme. Com li passà a mestre Arnau, metge del rei Jaume II i infatigable

viatjador, avui els heterodoxos han de rectificar o matisar allò que alguns diuen que ells han dit. Fa 700 anys almenys va servir perquè Arnau de Vilanova escrivís una de les seves millors obres, *Raonament*. Avui, ens trobem atrapats entre aquesta postmodernitat i l'atavisme?

«Per a mi la postmodernitat de l'Església va començar amb el Concili Vaticà II —explica Batllloori—, en el sentit que, almenys en aquells moments, no es fa tan forta en els aspectes dogmàtics i teològics, sinó que es fixa en la teologia pràctica, en la pastoral. L'evolució del concili va ser sorprenent, i va ser la crònica de com una selecta minoria inicial va aconseguir convertir-se en majoria final. I això es va poder fer precisament gràcies al fet que es van bandejar volgudament les decisions doctrinals o teològiques. És clar que hi va haver debats de teologia o de moral, però sempre van quedar en un segon pla. El doctor Bonet, que va ser un dels pocs que va assistir a totes les sessions del Concili —i se'n vantava— concretava això que et dic explicant que quan es presentava una qüestió deien: «Si no és litúrgica i no és pastoral, fora!» Ell considerava que això era un mèrit del concili, jo crec més aviat que això era un demèrit, però com tantes coses de l'Església, posteriorment ha tingut una lectura positiva.

—**Quina?**

—Doncs que si s'haguessin debatut les posicions doctrinals, dogmàtiques o morals no s'hauria aconseguit la majoria que es va aconseguir en qüestions de pas-

«Al Vaticà II una minoria va acabar transformada en majoria gràcies a no abordar temes dogmàtics i centrar-se en la pastoral»

toral. És clar que en el fons encara hauríem desitjat que el concili s'hagués obert una mica més, però en canvi aquesta reflexió posterior l'han fet després els teòlegs pel seu compte. És el cas típic, però no únic, dels teòlegs flamencs i holandesos, com Schillebeeckx. O el cas del Catecisme holandès, que va suposar una renovació quasi total de la dogmàtica. I que no va ser mai condemnat ni rebutjat globalment per la Santa Seu. La Congregació per a la Doctrina de la Fe no va demanar cap canvi i es va acontentar a exigir que es posés un apèndix de coses que es consideraven que no eren ben provades. En aquell moment això era un avenç de gran magnitud per a l'Església romana envers una teologia nova. Per tant, en aquest sentit potser va ser encertat que el Concili Vaticà II no entrés en els assumptes de dogmàtica per-

què molt probablement les decisions preses haurien estat més en la línia de la majoria inicial que no pas en la de la minoria inicial. Ara, almenys, s'ha creat una teologia nova i renovada, començant pels holandesos i seguida per francesos, alemanys, suïssos, i també seguida a Itàlia i Espanya.

«No és veritat que s'hagi acabat la història, però sí que el 1989 se'n va obrir un nou període»

—**En canvi, no és aquesta sensació de renovació teològica la que transmet l'Església.**

—L'Església es mou i es mourà, no restarà estantissa; es mourà com es mou la vida i com es mou la història.

—**Aquella opció que va fer l'Església al Concili, d'estar més a prop del poble, creu que ara Roma n'és conseqüent o en canvi hi troba una regressió?**

—En part sí. Però val a dir que quan després ho analitzes t'adones que hi ha una part negativa i una part positiva en totes aquestes actituds. En el fons, aquesta tensió entre passat i present, entre progrés i regressió no és cap cosa nova. La història, i la història de l'Església també, avança en evolució dialèctica, aquest és potser l'únic concepte hegelianista que ha passat a la historiografia contemporània, l'avenç dialèctic del pensament històric. El pensament de l'Església condiciona també la seva evolució social.

—**En aquesta dialèctica estaria el debat entre Häring i Ratzinger, per exemple.**

—Sí. Per això és tan important que no hagin condemnat el Catecisme holandès, crec que és un moment molt important del postconcili, és un cas de respecte que mostrarà que el concili va deixar petja. Tot i que la meua feina principal és preparar les *Obres completes*, i això porta molta feina de revisió de textos, de completar bibliografies, i que també vull acabar l'edició crítica de l'epistolari català dels Borja complet, tot i això, el diumenge el dedico sempre a veure les revistes de teologia que ens

arriben aquí. Hi detecto una renovació en el plantejament dels temes, i una certa llibertat en el tractament que en fan. Per exemple, la *nouvelle teologie* ha donat una interpretació teològica d'una doctrina de l'Església no reformable com és la del sacerdoti de les dones, de la qual no s'ha dit que sigui una determinació infal·lible, sinó que seria simplement incanviable. Què significa això? Quin valor té? Amb molta llibertat —amb menys, però és curiós que també— la *Civilità Catòlica*, que representa una miqueta el món vaticà, també ha tocat aquest tema.

—**En canvi aquest dinamisme que vostè detecta en aquests sectors eclesials sovint no el sap veure la societat. Potser queda reclòs en l'àmbit especialitzat.**

—Però pensa que aquestes qüestions que es plantegen provenen no del món eclesial oficial sinó de la comunitat, de tots els cristians que es consideren Església, dels seglars. No són pròpiament qüestions teològiques, són qüestions religioses de base teològica que de problemes socioreligiosos han passat a ser problemes dogmàticoreligiosos. Afecta la vida quotidiana dels cristians, són problemes oberts.

—**Què ha suposat per a l'Església el segle XX?**

—Tres coses. La primera, haver admès com a fet la secularització, entesa com a insistència més gran en la separació entre el sagrat i el profà, entre Església i Estat. Una secularització que l'Església no només admet, sinó que promou. Un segon impacte seria el més gran interès social de l'Església, que això és enterament nou. I dic nou perquè la gent pensa que la qüestió social a l'Església ja prové de Lleó XIII i oblida que aquell va ser un papa no diré integrista però sí molt tradicional, i la *Rerum Novarum* és potser l'encíclica més antiliberal de Lleó XIII, que en la perspectiva del segle XX no podem pas dir que fos un Papa obert. I en tercer lloc hi hauria l'acceptació de la llibertat personal en l'ordre de la consciència, en l'ordre polític i religiós. Finalment, com a conseqüència del Concili, ens vam trobar amb una reacció de l'Església, de gran part de l'Església jeràrquica, contra certs punts del Vaticà II. Aquesta reacció eclesial postconciliar anti-Vaticà II ha provocat no únicament agnosticisme sinó que jo crec que ha propiciat el clima d'indiferència amb què ara es contempla el catolicisme.

David Vidal Castell

ERMEC

DIV. DE RELLOTGERIA I
AUTOMATITZACIÓ

Experiència,
Tradició i
Tecnologia

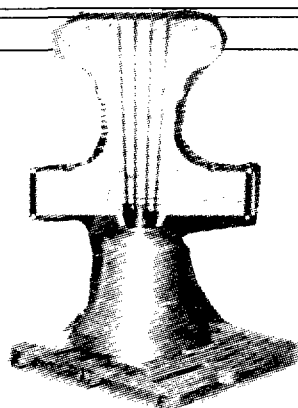
Tots els serveis per al seu campanar:

- Campanes noves
- Soldadura de campanes històriques
- Jous i batalls
- Automatismes
- Relotgeria monumental

Des de la més gran a la més petita, per a nosaltres totes són importants.

Alcalde de Móstoles, 42, baixos - 08025 Barcelona - Tel. 934 501 600

Fax 934 330 885 - ermec@ermec.com — <http://www.ermec.com/campanar>

Espanya

església en el món

Immersos en l'Eucaristia

■ «L'Eucaristia, aliment del poble pelegrí», lema del Congrés Eucarístic Nacional

SANTIAGO DE COMPOSTEL·LA.— El pla d'acció pastoral de la Conferència Episcopal espanyola «Proclamar l'Any de gràcia del Senyor» estableix que s'organitzi un Congrés Eucarístic Nacional abans del Congrés Eucarístic Internacional com a preparació. Com que el 1999 és Any Sant compostel·là, s'ha encarregat a l'Església de Santiago que prepari el Congrés i que convidi totes les Esglésies diocesanes d'Espanya.

Aquest Congrés Eucarístic Nacional, que se celebra del 26 al 29 de maig, és el tercer dels congressos previstos per la Conferència per al trienni de preparació jubilar, organitzats segons les orientacions del Papa en la seva carta *Tertio Millennio Adveniente*, per això té en compte les referències a Déu Pare, al sagrament de la reconciliació i a la virtut de la caritat.

Des del bisbat de Santiago s'assegura que «aquest Congrés Eucarístic ha d'insistir en el gest evangèlic de sortir als encreuaments dels camins pels quals peregrina el nostre poble per convidar tot hom a participar en el banquet de l'Eucaristia, font de la vida cristiana, comptant per endavant amb la resposta segura dels febles i dels ignorants segons la carn, elegits per Déu per confondre el poder i la saviesa del món».

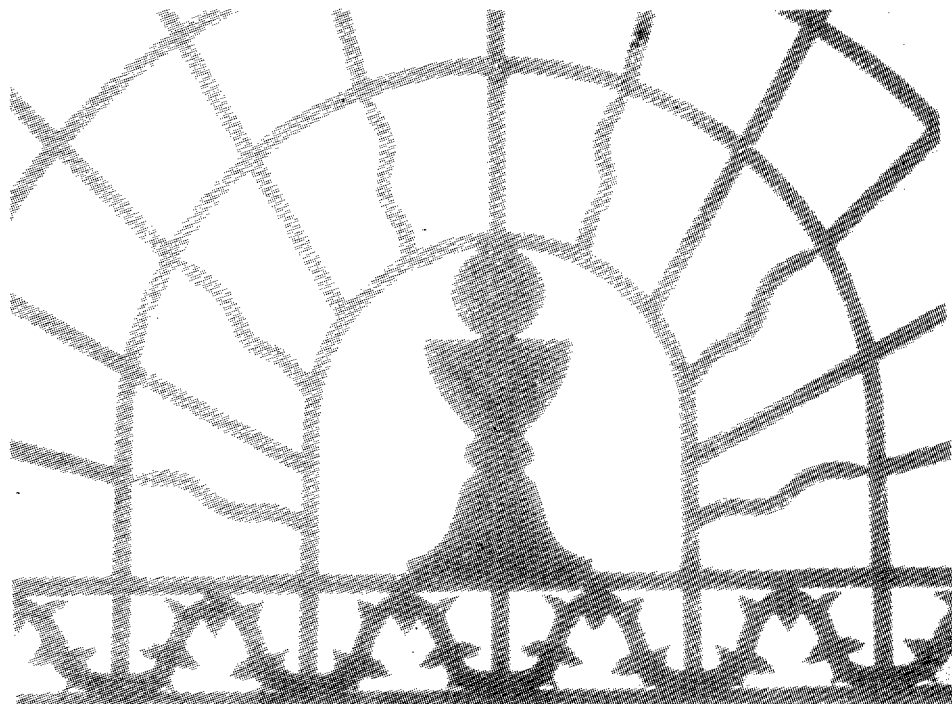
El Congrés té tres objectius importants: fer conèixer, estimar i servir Jesucrist, en el misteri de l'Eucaristia, centre de la vida de l'Església i de la seva missió per a la salvació del món; ajudar a l'enfortiment de la fe i del testimoni dels cristians i les cristianes, i reflexionar sobre la pastoral evangelitzadora a partir de la celebració del misteri de la presència sacramental de Crist ressuscitat. Aquests punts es tractaran en cinc ponències a càrrec de Mons. Pere Tena, bisbe auxiliar

de Barcelona i president de la comissió episcopal de Litúrgia; Alfonso Novo, professor de l'Institut Teològic Compostel·là; Juan Miguel Ferrer, rector del seminari diocesà de Toledo i consultor de la comissió episcopal de Litúrgia, i María Dolores Valencia, de l'Institut d'Estudis Pedagògics Somosaguas, entre d'altres.

El programa també preveu diversos actes culturals com una representació de l'acte sacramental *El gran teatro del mundo* de Calderón de la Barca. Coincidint amb la celebració del Congrés se celebrarà a Santiago una Assemblea extraordinària de la Conferència Episcopal en la qual es dirigirà al Poble de Déu un missatge sobre l'Eucaristia.

Els organitzadors del Congrés destaquen que «l'Eucaristia serà celebrada i estudiada a Santiago en aquest Any Sant compostel·là en el qual la catedral de l'apòstol és l'objectiu del camí del gran perdó, porta santa de l'abraçada misericordiosa de Déu Pare, altar per a la confessió de la fe apostòlica, taula de l'Eucaristia per al pelegrí, lloc d'hospitalitat i fraternitat, "Pasqua" del pelegrí, testimoni i profecia de pelegrins i missatgers que "sembren amb les mans plenes la paraula de l'Evangeli, la fe i l'esperança"» (Joan Pau II, 1982).

Rosa María Jané Chueca

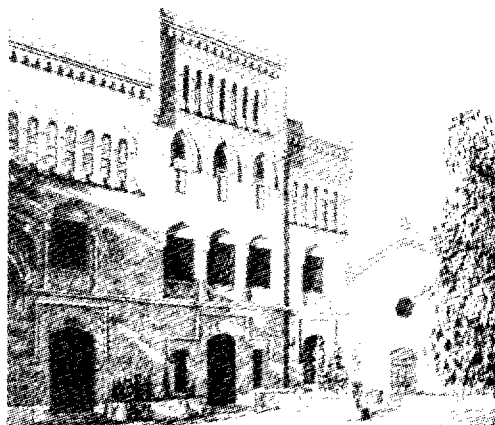

L'Eucaristia serà celebrada i estudiada a Santiago.

Un pa per compartir amb els pobres

ROMA.— *Jesucrist, únic salvador del món, pa per a una vida nova*, és el títol del document del 47 Congrés Eucarístic Internacional que se celebrarà a Roma, del 18 al 25 de juny del 2000. El fil conductor del document és la connexió entre celebració i vida. «Nodrir-se és indispensable per a la vida i menjar junts és signe de familiaritat — afirma el text —; en l'Eucaristia, el Senyor no tan sols ens fa els seus comensals, sinó que se'ns dona Ell mateix com a aliment espiritual perquè visquem en Ell.» Això té unes conseqüències: «Partir el pa de la vida compromet a ajudar a qui no coneix l'Evangeli a obrir-se al do de la fe i, a qui se n'ha allunyat, a redescobrir l'alegria de la comunió amb Crist.» Del misteri eucarístic sorgeixen i es desenvolupen el servei als pobres, la defensa i la promoció de la vida de cada persona, la lluita per la justícia i la recerca constant de la pau, afegeix el document. L'Eucaristia també compromet a ser responsables amb la naturalesa, la terra, l'aire, perquè en l'Eucaristia s'entreu la transformació de la creació. El text tampoc oblidava les implicacions ecumèniques de la celebració eucarística. Finalment, el document convida a col·laborar perquè el pròxim Congrés es converteixi en «una crida a valorar cada celebració i especialment la de l'assemblea dominical». (Zenit)

FUNDACIÓ COL·LEGI SAGRAT COR SARRIÀ

A més d'Educació infantil
Primària
ESO

des del
1846

c/ Sagrat Cor, 25
08034 Barcelona
Tel. 932 030 200
Fax 932 802 049

Els cicles formatius
disposen d'una borsa
de treball

OFERIM TRES NIVELLS TAMBÉ CONCERTATS amb el Departament d'Ensenyament

- CICLES FORMATIUS DE GRAU SUPERIOR (CFGs)
 - Secretariat (1 curs)
 - Educació infantil (2 cursos)
 - Comerç Internacional (2 cursos)
- CICLES FORMATIUS DE GRAU MITJÀ (CFGM)
 - Gestió administrativa (1 curs)
- BATXILLERAT amb les modalitats:
 - Ciències de la Naturalesa i la Salut (2 cursos)
 - Humanitats i Ciències Socials (2 cursos)
 - Tecnològic (2 cursos)

<http://www.pangea.org/sagrat.cor.sarria>
e-mail: sagrat.cor.sarria@pangea.org

Espanya

Mons. Amigo recorda que els sacerdots són «servidors»

SEVILLA.— L'arquebisbe de Sevilla, Carlos Amigo, va presidir el 10 de maig a la capella del nou seminari metropolità, una solemne eucaristia amb els sacerdots i diaques de l'arxidiòcesi sevillana coincidint amb la festivitat de sant Joan d'Àvila, patró del clergat secular espanyol.

Mons. Carlos Amigo Vallejo va recordar a sacerdots i diaques la seva condició de «servidors» i no d'«amos» de les persones que busquen Déu, també els va exhortar a «superar-se en les dificultats de la seva tasca apostòlica i a fugir dels personalismes». En el transcurs de la solemne eucaristia, celebrada a la capella del nou metropolità —segons dels

actes programats per commemorar el 25è aniversari de l'ordenació episcopal de Mons. Amigo—, el prelat es va basar en la doctrina de sant Joan d'Àvila per adreçar-se al poble sacerdotal. El sacerdot, va explicar davant de 300 sacerdots i diaques, és aquell «que ajuda el cristià a mirar a Crist, però aneu amb molt de compte de no robar a Crist els ulls dels

seus cristians. Que el vegin a Ell, no pas a tu, i que tu no et cansis mai de mirar Crist».

Amigo Vallejo va confessar que una de les seves alegries més grans en les seves noces d'argent com a bisbe ha estat la de trobar-se sempre amb els sacerdots, «veritables amics, persones de confiança i dels quals he rebut exemples per treure's el barret».

Finalitzada l'eucaristia, Mons. Amigo va relatar que, amb motiu de l'aniversari de la seva ordenació episcopal, el regal que més li agrada és el nou temple parroquial que es projecta construir a la barriada sevillana de Palmete, que es

dirà del Buen Pastor y San Juan de la Cruz i en el frontispici s'inscriurà una llegenda llatina de la Sagrada Escripura que significa «Us donaré pastors». No obstant això, va matisar que l'obsequi que més l'ha emocionat és un quadre que li van portar expressament del seu poble natal (la localitat val·lisoletana de Medina de Rioseco) amb la reproducció d'un retrat dels seus pares. Per la seva banda, va regalar als sacerdots i diaques un llibre que recull les seves homilies durant aquests 25 anys a la missa crismal.

Montse Sans

VATICÀ

El Papa demana una solució pacífica per a l'Iraq

ROMA.— Joan Pau II ha rebut el patriarca de Babilònia dels caldeus, a l'Iraq, sa beatitud Raphael I Bidawid, acompanyat per algunes personalitats musulmanes. L'objectiu d'aquesta visita ha estat agrair al Papa el seu interès per la població iraquiana. Aquesta trobada ha permès confirmar a la Santa Seu la necessitat de redoblar els esforços de la comunitat internacional per aconseguir una solució justa i definitiva a la crisi. (C.C.)

La població iraquiana pateix l'embargament internacional.

Donatius papals

ROMA.— Joan Pau II va destinar durant el 1998 a través del Consell Pontifici Cor Unum ajudes per un total de 21 milions 500 mil dòlars, destinades a alleugerir els patiments de països afectats per desastres naturals, així com a donar suport a programes eclesials per a la promoció humana i cristiana. El compromís prioritari del Cor Unum el 1998 han estat els «Cent projectes del Sant Pare». La iniciativa s'ha ampliat fins a arribar a 233 projectes, dels quals 64 es promouen a Àfrica; 40, a Amèrica Llatina; 37 a Àsia; 35, a Europa; 18, a Amèrica Central; 18, a l'Orient Mitjà; 6, a Amèrica del Nord, i 5, al Pacífic. 161 d'aquests projectes reben el suport de bisbes de països rics, especialment pels Estats Units, el Canadà, Itàlia, Bèlgica, Austràlia, Àustria i França. (Zenit)

L'Església es consolida a Sibèria

ROMA.— Joan Pau II ha decidit erigir una nova diòcesi a Sibèria. Tècnicament s'anomena «administració apostòlica» i tindrà per seu la ciutat d'Irkutsk. D'aquesta manera hi haurà dos territoris eclesiàstics, un per a la Sibèria Oriental i l'altre per a l'Occidental. El nou bisbe de la Sibèria Oriental serà Mons. Jerzy Mazur, que fins ara era bisbe auxiliar de Sibèria. (Zenit)

NICARAGUA

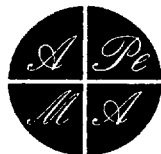
Recuperar la tradició cristiana

MANAGUA.— Durant els pròxims mesos s'aixecaran monuments religiosos a Nicaragua, per decisió del govern central i de l'administració local per recuperar «les tradicions culturals i històriques» del poble nicaragüenc. A Managua es construirà la plaça de la Fe i s'ha convocat un concurs per fer un monument a la Mare de Déu i a Crist Rei. (C.C.)

RÚSSIA

El tsar, sant per al 2000

MOSCOU.— El Sínode de l'Església ortodoxa russa es reunirà el 2000 per decidir la possible canonització del tsar Nicolau II, assassinat pels bolxevics el 1918. La canonització del tsar, que segons la motivació de la causa de santificació va donar la vida per no traïr la fe, es va proposar després que es recuperés la llibertat de culte a Rússia, el 1991. (Zenit)

LLAR D'ANCIANS PRUDENCI MIRALLES

Necessitem grans persones per ajudar persones grans

Segur que no ens deixareu sols en aquesta gran tasca humanitària, d'acolliment a persones grans, us diem de tot cor: **molt agraïts.**

Sense el vostre ajut, no ens en sortirem.

Feu, si us plau, el vostre donatiu a qualsevol oficina de "la Caixa" al c/c 2100 0681 09 0100029142. O bé mitjançant un gir postal, un xec nominatiu o, fins i tot, venint-nos a visitar.

Associació Prudenci Miralles per a Ancians
Trafalgar, 39 - 5è
08010 Barcelona - Tel. 932 681 867 - NIF: G-08862781

Vaticà

Joan Pau II beneeix Ibrahim Rugova

«Ibrahim Rugova va demanar ser rebut pel Sant Pare després de la seva sortida en llibertat de Romania. Joan Pau II desitjava beneir-lo, a ell i a la seva família, després de tants dies de patiment. El Pontífex va desitjar a Rugova que la seva contribució i els seus esforços perquè el seu país assoleixi la pau justa siguin una actuació decisiva, que permeti un final ràpid.» Així es va expressar Joaquín Navarro-Valls, portaveu de la Santa Seu, quan va comentar l'entrevista del Papa amb el líder moderat de Kosovo.

Responent als periodistes de la sala de premsa del Vaticà, Ibrahim Rugova

va expressar la seva «enorme gratitud» pel compromís del Vaticà a favor del retorn dels kosovars sota la protecció d'una força internacional. Als seus ulls «el millor és la independència de Kosovo», encara que la Santa Seu no ha animat mai aquesta perspectiva. «En aquests moments, però, el més important és que Belgrad accepti una força internacional que garanteixi el retorn dels refugiats.»

Interrogat sobre les condicions en què es van desenvolupar les seves entrevistes amb Slobodan Milosevic després dels inicis del conflicte, Ibrahim Rugova va declarar: «Per ara, no vull evocar el que jo he viscut allà. Miraré que els kosovars hi puguin retornar.» Però, de totes totes, ha afegit: «En el curs d'aquests contactes, jo he tingut la meua posició, la mateixa que tenia abans, la que mantinc. Hi havia una forta pressió sobre la situació per totes dues bandes. Vam fer entrevistes polítiques, culturals i, fins i tot, espirituals: li vaig pregar que no s'enfrontés al món sencer i acceptés salvar els kosovars, Sèrbia i la regió.» (C.C.)

«El preu de la fi de la guerra no pot ser la divisió de Kosovo»

El dilluns 10 de maig, el líder moderat dels albanesos de Kosovo, Ibrahim Rugova, va participar en una vetlla de pregària a la comunitat de Sant Egidí. Recordem que Mons. Vincenzo Paglia, inspirador espiritual de la comunitat de Sant Egidí, també el va acompanyar durant l'entrevista que va mantenir amb el Sant Pare. Després de la pregària, el líder moderat dels albanesos de Kosovo va acceptar parlar amb alguns periodistes.

—Per exemple, quan els serbis diuen que han destruït les forces de la UCK, penso que això és la propaganda —afirma Rugova. És per aquesta raó que considero que cal enviar una força de pau internacional per una desmilitarització completa de Kosovo. Perquè si una força internacional de pau, que compregui l'OTAN i d'altres països seriosos de l'ONU, com per exemple Rússia, s'instal·la sobre el terreny, la UCK pot acceptar un desarmament. Però aquesta força internacional no hauria de suposar la divisió de Kosovo... Sabeu?, fa deu anys que lluito perquè el poble kosovar es quedi en aquelles terres. A pesar de totes les dificultats, mentrestant, cal treballar molt. Però mai no és massa tard, fins i tot quan ara ja és molt tard. (C.C.)

TROBADES D'ANIMADORS DE CANT PER A LA LITÚRGIA

Montserrat

Estiu 1999

DIRECCIÓ MUSICAL

I Trobada: 19-24 de juliol

RAÏLMARTÍNEZ

II Trobada: 26-31 de juliol

ANTONI JORQUERA

III Trobada: 2-7 d'agost

MONTSERRAT LLUVERAS

IV Trobada: 16-21 d'agost

MERCÈ CANO

A totes les Trobades,
Instructors adjunts:

ANDREU MARTÍNEZ -
GREGORI ESTRADA

COLLOQUI

Valoració d'una enquesta

Matrícula:
35.000 ptes.

Informació:

Secretariat d'Animadors de
Cant per a la Litúrgia.
08199 MONTSERRAT (Barcelona)
-El Bages-
Tel. 93 877 77 66 (de 5'30 a
17'00). Fax 93 877 77 62.

Continuen els atacs però la pau s'apropa

■ Seixanta dies d'èxode i d'interrogants

Fa seixanta dies l'OTAN va començar els seus bombardejos sobre Iugoslàvia. Des del 24 de març, què ha canviat? Si analitzem el conjunt d'informacions rebudes, enviades per persones que viuen en primera línia el conflicte perquè estan treballant a Càritas o a altres ONG, o bé de la nostra col·laboradora especial, Cristina Rius (enviada als Balcans pel diari *Avui*), els resultats en el pla militar són mitigats. És cert que l'armada de Milosevic ha rebut cops molt forts. Ara per ara, només es doblega però no acaba de trencar-se. Sobretot, les tropes responsables de la neteja ètnica, del terror i de la deportació de centenars de milers de kosovars no semblen patir gaire les conseqüències dels atacs aliats.

En refusar qualsevol mena d'intervenció terrestre, l'OTAN està obligada a desenvolupar una guerra parcial. Pot ser una guerra sense victòria.

La volubilitat de les opinions occidentals, que passen de la perplexitat a l'aprovació i, de nou, a la perplexitat, s'explica, en part, per aquest estat de semiguerra: el xoc de la impaciència democràtica. Els efectes més visibles transmesos pels mitjans són l'èxode massiu de kosovars i els mals causats a Iugoslàvia.

Una altra manera d'avaluar les conseqüències dels cops consisteix a observar els signes polítics emesos per Belgrad. El dictador serbi encara és lluny de les condicions posades pels occidentals i pels russos, el 6 de maig passat, però des dels últims dies fa uns quants passos en la direcció correcta. De la llibertat retrobada dels tres soldats americans a la de Rugova; de l'acceptació d'una certa autonomia de futur de Kosovo a l'anunci de l'armada iugoslava d'un inici de la seva retirada, cada senyal emès ha de ser interpretat com una

evolució positiva.

Una altra manera de jutjar les sis dècades que acabem de viure: com s'ha transformat l'estat de consciència europea davant d'un poble martiritzat al cor d'Europa? Els ciutadans europeus saben que la guerra no té l'última paraula i que la pau s'ha de preparar. Està emergint un continent que educarà realment en la pau?

Núria Oriol i Palarea

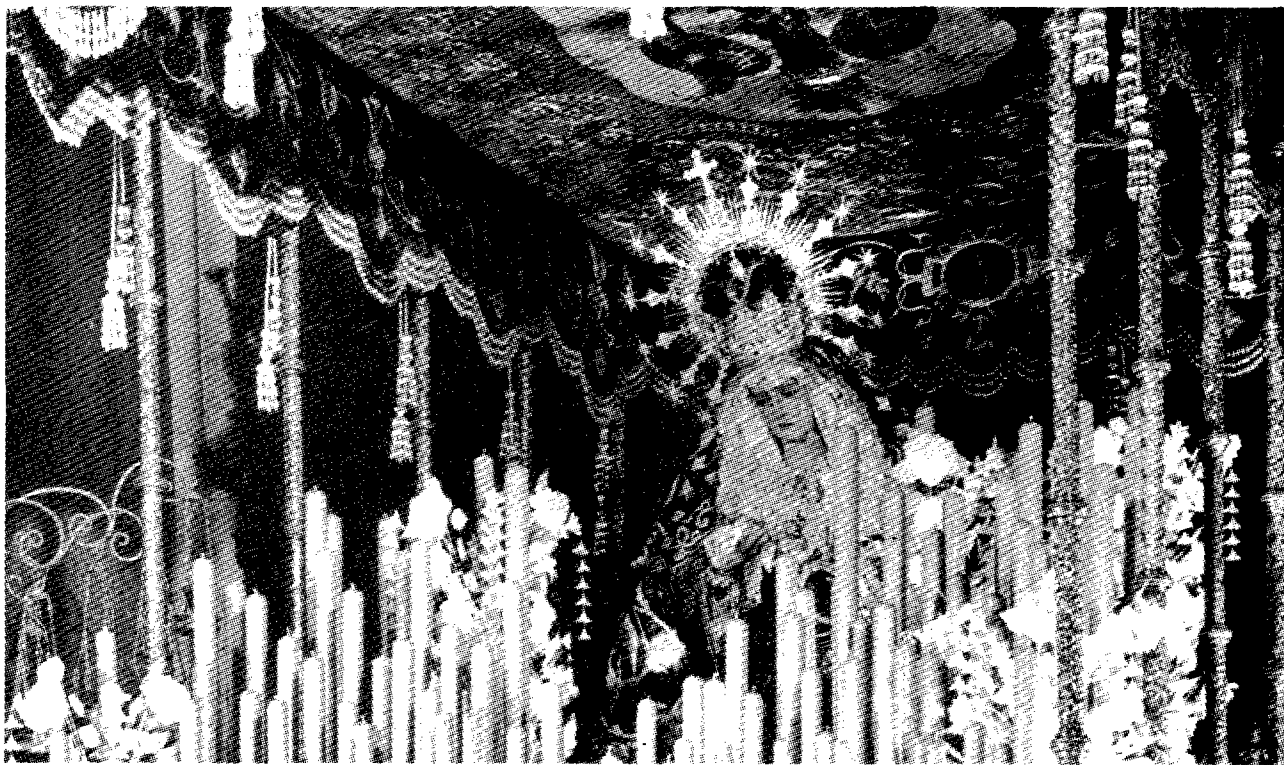

Joan Pau II i Ibrahim Rugova.

Espanya

Homenatge a la Mare de Déu de la Hiniesta

■ La imatge celebra el XXV aniversari de la seva coronació canònica

Imatge de la Mare de Déu de la Hiniesta.

SEVILLA.— L'homenatge que Sevilla retrà a la Mare de Déu de la Hiniesta Gloriosa en la festivitat del Corpus Christi, el 3 de juny, constitueix l'acte més destacat dels que s'han organitzat per commemorar el CCCL aniversari del vot d'acció de gràcies de l'Ajuntament a la Mare de Déu i el XXV aniversari de la coronació canònica de la talla. El programa complet d'activitats ha estat presentat pel germà gran de la Cofradía del Domingo de Ramos, Andrés Alcántara Ponce.

Sobre els continguts de l'homenatge, Andrés Alcántara ha comentat que l'Ajuntament «haurà d'enllestir l'organització de l'acte, si bé m'imagino que hi haurà unes paraules de l'alcalde, Soledad Becerril, de l'arquebisbe de Sevilla, Carlos Amigo, i meves, com a germà gran de la corporació, i, després, probablement se celebrarà una processó oficial amb les autoritats fins a l'església de l'Anunciació».

El que sí és segur és que aquest acte d'homenatge de la ciutat de Sevilla a la imatge de la Hiniesta Gloriosa, patrona del consistori sevillà, tindrà lloc a la plaça de San Francisco, on tradicionalment la talla presideix cada any el pas de la custòdia d'Arfe, acte que també s'emmarca en la commemoració del CCCL aniversari del vot d'acció de gràcies per part de la ciutat i del XXV aniversari de la coronació canònica de la Senyora.

La celebració es completa, a més, amb un programa ampli d'activitats l'objectiu principal de les quals, segons el germà gran, és «reivindicar el patronatge de la Mare de Déu sobre la ciutat». D'aquesta manera, la corporació de San Julián ha organitzat tot un seguit d'actes religiosos i culturals que es duran a terme fins al pròxim mes de setembre, data en

què tot es clausurarà amb la funció votiva commemorativa de l'aniversari del vot de la ciutat.

Alcántara també destaca l'obra social que es desenvoluparà com a part d'aquesta celebració, consistent en un projecte per a l'educació i la formació de la infantesa que, des del novembre passat, executa la Diputació d'Obres Assistencials de la Cofradía del Domingo de Ramos. Un altre punt sobre el qual Alcántara ha cridat l'atenció és la publicació d'una sèrie de llibres sobre la història de la germanada. Així mateix, s'ha presentat el rètol commemoratiu de l'efemèride, una composició fotogràfica obra d'Antonio Fernández.

Montse Sans

Nova superiora de les terciàries caputxines

MADRID.— Les germanes terciàries caputxines, de la província Sagrada Família, han elegit el seu nou equip de Govern en el XI capítol provincial que han celebrat al santuari de la Mare de Déu de Montiel a Benaguacil (València). Com a nova superiora provincial ha estat escollida María del Carmen Michitoren. La nova vicària provincial és María Amparo Alejos i les conselleres, María Pilar Romero, Regina del Peral i Antonia-Carmen Sánchez. (SIC)

Creació d'una província oblata

MADRID.— L'Institut de Vida Consagrada dels Missioners Oblats de Maria Immaculada ha creat província als Estats Units. David Kalert és el nou superior i Charles Banks, el vicari de la província, que té 565 membres: 481 preveres, 40 germans i 44 escolàstics. (C.C.)

DE FRANC si vostè vol

Sentir-hi millor sense que els altres ho notin

Li passa sovint que voldria entendre millor el que diu la gent mentre parla o la televisió? Accepti la nostra oferta GRATUÏTA. Podrà sentir-hi millor sense necessitat de fer servir un audifon tradicional i sense la por que la gent ho noti.

• **SENSE DUR RES A LES ORELLES**, cap auricular... cap cordó... cap cable... res a amagar amb les ulleres acústiques especials.

• **TOT A L'ORELLA** completament fet a la seva mida, minúscul i invisible.

• **HI SENTIRÀ MÉS CLARAMENT**, amb totes dues orelles. Entendrà dues vegades millor, enlloc de la meitat sentit-hi només amb una orella.

Una oferta especial limitada! Un regal!

Oferim una utilíssima publicació només als lectors dèbils d'oïda. Si vostè té un problema auditiu ompli, retalli i envii aquesta butlleta ràpidament. AMPLIFON li enviarà DE FRANC el regal que té reservat per a vostè.

ENVIEU LA BUTLLETA AVUI MATEIX!
OFERTA VÀLIDA FINS EL 10 DE JUNY

amplifon

— LA SOLUCIÓ A LA SORDESA —

AMPLIFON. C/ Trafalgar, 6 - 3a planta - 08010 Barcelona

Prego que m'envii DE FRANC el regal per als dèbils d'oïda, sense cap compromís per part meua.

NOM.....
COGNOMS.....
ADREÇA.....
POBLACIÓ..... C.P..... PROV.....
TEL..... DATA DE NAIXEMENT.....

Aquest espai val 4.925 ptes.
+ 16% d'IVA.
Assessorament publicitari
personalitzat.
Tel. 934 905 988
Fax 934 902 035

Marcel·lí Champagnat

*Per a què
serveix un
somni si
no és més
gran que
el món?*

*Escrit per Lluís Serra,
corresponsal a Roma*

Marcel·lí Champagnat, fundador de l'Institut dels Germanets de Maria, coneguts com a Germans Maristes, es va atrevir a imaginar un somni que abracés tot el món sencer i, alhora, el sobrepassés.

Atent als infants, als joves, als problemes del seu temps, aquest home de Déu, que va saber obrir el seu cor perquè fos transformat per l'Esperit, es va avançar al seu temps. Que potser no és cert que les persones plenes de Déu arriben molt més lluny que les circumstàncies històriques que els toca viure? En plena era de la

Revolució francesa, Champagnat va ser una resplendor d'eternitat per al nostre món. Entusiasme, compromís, llibertat, sentit profund de la vida, pobresa interior, simplicitat, compassió... Podríem continuar la llista. Però val més deixar-se seduir per aquestes pàgines que bateguen apassionades pels impulsos enamorats de Champagnat. Una persona com tu, com jo, que va gosar arribar fins al fons d'ell mateix i per això es va trobar amb el Senyor i va fer la seva voluntat. Aquesta és l'aventura d'un somniador. És l'aventura d'un home enamorat de Maria. És l'aventura de l'amor.

Marcel·lí Champagnat

Rosey era un llogarret més dels que formaven l'ajuntament de Marlhes, el qual agrupava 2.700 habitants. El calendari assenyalava l'any de la Revolució francesa: 1789. Catorze anys abans, Joan Baptista Champagnat s'havia casat amb M. Teresa Chirat. El dia 20 de maig, M. Teresa va donar a llum el seu novè fill: Marcel·lí. Tres havien mort molt joves, com passaria després amb el desè i últim. Dues setmanes abans, el 5 de maig, s'havien inaugurat a Versalles els Estats Generals. Començava una nova època: l'edat contemporània.

Mentre Marcel·lí vivia els seus primers mesos i la seva mare li proporcionava amb mirament les atencions necessàries, els esdeveniments nacionals se succeïen amb rapidesa. Al juny, el Tercer Estat es va proclamar Assemblea Nacional i, al juliol, es va transformar en Constituent.

La Bastilla, símbol de l'autoritat reial i de l'absolutisme, va caure el 14 de juliol. La por es va apoderar de França. Joan Baptista, el pare, home obert, acolridor, comprensiu i amb esperit d'iniciativa, va prendre el pols de la història participant a primera fila. Va ser nomenat coronel de la Guàrdia Nacional del departament de Marlhes.

Joan Baptista, a pesar de servir els ideals revolucionaris, va prioritzar les realitats concretes del seu poble, i va salvaguardar els interessos dels seus habitants. Marcel·lí tenia quatre anys quan es va establir el terror a França. I mentre tenien lloc els esdeveniments polítics, Marcel·lí convivia estretament amb la seva mare i la seva tieta Lluïsa. La seva mare va ser un element de moderació i d'equilibri a la família. Va educar amb molta cura els seus fills, tot accentuant els valors de compassió, de relació amb els altres i d'esperit sobri. A l'edat de sis anys Marcel·lí va preguntar: «Què és la revolució? Una persona o una fera?»

Instrucció pública nul·la

A França la situació escolar adquiria caràcter dramàtic. L'any 1792 s'havien suprimit totes les congregacions religioses. La instrucció pública era nul·la.

Com que no era admissible que el fill del president cantonal no sabés llegir ni escriure, els seus pares el van enviar al mestre de Marlhes, Bartolomé Moine. El mestre va pegar un dels seus alumnes,

Marcel·lí amb el jove Montagne. Paul-Newton (maristes d'Austràlia).

La revolució de Marcel·lí Champagnat

Un home que va transformar la societat de la seva època

cosa que va produir un trauma a Marcel·lí, que acabava d'arribar. Malgrat la insistència de la família no va tornar a l'escola. El primer dia de classe seria l'últim.

Després d'aquest fracàs escolar, va aprendre la vida a l'escola del seu pare. Es va lliurar amb entusiasme als treballs necessaris per al manteniment d'una granja, mogut pel seu tarannà dinàmic i el seu amor al treball manual. Marcel·lí posseïa, a més, bon caràcter.

En aquella època la manca de sacerdots era evident i era urgent fundar seminaris i fomentar vocacions. Durant les vacances de Pasqua del 1804 va arribar un capellà al departament per reclutar joves per al seminari de Lió. Quan a Marcel·lí li van preguntar si volia anar al seminari va barbotejar unes paraules inintel·ligibles. El sacerdot va quedar encantat per la ingenuïtat, modèstia i caràcter obert i franc de

Marcel·lí. Per això va exclamar: «Fill, has d'estudiar i fer-te sacerdot. Déu així ho vol!»

Crida al despertar

La seva vida va prendre un altre rumb. La decisió d'anar al seminari exigia altres requisits: llegir i escriure francès. La seva llengua materna i habitual era una variant de l'occità: el francoprovençal. Els seus pares, que hi entreveïen les dificultats, van pretendre dissuadir-l'en. Tot va ser inútil. Malgrat els obstacles i la sobtada mort del seu pare, Marcel·lí s'afermà en la seva vocació: «Vull anar al seminari. Me'n sortiré perquè Déu em crida.»

El 1805, Marcel·lí va ingressar al seminari menor de Verrière. Al voltant d'un centenar d'alumnes cursava els seus estudis en unes dures condicions de vida: hi

havia manca d'espai i el menjar era deficient. Va tenir-hi molt a veure en el seu progrés el pare Antoni Linossier, que havia estat amic del pare de Champagnat, juntament amb Pere Périer, que seria el seu mestre espiritual dotat de l'art dels comentaris: multiplicava les observacions interessants, les aplicacions morals i les al·lusions enginyoses. Marcel·lí, quan parlarà als seus germans presentarà el mateix estil.

Als seus 20 anys perd la seva mare, Maria Teresa. Acceptada la inevitable separació de qui tant estimava, es confirma en el seu camí. Mesos després que Napoleó anés perdent, una rere l'altra, les seves conquestes a Europa, Marcel·lí va entrar al Seminari Major de Lió l'1 de novembre del 1813. Tenia 24 anys. Va començar el seu primer any de teologia.

Entre els seus companys cal destacar Joan Claudi Colin, Esteve Declas, Esteve Terraillon, Joan Baptista Seyve, Felip Janvier i Joan Maria Vianney, futur capellà d'Ars.

Com en anys anteriors, els nous alumnes entraven al seminari el dia de la festa de Tots Sants. Entre els qui acabaven d'arribar hi havia Joan Claudi Courveille, que havia rebut a Pui una veu interior que el cridava a fundar la Societat de Maria.

Napoleó va saltar novament al primer pla de l'actualitat en retornar d'Elba i apropiant-se del tron, mentre els borbons fugien cap a Bèlgica. Però poc després, Lluís XVIII entra per segona vegada a París.

Mentre, al seminari de Sant Ireneu, al voltant de Joan Claudi Courveille i amb les orientacions de Cholleton, es constitueix un equip de quinze seminaristes amb el projecte de fundar la Societat de Maria. Marcel·lí es troba entre ells.

Entusiasme i confiança en el futur

Una certa clandestinitat i el redós d'un projecte esperançador omplen d'entusiasme les seves reunions. El projecte abastava: pares, germans i tercer orde. Marcel·lí, però, tenia les seves preocupacions particulars. Volia fundar una congregació d'ensenyament. La necessitat imperiosa en aquell moment històric i la seva experiència personal es trobaven subjacents a la seva decisió.

El 22 de juliol del 1816 Marcel·lí era ordenat sacerdot juntament amb altres

Continua

Marcel·lí Champagnat

companys seus de seminari i de projecte fundacional. L'endemà, dotze sacerdots acabats d'ordenar, entre els quals hi havia Marcel·lí, van pujar en pelegrinatge al santuari de la Mare de Déu de Fourvière per col·locar el seu projecte sota la protecció de Maria. Després de la missa, Joan Claudi Courveille va llegir un text de consagració que es pot considerar com el primer acte oficial, si bé de caràcter privat, de la Societat de Maria. Es pot dir que es tracta de la seva data de fundació.

El mateix dia de rebre el seu destí, Marcel·lí, un jove capellà de 27 anys, arribava a La Valla per exercir-hi el servei de vicari. En arribar a la casa parroquial, la imatge que li va quedar gravada a la retina no podia ser més decebedora: el sacerdot, Joan Baptista Rebod, de 30 anys, vivia desordenament. Tres dies després, el 15 d'agost del 1816, s'integrava oficialment a la parròquia, adreçant una càlida homilia als feligresos. L'impacte va ser enorme.

Per emprendre la restauració cristiana de la parròquia es va traçar una regla de vida personal. Cal subratllar la importància concedida a la vida de pregària, a l'estudi diari de la teologia i a la preocupació pastoral: «Procuraré, especialment, practicar la mansuetud i, per portar les ànimes a Déu més fàcilment, tractaré amb bondat tothom.»

Educar més que no pas ensenyar

L'abandonament en què es trobaven els nens va accentuar la seva atenció en ells a través de la catequesi, l'educació i la instrucció. El seu tracte afectuós s'estimava més la recompensa i l'estímul abans que el càstig que, pràcticament, no feia servir. Mostrava les seves atencions als adults mitjançant les homilies i el sagrament de la confessió. No obstant això, els seus privilegis eren els nens malalts i els pobres.

El 20 d'octubre va servir de detonant per als seus afanys fundacionals. Va assistir a un jove de 17 anys anomenat Joan Baptista Montagne, malalt de mort, al llogarret de Palais. Es va adonar de la seva ignorància total dels misteris de la fe. Durant dues hores el va estar ensenyant. Hores després, el noi moria. No es podia estar amb els braços plegats. Aquell mateix dia va comunicar a Joan Maria Granjón els seus projectes i el paper que hi podia fer. Era urgent passar del projecte a la realitat. Havia arribat el moment.

Cinc dies després se li va apropar un jove, Joan Baptista Audras, per exposar-li les seves inquietuds vocacionals. Marcel·lí va proposar-li que anés a viure amb Joan Maria Granjón.

El 2 de gener del 1817, Joan Maria Granjón, de 23 anys, i Joan Baptista Audras, de 14, van ocupar la casa «Bonnaire» que Marcel·lí havia llogat.

Combinaven pregària, treball i estudi. La seva ocupació manual consistia en la fabricació de claus per sufragar-ne el manteniment. Marcel·lí els feia lliçons de lectura i escriptura i vetllava per la seva formació de religiosos educadors. Tres mesos més tard, els va donar un hàbit i un nom religiós. Joan

Maria va conservar el seu nom, mentre que Joan Baptista va rebre el de germà Lluís. Abans d'acabar l'any ingressaria en el noviciat el tercer germà: Joan Claudi Audras, que rebrà el nom de germà Audras. Era germà de Joan Baptista Audras.

Al novembre del 1818 es va fundar l'escola de Marlies. El germà Lluís va ser-ne el primer director. Malgrat la seva joventut i inexperiència, el resultat obtingut al cap de poc temps es va fer palès als ulls de tothom. Darrere d'unes tècniques elementals, s'alimentava tot un estil educatiu proporcionat per Marcel·lí: compartir la vida dels joves, estimar-los i conduir-los a Jesús sota la protecció maternal de Maria.

Foto: Oscar Gil

Per a Marcel·lí era essencial fomentar la relació amb Déu en la confiança.

No obstant això, va aparèixer una campanya orquestrada contra Marcel·lí i la seva obra. Alguns sectors no veien amb bons ulls els projectes del fundador, la seva dedicació per tirar endavant i la seva fre-

haver-ho advertit als seus superiors eclesiàstics.

La butlla *Paternae caritatis* publicada el 6 d'octubre del 1822 estableix noves circumscripcions per a les diòcesis de França.

Part de la de Lió va a parar a Belley, i això fa que els membres de la Societat de Maria es trobin escindits en dues jurisdiccions, fet que dificultarà l'establiment d'un govern central.

Al febrer del 1823 el seu biògraf recull un fet significatiu: després de visitar el col·legi de Boug-Argental, Marcel·lí retornava a La Valla amb el germà Estanislau. Una tempesta de neu els va fer perdre tota referència de camí. El fred era intens. El germà Estanislau es va desmaiar. Marcel·lí va resar el «Recordau-vos» a la seva «bona

«L'Antic Regim s'esquinçava a bocins. El 1790 es va promulgar la Constitució Civil del Clergat, segons la qual els sacerdots i els bisbes passaven a ser funcionaris de l'Estat. A més de suprimir una classe social privilegiada, es pretenia formar una Església nacional, sotmesa a l'Estat, independent de Roma. El clergat va quedar escindit en juramentats i refractaris.»

Mare». Una llum oportuna a la casa de camp va permetre trobar un refugi segur. En aquest fet Marcel·lí hi llegeix la presència de Déu i la seva protecció.

Marcel·lí va fundar tres nous col·legis. La tensió i l'oposició a la seva obra van adquirir caires dramàtics, a causa de la influència de Bochard. El nou papa Lleó XII, va nomenar Mons. Gaston de Pins administrador de la diòcesi de Lió, el qual, després de la mort prematura de Courbon, ocuparia la seva

seu de l'arquebisbat, tot aclarint el panorama a Marcel·lí per la retirada de Bochard.

Gaston de Pins no tan sols el va animar en la seva obra, sinó que li va suggerir la construcció d'una casa més gran que pogués acollir més personal. Ajudat per Courveille, va comprar una propietat a baix preu, ja que era un gran roquissar. En definitiva, es tractaria d'una casa edificada sobre roca. S'anomenaria Notre Dame de l'Hermitage.

Combats interiors

A Marcel·lí, se'l va desvincular del seu ministeri a La Valla perquè pogués dedicar-se plenament a la seva obra fundacional. L'any que s'apropava, 1825, constituïria una de les seves èpoques més angoixants. L'autorització de l'institut va constituir un problema que va haver d'arrossegar molts anys sense aconseguir una solució definitiva i convincent. Això li va suposar maldecaps, tràmits burocràtics, visites, viatges... No obstant això, es preocupava molt més dels germanets que no pas de la seva legalització.

En aquell moment, les ambicions de Courveille es basaven en ser nomenat superior dels germans. Les seves manobres i la seva política encoberta van trobar la resistència dels germans, que van escollir Marcel·lí per dirigir-los, el qual vivia amb profund esperit de fe i d'humilitat les intrigues del seu company de sacerdot.

És previsible i humà que aquests esdeveniments el fessin patir molt, tot i que no exterioritzés res. Courveille no va encaixar el resultat i va passar a un atac gairebé frontal a través de cartes, converses, arguments persuasius i desqualificacions de qui considerava el seu adversari. Aquesta situació angoixosa i el trencament de la salut, a causa dels viatges nombrosos en condicions precàries i climàtiques adverses, el van prostrar al llit de la malaltia, de manera que, en pocs dies, es va perdre tota esperança de salvar-lo.

Potser mai com aleshores l'institut va estar a punt de desaparèixer. El desànim es va estendre. La forma de govern, desplegada per Courveille, amb força i mesures dràstiques, contrastava amb l'estil de Marcel·lí, al qual estaven acostumats: recititud i bondat.

El projecte fundacional viscut sota el signe de la unitat es va desfer en multitud de projectes personals. Els germans que es trobaven a les escoles vivien al marge

Continua

Marcel·lí Champagnat

d'aquest clima de crispació. Un germà però, es va constituir en autèntica figura aglutinant. Es tracta del germà Estanislau. A l'Hermitage va ser l'únic que no va perdre la confiança. I les aigües van tornar lentament al seu curs. Tant els germans com els pares maristes lluitaven per aconseguir l'autorització que els donés visat legal. Mons. Gaston de Pins va enviar a París el estatuts dels germans, que van rebre l'aprovació del Consell d'Estat. Tan sols hi mancava la signatura del rei. Però davant la revolució del juliol que va provocar l'abdicació de Carles X, la signatura no va arribar. S'obria un interrogant de torbació i recel davant de la nova situació.

La preocupació dels germans contrastava amb la seguretat i confiança de Marcel·lí. Quan tots tremolen, ell no té por de res. Marcel·lí escrivia als germans: «No perdeu la calma ni us torbeu; no patiu ni per vosaltres ni per les escoles, Déu és qui permet i regula tots els esdeveniments, els redreça i fa que siguin en glòria seva i per bé dels seus escollits. Els dolents no tenen més poder que el que Ell els concedeix.»

«A la mort de Lluís XVIII va pujar al tron el seu germà Carles X, que va començar a regnar el 1824, amb el suport de l'Església i dels ultraconservadors. Sota el seu mandat es promulguen lleis sobre l'ensenyament, el retorn dels jesuïtes, la dissolució de la Guàrdia Nacional. També es va promulgar la llei dels "mil milions" per indemnitzar els aristòcrates emigrats. Aquest regnat no va ser excessivament tranquil.»

va organitzar la secretaria de l'Hermitage. I el 3 d'octubre del 1836 es va beneir la nova capella de l'Hermitage. En aquest mateix mes per primera vegada els germans van emetre vots perpetus en públic. Un cop més la vida s'havia anticipat a la norma. Però la salut de Marcel·lí minvava els seus afany per aconseguir l'aprovació de l'institut marista, unit a les traves burocràtiques que interposaven des de París, el

feien portar un ritme esgotador. En previsió de la seva mort, Colin va voler assegurar-li un successor. L'escollit va ser el germà Francesc.

A la primavera del 1840 Champagnat va patir un violent atac nefrític, que no el va deixar fins a la seva mort. Veient prop de la fi dels seus dies va voler deixar arreglats tots els afers temporals, tot i que, com ell mateix reconeixia, «Déu no ha

volgut atorgar-me el consol de veure l'institut legalment reconegut».

El 4 de juny, dijous, va combregar per darrera vegada. El divendres es van agreujar els patiments. Jesús, Maria i Josep es trobaven al centre del seu cor i de la seva pregària. Tot l'Hermitage era un temple. Els germans pregaven constantment. El dissabte, 6 de juny, vetlla de Pentecosta, després d'una hora d'agonia, quan la comunitat entonava la Salve, Marcel·lí va lliurar la seva ànima a Déu. En aquell moment, les estadístiques oferien aquests números: 280 germans, 49 difunts, 48 establiments, 180 germans instruïen uns 7.000 alumnes. La realitat era pletòrica, però el seu projecte era més ambiciós: «Totes les diòcesis del món entren en les nostres mires.»

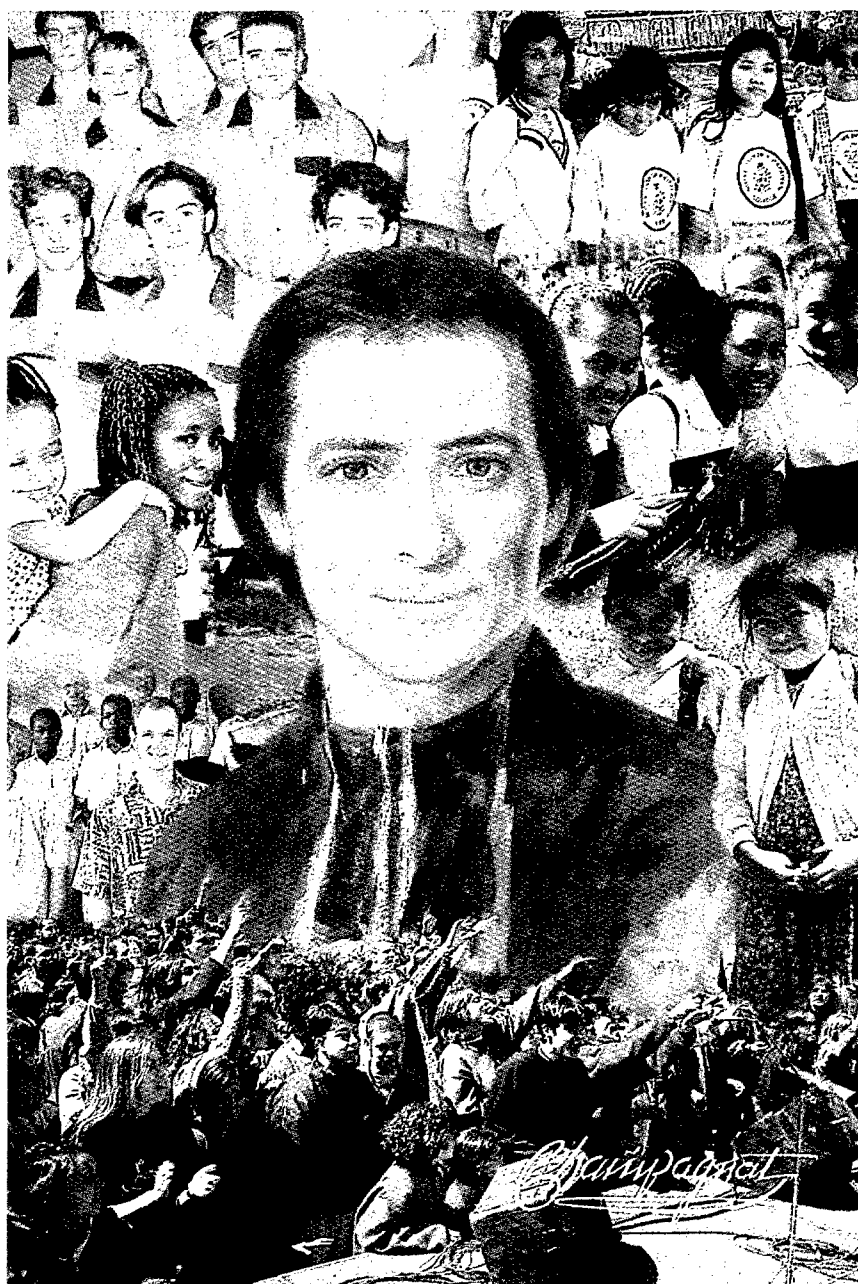
Molt pocs imaginaven llavors que el 29 de maig del 1955, Marcel·lí ocuparia la glòria de Bernini en l'acte de beatificació dut a terme per Pius XII. Posteriorment, el 18 d'abril del 1999 seria canonitzat per Joan Pau II. Era el reconeixement oficial d'una santedat la convicció de la qual posseïen. ■

«La caiguda de l'Imperi era imminent. Poc després, Napoleó va haver d'abdicar. Lluís XVIII tornava al poder. França s'havia esgotat a les campanyes militars. Les seves fronteres tornaven a ser les mateixes. L'ambient social estava esvalotat.»

En les seves visites als col·legis, a més de parlar amb els alumnes, Marcel·lí anava orientant els germans i hi despertava actituds educatives. Davant de la gravetat, suggerida com a primera virtut d'un educador en altres congregacions d'ensenyament, Marcel·lí proposava la senzillesa i la bondat, l'autenticitat i l'obertura. Insistia també en l'esperit de família, en la benevolència, en la devoció a Maria, expressada més amb actes que amb paraules, en el tracte bondadós envers els nois, en l'esperit de treball i en l'ideal d'educació religiosa molt profunda que havia de subratllar la relació amb Déu en la confiança. Aquestes qualitats, a més d'altres, van configurant un tarannà educatiu peculiar.

Va viure plenament fins al final

Mentre els esforços per aconseguir l'autorització legal continuaven, Marcel·lí

Joan XXIII i Marcel·lí

El 29 de maig del 1955, el pare Champagnat és proclamat beat per Pius XII. Totes les comunitats maristes es preparen per a l'esdeveniment, però també desitgen que tota la comunitat escolar participi de la seva alegria.

A Piove di Sacco, els Germans Maristes dirigeixen una escola parroquial. S'acosta el moment d'involucrar tota la comunitat eclesial i per això pensen a convidar el patriarca de Venècia, el cardenal Giuseppe Roncalli, futur papa Joan XXIII perquè presideixi les celebracions.

Per això, el director de l'escola, el germà Bernabé Amici, viatja fins a Venècia. Durant l'entrevista queda impressionat per l'afabilitat i la bondat del prelat, però encara més pel seu somriure, que el germà interpreta gairebé de tendresa envers la seva joventut, mentre li parla de la vida del nou beat i de la seva congregació. El dubte desapareix quan el germà Bernabé lliura al cardenal la vida del beat Champagnat. Sent que diu: «Gràcies, però no em serveix.» Amb un posat de benevolència l'agafa pel braç, el porta fins a l'habitació i li diu que aixequi el coixí. Aleshores se sorprèn perquè veu un llibre que li és molt familiar: *Vida del venerable Marcel·lí Champagnat*. El cardenal afegeix: «Cada nit, abans d'adormir-me, en llegeixo unes quantes pàgines.» El cardenal accepta, amb molt de gust, presidir les celebracions, fins i tot com a reconeixement envers els germans que havia conegut molt bé a Grècia.

Les avui personalitats del món social

Records d'infantesa

Manuel Mas, alcalde de Mataró; Joan Corbella, metge psiquiatre; Lourdes Palouzié, advocada; Xavier Pomés, conseller de Governació de la Generalitat de

Catalunya; i Nicolau Casaus, vicepresident del Futbol Club Barcelona. Tots ells han recordat amb nosaltres el seu pas per les aules dels maristes.

MANEL MAS, alcalde de Mataró

«Gràcies als maristes vaig començar a tenir inquietuds polítiques»

«Vaig estudiar als maristes de Mataró durant 13 anys, des del 1952 fins al 1965 i en guardo molt bon record.» Dels 4 als 11 anys va passar per les aules de l'escola marista Sant Josep i després els mateixos professors del centre li van proposar passar al col·legi Valldemia per fer el batxillerat. Era un bon alumne i gràcies als maristes va poder accedir a una beca, ja que els seus pares no es podien permetre pagar l'escola. «Probablement, avui dia no seria el que sóc si no hagués tingut aquesta oportunitat», afirma l'actual alcalde de Mataró.

En parlar del que per a Mas ha significat el seu pas pels maristes ens respon amb contundència: «L'ensenyament i la formació dels maristes em van influir molt positivament; gràcies a ells vaig començar a tenir inquietuds polítiques mentre feia el batxillerat, inquietuds que he canalitzat en el món de la política. Per tant, estic molt agraït per tot el que vaig rebre.»

XAVIER POMÉS, conseller de Governació de la Generalitat

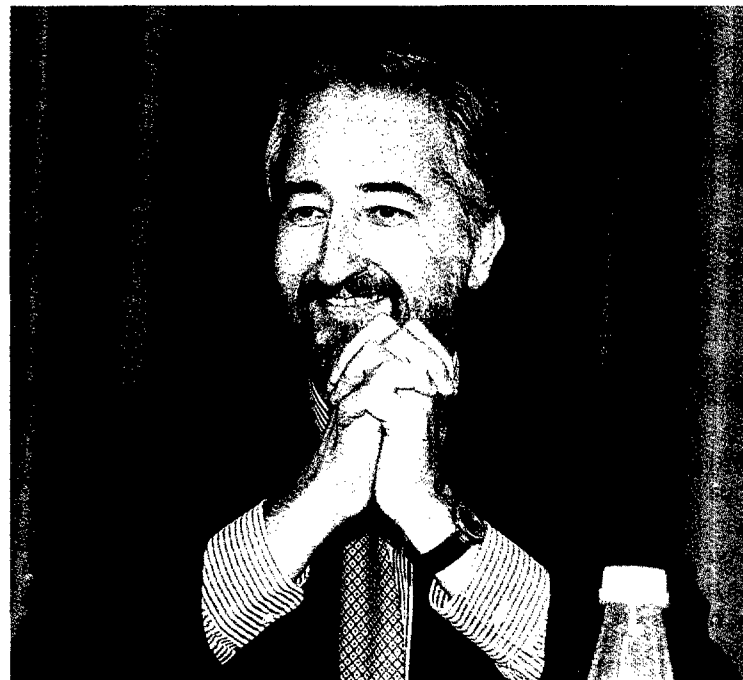
«Vam formar una pinya amb els companys i els professors»

Xavier Pomés va estudiar als maristes des del 1964 fins al 1967 realitzant els cursos de cinquè i sisè de batxillerat i PREU. El conseller de Governació de la Generalitat fa memòria concreta de certs fets del seu pas per les aules dels maristes: «Recordo que el grup de batxillerat de lletres, al qual jo pertanyia, era molt reduït i és per això que vam formar una pinya entre els companys i els professors, especialment amb el professor de grec. Fins fa poc, encara conservava relació amb alguns professors.» Com li ha influït en la seva vida haver estudiat amb els maristes? «Recordo aquesta etapa amb simpatia i entenc que les èpoques de formació són per a qualsevol persona períodes importants que influeixen en el transcurs de la vida.»

JOAN CORBELLA, metge psiquiatre

«Els maristes m'han donat els valors de la creença, l'amistat i el treball en equip»

Als seus 53 anys el conegut psiquiatre Joan Corbella recorda l'època en què va estudiar als maristes com a agredolça. Corbella qualifica l'ensenyament religiós d'aquella època de marcat pel feixisme. Des del seu despatx, també ens parla dels aspectes més positius dels set anys del seu pas pels maristes. «La part més dolça de la meua època d'estudiant en aquesta escola és que allí vaig poder practicar esport i vaig fer amics que encara conservo.» A més a més, Corbella també recorda «alguns germans que ens van obrir els ulls a aspectes i coneixements clandestins en aquells moments». El psiquiatre meditàtic reconeix que els maristes li van donar uns valors de creença, d'amistat i de treball en equip que han servit per configurar el bo i dolent del que ara és.

LOURDES PALOUZIÉ, advocada.

«El meu pas pels maristes m'ha ajudat a assolir els meus objectius amb més seguretat»

Tot i que el pas de Lourdes Palouzié pels maristes va durar només un any, l'advocada considera que va ser profitós «tant per la bona preparació que ens van donar, com pel contingut de l'ensenyament que, entès des d'un punt de vista humà i moral, ens complementava la formació de la personalitat». Aquesta advocada també ens ha explicat com ha aplicat al llarg de la seva trajectòria personal i professional aquell bagatge que va aprendre als maristes, una ensenyança que ella qualifica d'alt nivell d'exigència: «Això, lligat a una correcta orientació de la persona, m'ha permès afrontar les dificultats professionals i humanes i a més, m'ha ajudat a assolir els meus objectius amb més seguretat i garantia d'èxit personal.» Palouzié acaba amb una reflexió de vida: «Ben sovint, el futur de les persones, es resol segons les creences i els aprenentatges que d'altres ens transmeten amb el seu ensenyament.»

NICOLAU CASAUS, vicepresident del Futbol Club Barcelona

«Una experiència molt bona»

Nicolau Casaus recorda que va estudiar al col·legi dels maristes del carrer de la Caritat —davant de casa seva— quan encara vivia amb la seva família a Igualada. «Una experiència molt bona», ens afirma quan li preguntem què va suposar per a ell el seu pas pels maristes. Casaus va iniciar el seu curs en aquesta escola l'any 1922 i pocs anys després va haver d'abandonar-la per guanyar-se les garrofes, com ell explica. Quins valors li han quedat, del seu pas per aquella escola? «Els més importants són els morals i el fet d'ensenyar-nos a afrontar les adversitats de la vida.»

Marcel·lí Champagnat

Marcel·lí: una pedagogia revolucionària per a una època revolucionària

El caràcter propi de l'educació marista s'inspira en l'espiritualitat i en la pedagogia de Marcel·lí Champagnat, fundador de l'Institut dels Germans Maristes. Per desxifrar-ne les característiques bàsiques, cal tenir present que s'ha d'analitzar més l'acció que la paraula.

Cal destacar set punts que ens permetran conèixer més bé el projecte fundacional de Marcel·lí i emmarcar més adequadament el seu estil pedagògic.

NEIX AMB LA REVOLUCIÓ DEL 1789

La Revolució francesa té lloc el 1789, el mateix any que neix Marcel·lí Champagnat. El context històric on es desenvolupa no pot ser ingnorat a l'hora de situar la seva biografia. Els ideals de llibertat, igualtat i fraternitat es propaguen als quatre vents. El seu pare exerceix responsabilitats públiques, ja que pertany al partit jacobí. El biògraf silencia aquest capítol. La seva pertinença a un partit agressiu d'esquerra potser podria enterbolir una biografia.

Marcel·lí funda un institut laical de categoria única (format només de germans). La fraternitat marista es basa en la igualtat dels seus membres. Existia, en aquella època, fins i tot alguna congregació que admetia dues classes de germans. En els maristes, aquesta igualtat ha estat un punt clar des dels seus inicis.

Té una gran llibertat davant del món polític. El fet d'haver rebut una educació en el diàleg amb les tendències contemporànies, concretes en la seva figura paterna, no el fa veure la necessitat de generar mecanismes de defensa. A altres clergues del seu temps la por a allò desconegut els instal·la en postures polítiques conservadores sense tarannà de llibertat i independència davant de tothom.

Creu convenient mantenir una bona convivència amb el poder civil i religiós. Per començar una obra, demana sempre el permís a l'alcalde i al rector.

El seu projecte fundacional no ha estat mai partidista: «Religiosament dedicats a la seva especialitat, es van mantenir abans i després del 1830 fora de tot partit polític. Els Germanets de Maria van constituir un nou i excel·lent instrument per a la propagació d'una educació primitiva completa: moral, religiosa, ni més ni menys» (Jean-Jacques Baude, diputat del Loira, membre del Consell d'Estat, 5 de novembre del 1838).

FORMACIÓ RELIGIOSA FAMILIAR

Dues persones influeixen decisivament en la seva formació religiosa familiar: la seva mare i la seva tieta monja. Maria Teresa, la

seva mare, posseeix una personalitat sòlida i un sentit espiritual que transmet a Marcel·lí: «En la base de la seva personalitat la seva escriptura presenta un nivell elevat d'energia vital, heretat de la mare, la qual apareix intensament present amb la seva autoritat sobre el subjecte tant de petit com d'adolescent» (Anàlisi psicogràfica IGM Urbino). Lluïsa, religiosa de Sant Josep i germana del pare, quan va ser acollida a casa durant la Revolució, configura encara més la sensibilitat religiosa de Marcel·lí.

En el seu esperit es forja, a partir d'aquestes riques influències, una espiritualitat profunda.

Una família nombrosa, amb un gran sentit d'identificació, desvetlla en ell una

La qualitat de la seva figura materna propicia que la contemplació de Maria, la mare de Jesús, es faci sota el prisma de «la Bona Mare» amb un sentit de proximitat, d'amor i d'estimació.

L'ESCOLA: UNA EXPERIÈNCIA PECULIAR

La situació escolar del seu temps és deficient. No és estrany que el seu contacte amb l'escola i l'ensenyament de la catequesi li proporcioni dues experiències molt desagradables. El mestre pega a un company de Marcel·lí per voler anticipar-se a la lectura: «No tornaré mai a l'escola d'un mestre així; el fet de maltractar aquell nen em demostra el que m'espera a mi; per poc que faci em podrà tractar igual; no vull, doncs,

panys fa tornar al noi introvertit, sorriut i dur. D'altra banda, és previsible que Marcel·lí tingui dificultats per la qüestió idiomàtica, ja que parla una variant de l'occità: el franco-provençal. El seu accés als estudis troba encara un altre obstacle: hi arriba quan el seu procés evolutiu marca ja una prioritat del raonament sobre l'aprenentatge mecànic.

INCULTURACIÓ I UNIVERSALISME

Marcel·lí, per la seva experiència familiar, estableix una sintonia gran amb el treball agrícola i ramader. La terra sol proporcionar un sentit de realisme més gran. La seva capacitat per als negocis es desplega en aquests àmbits. La dedicació primerenca al treball li permet descobrir amb una profunditat més gran el valor que inclou. Això no obstant, aquesta subjecció a allò concret no l'impedeix gaudir d'un autèntic sentit missioner i universal.

Marcel·lí és un sacerdot manobre. La construcció de l'Hermitage li comporta crítiques serioses per dedicar-se al treball manual i dirigir les obres. No renuncia a la seva missió. La seva situació econòmica i la pedagogia del model, que encarna en si mateix els valors que proposa, l'hi impulsen.

El treball és una característica fonamental del seu projecte. Constitueix un valor que s'ha de viure en el seu institut religiós i un valor que cal comunicar a través de l'educació als infants i als joves. Fins i tot, el treball manual. Les escoles, en els orígens, solen tenir un hort petit. Aquest projecte de senzillesa no es tanca en els límits estrets del que és immediat. S'obre a l'universalisme. Sorpren la seva gosadia, sobretot si es coneix la seva humilitat i discreció: «Totes les diòcesis del món entren en el nostre projecte.» La història li dona la raó. La presència actual dels maristes a setanta-quatre països ho confirma.

EL DETONANT: JOAN BAPTISTA MONTAGNE, DISSET ANYS

L'octubre del 1816 atén un jove moribund, de disset anys, al llogarret de Palais. La ignorància, religiosa, extensible a d'altres molts aspectes, li serveix d'impuls per tirar endavant el seu projecte. No pot aturar-se. Les expectatives i les necessitats dels infants i dels joves encenen el seu ardor de manera que no pot estar-se de braços plegats. Cal fer alguna cosa. Ja.

Funda l'institut quan té vint-i-set anys: «Ordenat sacerdot el 1816, vaig ser enviat com a vicari en una parròquia rural: el que hi vaig veure em va fer sentir encara més vivament el projecte que meditava des de feia temps. Vaig començar, doncs, a formar

Nens aborígens d'Austràlia amb maristes.

de les característiques més belles que ens ha deixat com a herència: el seu esperit de família. La pertinença com a signe d'identitat.

rebre'n lliçons, i encara menys, càstigs» (Vida 1, 6). No torna a l'escola. A la catequesi, un noi rep un sobrenom i una comparació poc afortunada. La burla dels seus com-

Conseqüències de la seva experiència escolar personal

Un projecte d'educadors capaços: «Nascut al cantó de Saint-Genest-Malifaux, departament del Loira, no vaig aconseguir saber llegir ni escriure més que amb gran dificultat per manca d'educadors capaços. Des d'aleshores he comprès la necessitat urgent de crear una societat que pugui donar als infants dels pobles la bona educació que els germans de les Escoles Cristianes donen als de les ciutats, però amb un cost inferior» (Carta a Sa Majestat Lluís Felip, rei dels francesos. L'Hermitage, 28 de gener del 1834).

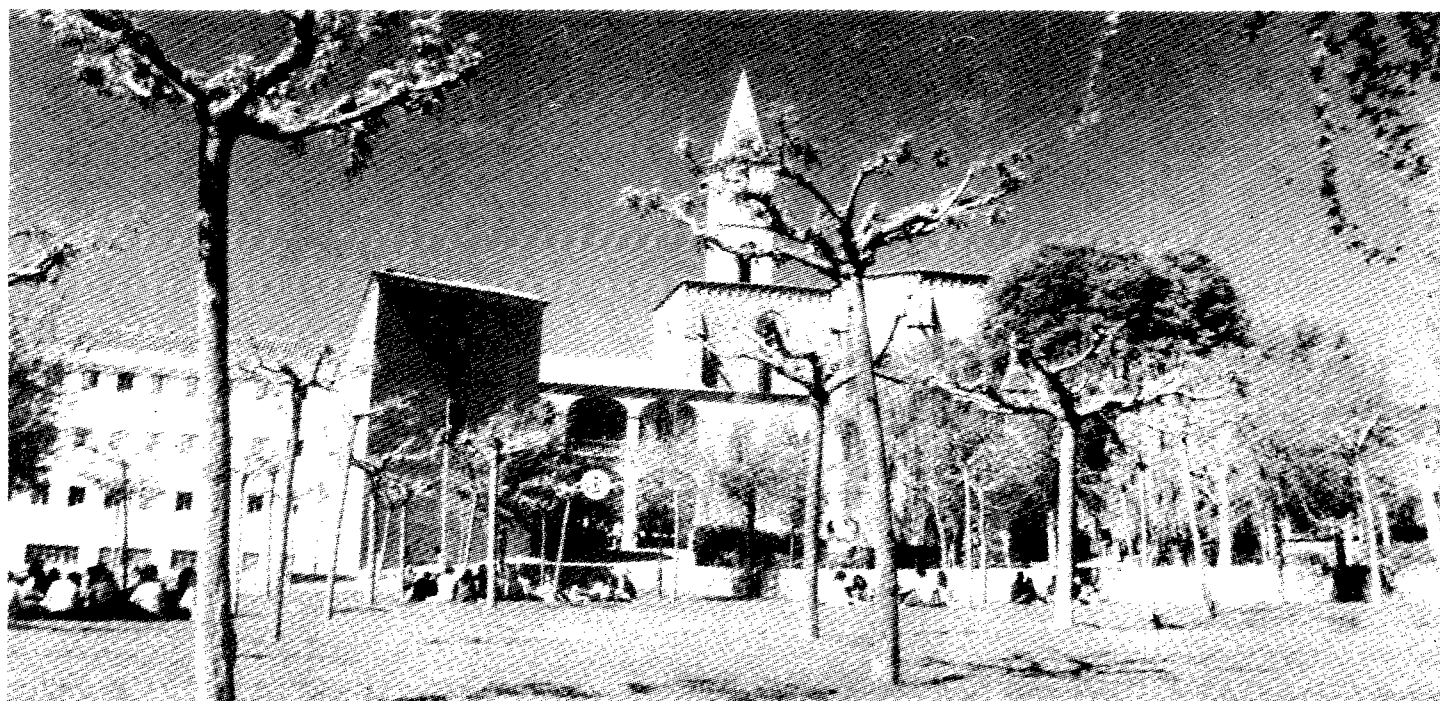
Un estil de respecte i d'amor a l'alumne que exclou l'ús de mètodes antipedagògics i de càstigs físics.

Una pedagogia de senzillesa i de presència que encoratja amb l'acompanyament, que suggereix amb la proximitat i que educa amb la distància interior.

Una preferència pels menys afavorits, perquè estan més necessitats d'amor.

Continua

Marcel·lí Champagnat

Monestir de les Avellanes on cada any se celebra una Pasqua jove.

alguns mestres. Els vaig donar el nom de Germanets de Maria, convençut que el nom n'atreuria un gran nombre. La realitat d'uns quants anys ha justificat les meves sospites i ha superat les meves esperances» (Carta a Sa Majestat Lluís Felip, rei dels francesos. L'Hermitage, 28 de gener del 1834).

Experimenta la necessitat d'educar la fe a través de la cultura: «Si només es tractés d'ensenyar la ciència profana als infants, no farien falta els germans; n'hi hauria prou amb els mestres per a aquesta tasca. Si sols pretenguéssim donar-los una instrucció religiosa, ens limitariem a ser simples catequistes, reunint-los una hora diària per fer-los recitar la doctrina. Però la nostra meta és molt superior: volem educar-los, és a dir, donar-los a conèixer els seus deures, ensenyar-los a complir-los, infondre'ls esperit, sentiments i hàbits religiosos, i fer-los adquirir les virtuts d'un cavaller cristià. No ho podem aconseguir sense ser pedagogs, sense viure amb els infants, sense que ells estiguin molt de temps amb nosaltres» (Vida, XXIII, 374).

Sensible al món que l'envolta: «Aquesta experiència (de l'amor de Jesús i de Maria), unida a la seva obertura als esdeveniments i persones, esdevé font de la seva espiritualitat i zel apostòlic, i el fa sensible a les necessitats del seu temps, sobretot a la ignorància religiosa i a les situacions de pobresa de la infància i

joventut. La fe i el desig de complir la voluntat de Déu li revelen la seva missió: donar a conèixer Jesucrist i fer-lo estimar. Deia sovint: «No puc veure un nen sense que m'envaeixi el desig d'ensenyar-li el catecisme i dir-li com Jesucrist se l'estima» (Constitucions, 2).

UN PROJECTE D'AVANTGUARDA

Les necessitats que cal resoldre són tan urgents que adopta un projecte de risc i de frontera. Quan el germà Lluís, acostant-se a l'escrúpul, li planteja sostreure's a l'acció per por de pecar, Marcel·lí li pregunta si no correria el risc de cremar-se una mica per tal de salvar un infant que es trobés dins d'un edifici en flames. Continua arriscant-se quan envia de vegades grups de dos germans: «El senyor ministre objecta que els Germanets de Maria, com que van de dos en dos, no ofereixen tantes garanties en relació amb els bons costums com els germans de les Escoles Cristianes, que mai no van en grups de menys de tres. Reconec, monsenyor, que aquest és un punt de disciplina sobre el qual hem de posar gran atenció. Per això, entre els múltiples establiments que se'ns proposen, escollim sempre aquells que ofereixen més garanties. Però davant de la impossibilitat en què es troben tants ajuntaments rurals per subvencionar les necessitats de més de dos germans, hauriem de vacil·lar entre deixar-los sense mitjans d'educació o

bé procurar-los-els mitjançant dos germans, malgrat que ofereixin menys garanties que tres? Seria avantatjós per a la religió i per a la societat aturar-se davant d'aquesta consideració? (Carta a monsenyor de Pins, 3 de febrer del 1838).

Cal afrontar els riscos. La prudència no està renyida amb el plantejament de situacions frontereres. Marcel·lí mostra sensibilitat i valentia. La consistència personal haurà de ser més gran, però les crides del món i de l'Església es deixen sentir.

La missió del germà: «Estimar Déu i escarrassar-se per donar-lo a conèixer i fer-lo estimar, aquesta ha de ser la vida d'un germà» (Vida, XX, 312). Ell mateix també diu sovint: «No puc veure un infant sense sentir ganes d'ensenyar-li la doctrina, sense anhelar donar-li a conèixer com Jesucrist l'ha estimat i, alhora, com ha d'estimar el diví Salvador» (Vida, XX, 314).

Les Constitucions actuals recullen aquest sentit de risc i de frontera: «Sortim a l'encontre dels joves allí on són. Som audaços per penetrar en ambients potser inexplorats, on l'espera de Crist es manifesta en la pobresa material i espiritual. En els contactes amb els joves, els oferim mostres d'una atenció amaraada d'humilitat, senzillesa i desinterès» (Constitucions, 83).

VALENTIA HISTÒRICA

Reconèixer legalment l'institut no ha estat una tasca fàcil. Els obstacles burocràtics, tant eclesiàstics com civils, són nombrosos. D'aquí que hagi de fer uns quants viatges a París amb resultats nuls. En una ocasió, quan tot està ja arreglat i només falta la signatura, un sobtat canvi ministerial suposa tornar a començar. Tampoc no vol el reconeixement si s'ha d'hipotecar l'institut. Ell s'hi nega. En el tema del servei militar també demostra sagacitat. Inscriu els seus germans en un institut similar que té l'aprovació legal, però que pràcticament no té vocacions.

EDUCAR ÉS ESTIMAR

L'estil educatiu de Marcel·lí enfonsa les seves arrels en la seva espiritualitat. L'amor a Jesús i a Maria són la font de la inspiració de la seva pedagogia. Deduïm, per exemple, les influències del seu temps

Marcel·lí fa sempre una lectura de la història des de la fe. El seu sentit de la Providència no li sostreu la més mínima dedicació, però confia que el resultat final està a mans de Déu.

Quan hi ha dificultats i moltes congregacions religioses fan professions privadament, Marcel·lí no s'amaga. Continua el seu camí i continua autoritzant professions religioses als seus germans.

Sovint, el món de l'educació es troba sota imperatius legals. S'amoïna. L'autorització de l'institut n'és la millor mostra. Arribarà quan es necessiti. Aquesta és la seva convicció. Una vegada més la legalització segueix la vida.

Marcel·lí no sacrifica la llibertat educativa per acollir-se als beneficis legals. Perdre la possibilitat d'anar a municipis més grans de 1.200 habitants incideix en la reducció de camps d'apostolat i pot qüestionar una font important d'ingressos que permeti la presència educativa en ambients deficitaris. S'estima més esperar temps millors que hipotecar la llibertat.

en el tema dels càstigs corporals, molt freqüents aleshores. Teories pedagògiques, cap en especial. La seva aportació es xifra en la visió religiosa de la vida i de les persones, en un profund sentit comú i capacitat pràctica per afrontar les situacions diverses que es plantegen. La carta que Marcel·lí escrivia el 21 de gener del 1830 al germà Bartomeu pot ser un document molt valuós per avaluar el seu tarannà i la seva personalitat.

Molt estimat germà Bartomeu i el seu estimat col·laborador,

M'he alegrat molt de tenir noves seves. M'alegra molt que es trobi bé de salut. També sé que té molts infants; en conseqüència, tindrà molts imitadors de les seves virtuts perquè veient-lo a vostè, els infants es formen, i seguint els seus exemples, no deixen de regular la seva conducta. Com n'és d'important, la seva tasca! Diguei als seus infants que Jesús i Maria els estimen molt a tots: als que són bons, perquè s'assemblen a Jesucrist, que és infinitament bo; als que encara no en són (...), perquè arribaran a ser-ne. Que la santíssima Mare de Déu els estima a més perquè ella és la mare de tots els infants que es troben a les nostres escoles. Diguei'ls així mateix que jo també els estimo molt; que no pujo mai a l'altar sant sense pensar en vostè i en els seus estimats alumnes; que voldria tenir el goig d'ensenyar, de dedicar de manera més directa els meus esforços a formar aquests tendres infants. Tots els establiments van més o menys bé. Pregui per mi i per totes les coses. Tinc l'honor de ser el seu afectíssim pare en Jesús i Maria.

STJ
Ediciones

LLIBRES QUE ENS PARLEN DEL CORATGE DE VIURE

LA VIDA COM A REGAL
Lluís Serra i Llansana
PVP 1.500 Ptes.

Acceptar la vida com a regal implica no tan sols agrair aquest regal, sinó també reflectir-ho sobre la pròpia vida i posar-la al servei dels altres.

EL CORATGE NAVEGA MAR ENDINS
Lluís Serra i Llansana
PVP 1.500 Ptes.

Experiències viscudes en un camp de treball entre els més petits de Madagascar. Et farà pensar molt, i descobriràs la riquesa del germà en una cultura molt diferent de la teva.

Marcel·lí Champagnat

Maristes
Valldemia-
Mataró.

Marcel·lí parlava patuès?

Al març del 1979 els novicis de les Avellanes vam ser a Notre Dame de l'Hermitage. Els germans Teófilo i Virgilio eren respectivament el nostre mestre i sotsmestre. Es tractava de tenir un coneixement de primera mà del país de Marcel·lí, la conca del riu Gier. La part alta d'aquest riu és una regió de teulades de pissarra, boscos d'arbres alts i hiverns de neu. El germà encarregat de rebre'ns a l'Hermitage va esmentar que la llengua popular d'aquelles comarques, i òbviament la de Marcel·lí, era, a l'època de la Revolució francesa, patuès. Aquest fet lingüístic havia estat causa d'una dificultat suplementària per a Marcel·lí a l'hora d'aprendre a llegir i escriure en francès. La cosa va quedar així. Anys més tard, quan vaig fer estudis de filologia, vaig saber que aquell patuès era precisament el francoprovençal. I aquest és el punt d'arrencada que prenc per parlar de la llengua materna de Marcel·lí.

A França s'anomena patuès tota llengua autòctona que no sigui el francès. D'aquesta manera són patuesos llengües tan diverses com l'occità, el basc, el català, el bretó, l'alsacià (dialecte alemany), el flamenc (dialecte holandès) i el francoprovençal. L'estudi científic dels patuesos de França va iniciar-se a finals del segle XIX quan els lingüistes van interessar-se per la dialectologia. Aquest retard s'explica perquè els patuesos s'han considerat com a

parlars sense prestigi de manera que qui els usa és tingut per persona de baix nivell cultural.

El francoprovençal va ocupar originàriament una àrea territorial triangular que té un vèrtex a l'oest de Lió, l'altre a Neuchâtel (nord de Suïssa) i l'altre a la Vall d'Aosta (Alps d'Itàlia). De fet aquest territori d'extensió considerable és en bona part visible des del santuari Notre Dame de Fourvière, punt des del qual la visió dels Alps nevats és realment impressionant. Els novicis érem a dalt de Fourvière la tarda del 22 de març d'aquell any 1979. Una panoràmica magnífica.

El departament del Loira, la seva capital, Saint-Étienne i la vall del Gier estan

inclosos en aquesta vasta zona i en configuren l'extrem oest. Pocs quilòmetres al sud de Saint-Étienne comencen les terres del país de la llengua d'oc, on es parlava l'occità, també anomenat provençal.

Tot i que el nom mateix de la llengua fa pensar en un parlar híbrid, filològicament el francoprovençal és una llengua gal·loromànica més propera al francès que no pas al provençal.

La gran influència francesa

El francoprovençal és avui una llengua desapareguda. Mancat de centralització política, de literatura culta i de centre d'irradiació intel·lectual propi va patir molt

aviat la influència del francès. En els documents escrits oficials del segle XIV fou el francès, i no el francoprovençal, el que va reemplaçar el llatí. A Lió, la capital d'aquesta àrea, el francoprovençal ja havia estat substituït pel francès al 1600 com a llengua col·loquial. Això va passar tant a França com a la Suïssa francòfona. A Suïssa entre 1750 i 1800 les capitals cantonals Ginebra, Lausana i Neuchâtel van abandonar el francoprovençal per passar al francès. Després van seguir les ciutats petites i a partir de la Gran Guerra (1914-1918), va ser el torn de les zones rurals.

El 1789 al poblet nadiu de Marcel·lí, Rosey, a La Valla i a les zones rurals de l'entorn de Notre Dame de l'Hermitage la llengua col·loquial era el francoprovençal. Aquesta havia de ser també la llengua familiar dels primers germans que procedien de poblets i de la pagesia. Penso concretament en les zones de muntanya on hi ha la casa nadiua del germà Francisco i en la casa del «Souvenez-vous».

Què en queda avui d'aquesta llengua oblidada? En queda un accent regional. És l'accent de cantarella característic de tots els habitants d'aquest gran triangle que hem esmentat més amunt. I això, tant si són francesos com si són suïssos francòfons.

Carta a Pradier Enric, prevere, 22 de febrer del 1840: «Hem acollit gustosos la seva proposta d'enviar dos germans nostres per dirigir un establiment de sordmuts a la seva ciutat. Entra perfectament en el pla de la nostra institució, tota ella dedicada a l'educació d'infants en qualsevol situació en què es trobin.»

Josep Gallart
Doctor en Filologia francesa

Carta Dominical

Ricard M. Carles

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Les mans de Déu i la falda d'una verge

Ella no ho necessita pas. Nosaltres, sí. Maria no necessita la nostra lloança. Nosaltres, sí; perquè suposa, si més no, el desig de compartir les seves actituds davant Déu i davant els homes. Quan algú em pregunta si és important per a un catòlic estimar Maria, acostumo a contestar que, sens dubte, per a Jesús, sí que és important. A Jesús, el fill més perfecte que ha passat per aquest món, sí que li agrada que la recordem i la lloem. Qualsevol fill ho desitja, i també qualsevol

fill allò que pot suportar menys és un insult a la seva mare.

Hi ha actualment moltes persones que, tot i aparèixer a moltes revistes, a la generació següent no les recordarà ningú. I resulta que aquella noieta, que ni en vida no va estar de moda, és venerada 2.000 anys després per centenars de milions de creients, que la invoquen amb advocacions entranyables per al seu país o per a tota persona. Mare de Déu de la Mercè, de la Pietat, de la Misericòrdia, de la Consolació, dels Desemparats... I, ¿on són ara molts dels personatges aleshores famosos?

El creixement del seu record —perquè no és només que es mantingui— té més mèrit en un temps en què allò que la va caracteritzar és combatut sense parar: la preocupació per les necessitats dels altres, la castedat perfecta, la humilitat, l'acceptació sense fissures de la voluntat del Pare i del Fill, que humanament era seu; en fi, l'acceptació d'anar essent desapropiada, pel bé de la humanitat, d'allò que s'estimava més («Aquí tens el teu fill»).

«Els importants de debò de la humanitat passen desapercebuts. Maria va ser al món —diu Martín Descalzo— i els periodistes no se'n van assabentar. Si ella estigués avui entre nosaltres, segur que no sortiria

pas a les anomenades «revistes del cor». I, en canvi, ¿qui va tenir un cor més gran que ella?»

La importància de Maria en la història de la creació fou reconeguda pels primers intel·lectuals i sants (Pares) de l'Església. Maria, inici del món nou, és fruit de la iniciativa lliure i gratuïta del Pare, com ho fou el primer inici; l'Esperit ve a cobrir Maria talment planava un dia damunt les aigües de la primera creació. A la primera creació, com a la nova (època de l'«home nou»), hi ha una terra verge i un únic Pare celestial: la comparança és tan immediata que s'imposa aviat a la meditació dels Pares, diu Bruno Forte.

Amb el seu estil que sembla tallat a la roca, escriu sant Ireneu: «Adam de la terra ruda, però encara verge.» «Adam ha nascut d'una terra verge —comenta sant Màxim de Torí—, Crist ha estat format de la Verge Maria. El terra matern, del qual fou tret el primer, no havia estat obert encara per l'arada; el secret matern d'on ha sortit el segon no va ser mai violat per la concupiscència.»

«Adam és format de l'argila per les mans de Déu; Crist ha estat format a la falda materna per l'Esperit de Déu. L'un i l'altre tenen, doncs, Déu per Pare i una verge per mare. Tots dos, com diu l'evangelista, eren «fills de Déu.»

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach

Arquebisbe de Tarragona i Prímat

Presència cristiana a Europa

El mes d'octubre se celebrarà un Sínode de Bisbes sobre Europa. Joan Pau II ha convocat aquesta reunió episcopal per a tractar de l'evangelització de l'Europa que nasqué amarada de cristianisme.

En preparar-se aquest Sínode europeu, va bé recordar les paraules del Papa a Santiago de Compostel·la, el 9 de novembre del 1982: «Jo, bisbe de Roma i pastor de l'Església universal, des de Santiago et lliuro, Vella Europa, un crit ple d'amor: torna a trobar-te. Sigues tu mateixa. Descobreix els teus orígens. Aviva les teves

arrels. Reviu aquells valors autèntics que feren gloriosa la teva història i benèfica la teva presència en els altres continents. Reconstrueix la teva unitat espiritual, en un clima de respecte a les altres religions i a les genuïnes llibertats. Dóna al Cèsar el que és del Cèsar i a Déu el que és de Déu.»

La cita de les paraules de Joan Pau II ha estat llarga, però ricament posa en relleu uns continguts que la nostra casa comuna europea hauria de retrobar i fer més realitat. Tanmateix, en aquest treball els catòlics tenen una responsabilitat greu i evident, puix l'Església catòlica, en el marc religiós, comprèn una porció notabilíssima d'europaus de tot el continent. El cardenal Rouco, relator d'aquest Sínode, ha escrit que «Europa és avui un dels reptes i tasques de major transcendència per als catòlics».

Cal dir que no s'han assecat les mil·lenàries arrels cristianes d'Europa. En el nostre continent, envellit i força desencisat, hi ha moltes mirades, a vegades tímides i amagades, d'altres vegades ansiosament obertes, de molts joves a Jesús per a saber qui és i on viu. Així es posà en relleu amb motiu de la Jornada Mundial de la Joventut, a París.

En aquesta casa comuna estesa dels Urals a l'Atlàntic encara hi ha divisions i guerra. La unitat europea és un bon imperatiu per tal que quedin superades per sempre les divisions i les guerres

fratricides. Treballar per assolir una autèntica unitat entre els països d'Europa significa eliminar les fronteres que han separat durant segles aquells que estigueren units.

L'Església ha d'aportar a favor d'Europa la promoció dels valors espirituals i morals, com són la defensa de la dignitat de tota persona humana, el dret a la llibertat religiosa, el dret inviolable a la vida, la tutela i promoció de la família, etc. El cardenal Daneels ha afirmat que «ni l'Europa econòmica ni l'Europa social no es podrà fer que durin sense unes bases morals i espirituals en la seva unió». En aquest sentit, Jacques Delors va dir un dia que calia donar a Europa una ànima, si es vol que sobrepassi el seu naixement. Tanmateix, aquesta ànima ha de ser també religiosa, ja que, com digué Chesterton, «els valors, separats de la seva font transcendent, es trastoquen».

Els cristians hem de ser una veu profètica i crítica en aquesta construcció d'unitat europea, per tal d'evitar el perill d'un eurocentrisme equivocat que ens tancaria en una casa comuna europea aïllada de la casa comuna de la humanitat, especialment dels països pobres i subdesenvolupats. L'Europa cristiana i desenvolupada ha de prendre consciència constantment del seu compromís de solidaritat amb els països més pobres del món i ha de construir una política d'immigració justa i hospitalària.

opinió

Zoom

Foto de "el Periódico"

L'empresa Casio ha presentat l'última novetat en miniordinadors: un model de butxaca anomenat Casiopeia. L'ordinador porta el sistema Windows CE i un navegador GPS (on es combina la memòria emmagatzemada en un CD-Rom amb el satèl·lit). Una treballadora de Casio mostra com l'aparell activat pot localitzar la fira de telecomunicacions de Tòquio on va ser presentat l'invent. El futur d'aquest invent és instal·lar-se als cotxes i estar connectat a un centre de control que derivaria el senyal a la policia local o de trànsit. D'aquesta manera, un cop coneguda la ubicació del vehicle, es podrà triar la ruta més curta.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Déu no va crear el Tercer Món

En el darrer número de la revista italiana *30 Giorni* (30 Días), dirigida pel polític controvertit Giulio Andreotti, es publica un resum d'una conferència que ell va fer en un centre dels salesians de Roma. El tema era *No ens deixem caure en la temptació*.

Giulio Andreotti comença dient que tots els homes som iguals davant de Déu i que és absurd caure en la temptació de les discriminacions racials. Per corroborar-ho recorda que, en unes jornades socials organitzades per la FUCI (Federació Universitària Catòlica Italiana), es va atrevir a dir que la violència individual i col·lectiva, el menyspreu als jueus, l'escàs respecte a la propietat privada, la lenta disso-

lució dels valors familiars, la corrupció, no són menys reprobables i corrosius que les minifaldilles provocatives i altres llibertats sexuals. Hi va haver polèmica: ell venia a dir que els deu manaments de Moisès s'havien reduït a dos, mentre que altres dels assistents l'acusaren d'haver-los reduït a vuit...

En la conferència que va dictar a la FUCI, Andreotti va parlar concretament de les temptacions a les quals està exposat el polític: l'egocentrisme, la confusió del poder com a finalitat en si mateix i no com a instrument d'elevació personal i col·lectiva; la complicitat amb les injustícies, la renúncia a l'evolució contínua dels drets civils, l'enveja, el partidisme, etc.

Andreotti recorda que a la clausura de les jornades de la FUCI hi fou invitat l'arquebisbe emèrit de Recife (el Brasil), monsenyor Hélder Câmara, que justament fa poc va complir 90 anys. L'humil arquebisbe es va limitar a fer aquesta pregària colpidora:

«Senyor, us dono gràcies perquè heu fet un món; no un primer, ni un segon ni un Tercer Món. Senyor, feu que ningú de nosaltres no s'atreveixi a dividir el que Vós heu volgut que fos una sola cosa...» Andreotti acaba dient: «Que Déu ens ajudi a no caure en la temptació d'oblidar-ho.»

Notes insignificants

Germà Adrià

Els marginats no existeixen

Fa dies un diari barceloní publicava un resum del treball d'una sociòloga eminent de l'àrea metropolitana.

Parla de les tres classes socials: la classe dirigent o propietària, la classe mitjana i la classe obrera.

Segons ella, la classe obrera disminueix. Cada vegada hi ha menys obrers i més classe mitjana: l'antiga i tradicional (petits empresaris, botiguers...) i la que ella anomena «classe mitjana de coll blanc»: oficinistes, funcionaris...

I la classe alta... Alta de què?... Suposo que es refereix a l'alçada dels diners.

I queda una capa social molt àmplia que no està considerada ni com a classe social: diu que no podem detectar ni els emigrants il·legals ni els marginats...

Fa uns quants anys, una entitat d'Església també va fer públic un estudi sobre la pobresa a la diòcesi de Barcelona. I, és curiós, tampoc no van arribar a desxifrar ni a parlar dels marginats.

És així. Molta gent no compta per a res. No figura enlloc. No voten. No participen en la vida ciutadana. No són de cap associació de veïns. No produeixen. Consumeixen per a la supervivència. No se'ls veu en cap manifestació. Són incapaços d'organitzar-ne cap per reclamar els seus drets.

Com s'han de manifestar si no «existeixen» i la policia seria molt dura amb ells?

Els marginats no compten com a classe social. No ens agrada veure'ls. És més fàcil entendre's per les desgràcies internacionals. I els hem d'ajudar, però els marginats no ens entenen. A tot estirar, ens espanten. O en desconfiem.

El Senyor no era així. S'apropava als leprosos que no es podien apropar a ningú. I ajudava els cecs. I tenia predilecció per a tots els malalts. I els defensava a tots. I s'encarava amb les autoritats civils o religioses.

Si nosaltres, els cristians, sabéssim apropar-nos-hi, estimar-los, ajudar-los, saludar-los, guarir-los de la seva soledat, de ben segur que al cap d'un temps serien una «classe social».

I podrien reclamar els seus drets, que també els tenen. I potser podrien ensenyar-nos alguna cosa, com saber viure el dia a dia, sense patir pel futur. O el fet d'aprendre a compartir el molt o poc que tenim.

M'agradaria pertànyer a la «classe social dels marginats» el dia que es considerin com a classe social.

Punt de vista

Josep-Rafael Carreras de Nadal

La cultura cristiana catalana anomena Maria «Mare de Déu»

Pels Evangelis sabem que la mare de Crist es diu Maria. Recentment, des de fa un temps, s'ha anat imposant d'afegir a aquest nom el del lloc de procedència o d'estada, com s'acostuma a fer amb molts sants, i, així, se l'anomena «Maria de Natzaret».

Efectivament, a través dels molts segles de cultura cristiana i mariana, la mare del Crist ha rebut diversos títols o denominacions, que han acabat convertint-se en noms plenament identificatius de la seva persona, de tal manera que, de fet, *substitueixen* sense cap confusió el mot original de Maria. Aquestes denominacions, consagrades per l'ús popular i per una tradició secular, acostumen a expressar algun dels privilegis marians, i manifesten alhora la particular tendència de veneració envers Maria, que *preval en cada un dels pobles cristians, en preferir un títol o privilegi maria a un altre*.

Segons les circumstàncies que han afectat l'evolució de la pietat mariana, hom ha escollit alguna d'aquestes denominacions amb preferència a d'altres, convertint-la en la *més generalitzada, més important o peculiar, i de retop la més genuïna de Maria*, a l'interior del propi espai cultural i religiós.

Així, per exemple, el poble cristià reconeix el domini que Déu ha concedit a Maria i el seu gran poder en favor dels homes quan la designa com «la Senyora» o «Nostra Senyora». Aquesta denominació s'ha estès arreu, sobretot a França (Notre Dame), també als països anglosaxons (Our Lady), potser no tant a d'altres llocs. A Itàlia les paraules «la meva Senyora (Domina-Domina)» han originat un nom únic, «Madonna», que, en certa manera, ha perdut la significació original per significar senzillament la mare del Crist i fer-se sinònim de Maria.

Tanmateix, en l'àmbit de cultura castellana i d'altres com la francesa, el tret que ha predominat per designar Maria ha estat la seva virginitat. Segurament cal cercar-ne l'origen en el tractat *De Virginitate*, de sant Ildefons de Toledo. Per això, en llengua castellana

i francesa el nom més corrent de Maria és «la Virgen» i «la Vierge».

En altres cultures cristianes la fixació del nom popular de Maria està vinculada al més gran dels privilegis marians, la *Maternitat Divina*, perquè d'ell deriven tots els altres. És el cas de diverses cultures eslaves, com la polonesa, on és corrent el nom de «Bogurodzica» (Mare de Déu), que coincideixen, en això, amb l'*especial sensibilitat del poble cristià de Catalunya envers la principal grandesa de Maria*.

En català el nom propi i més usual de Maria és el de «Mare de Déu», fins al punt que ha donat lloc a un canvi semàntic en designar també les seves imatges i estàtues anomenades «marededéus». En català hom diu «Mare de Déu» quan hom vol parlar de Maria genèricament o de les seves advocacions toponímiques (Mare de Déu de Montserrat, de Núria, de Puig, i de Lluc...) o referents a les seves prerrogatives i a d'altres conceptes que s'hi vinculen (Mare de Déu de la Mercè, del Remei, de la Salut, del Roser, etc.). La cançó popular n'és així mateix una mostra ben clara. Al nostre poble espontàniament no li surt de dir «la Verge quan era xiqueta», diu «la Mare de Déu quan era xiqueta». Aquest ús s'ha refermat força des del segle passat amb la Renaixença, el ressorgiment de la pietat i la nova floració de literatura religiosa en llengua catalana, que en foren conseqüència. També en el nostre àmbit lingüístic, hom ha incorporat el mot «Marededeueta» en pregar per exemple la Mare de Déu dels Desemparats.

És, doncs, prou lamentable que, d'un temps ençà, hom tendeixi en determinats ambients o sectors, sens dubte per desconeixement, a *substituir la forma genuïnament catalana* de «Mare de Déu» per la de «Verge», forma aquesta, com hem dit, utilitzada com a sinònim preferent de Maria en la cultura castellano-espanyola on, en canvi, no es diu mai, per exemple, «la Madre de Dios del Pilar». Igualment, a Catalunya cal dir preferentment «Mare de Déu» i no, «la Verge» a seques. Els

que fan aquesta deplorable substitució no s'adonen que fan perdre a la pietat mariana catalana un dels seus títols més rellevants, ja que, *en l'Occident cristià, apareix com una peculiaritat única que ens identifica l'haver posat de relleu en l'àmbit popular, en la devoció i en el culte, la Maternitat Divina*, de la qual arranquen totes les altres prerrogatives marianes.

Una de les causes o ocasions d'aquesta substitució pot ser el fet de traduir literalment els textos marians d'altres llengües, especialment castellans o francesos que anomenen Maria, «la Virgen», o «la Vierge». En aquest cas, igual que en traduir «Madonna» (la meva Senyora) de l'italià o «Gospa» (Senyora) del croat etc., es tracta de *donar a Maria el nom que, en el nostre idioma, n'és l'equivalent pel seu ús més general i genuí, no pas de fer traduccions simplísticament literals*. Això ho han entès bé els castellans o francesos que tradueixen qualsevol d'aquests noms per «la Virgen» o «la Vierge» de manera preferencial. No es deixen pas perdre, com a vegades nosaltres, la seva tradició cultural mariana forjada a través de les generacions.

Això no vol dir que, en català, no es pugui usar correctament la paraula «Verge» referida a Maria, com es pot comprovar en diversos textos clàssics i d'altres locucions, en què s'acostuma a utilitzar sovint en conjunció amb un altre mot, per exemple, la Verge Maria, la Verge Mare, Verge Santíssima!, la Santa Verge, la Verge gloriosa, la benaventurada Verge nostra etc. Per contra, la còpia literalista de les expressions marianes pròpies de la cultura francesa, castellana o d'altres, per altra banda dignes de tot respecte, contribueix a desnaturalitzar i minvar el patrimoni de pietat mariana del nostre poble. Hem de procurar *no perdre, doncs, la tradició literària i expressiva mariana i catalana, caracteritzada per la tendència, pregonament teològica, a exaltar el misteri de la «Deipara» o «Deigenitrix», de la «Teotokos» (en el grec original), de la «Mare de Déu», per sobre de privilegis derivats com la Virginitat*.

saber escoltar

El Quixot en el castell o casa del «Caballero del verde gabán»

El capítol 18, de la segona part de la magna obra de Cervantes, ens presenta el Quixot a la casa de Diego de Miranda. En veure aquella llar, pronuncia una exclamació altisonant d'acord amb la bogeria que el té arrabassat. El cavaller és rebut amb molta cortesia per l'esposa de l'amo, a la qual s'ofereix amb paraules discretes. Fa el mateix amb Lorenzo, l'estudiant-poeta.

El Quixot es canvia de roba i es renta. Mentrestant, el fill pregunta al pare pel visitant. Perquè el primer ha quedat contorbat tant per la figura com per les paraules. El primogènit afirma: «...antes lo tengo por loco que por cuerdo.» Lorenzo ha d'entretenir l'heroi i, per tant, hi conversa.

El Quixot l'interroga sobre la seva dedicació a la poesia. El diàleg és sucós! I continua confonent l'estudiant. Confrontació entre la dignitat de la poesia i la de la cavalleria. Aquesta —segons el Quixot— és la més noble de totes les ciències. Lorenzo, en sentir el rotllo, es diu a si mateix: «...él es loco bizarro, y yo sería mentecato flojo si así no lo creyese.» I, quan el pare li demana per la impressió causada per l'hoste, afegeix: «No le sacarán del borrador de su locura cuantos médicos y escribanos tiene el mundo: él es un entreverado loco, lleno de lúcidos intervalos.»

Dinen. El menjar és bo. Tanmateix, el cavaller admira el silenci de la finca, semblant al d'un monestir de cartoixans.

En acabar, el Quixot demana que Lorenzo reciti els versos de la justa literària. El jove ho fa. Quan acaba, el Quixot s'aixeca i lloa la glossa poètica: «¡Vivan los cielos donde más altos están, mancebo generoso, que sois el mejor poeta del orbe, y que merecéis estar laureado... por las academias de Atenas, si hoy vivieran, y por las que hoy viven en París, Bolonia y Salamanca!» I li demana que pronunciï un altre vers, cosa que el noi fa, sense replicar, en sentir-se afalagat. Nova i alta lloança al «consumado poeta».

Cervantes —sempre mestre d'humanitat— escriu: «¿No es bueno que dicen que se holgó don Lorenzo de verse alabar de don Quijote, aunque le tenía por loco?»

¡Oh fuerza de la adulación, a cuánto te estiendes, y a cuán dilatados límites son los de tu jurisdicción agradable! Esta verdad acreditó don Lorenzo, pues concedió con la demanda y el deseo de don Quijote, diciéndole este soneto.» Això ho escriu abans de la recitació esmentada del segons vers.

Cervantes havia observat molt la vida. L'adulació —mai fonamentada— sempre ens tempta. I fa canviar la nostra postura davant dels aduldors. Fins i tot l'adulador ens sembla font de prestigi. Que Déu s'apiadi de nosaltres i ens faci forts davant la multitud d'aduldors!

Joan Guiteras i Vilanova

Experiència realista de vida eclesial, de conversió i d'esperança

Recordem que el Sínode és un «procediment extraordinari» en la vida d'una Església diocesana. És una assemblea representativa de tots els estaments de la diòcesi, convocada pel bisbe, quan les circumstàncies ho aconsellen, perquè l'ajudi a procurar el major bé de la comunitat diocesana. Convé, doncs, explicar en primer lloc per què vaig convocar el Sínode diocesà just en el moment que ho vaig fer. Aquestes van ser les tres grans raons.

El 1995 complia 25 anys de la meva consagració episcopal i 23 del meu servei com a bisbe de Mallorca. Durant aquest període tan llarg, la recepció i aplicació adequades del Concili Vaticà II a la nostra Església ha estat el fil conductor de la vida i inspirador del meu servei episcopal i —així ho pens sincerament— del conjunt de la vida i de l'acció pastoral de l'Església mallorquina. Era el moment de revisar el camí fet, a fi d'identificar els desencerts i els endarreriments per corregir-los, així com els objectius assolits, en tot o en part, per redefinir-los en el moment present i reassumir-los com a vertader programa eclesial d'avui.

Endemés: els canvis socioculturals dels últims 25 anys i les repercussions evidents sobre la pròpia vida eclesial, sobre el deure evangelitzador i sobre el mateix posicionament de l'Església en el món, feia urgent una aturada seriosa a fi de repensar i comprendre a la llum de l'esperit els condicionaments de la societat d'avui, els reptes que plantegen a l'Església mallorquina i la resposta que aquesta els ha de donar per poder continuar sent efectivament «sagrament de salvació» per al poble mallorquí, en fidelitat a la seva missió constitutiva i a la seva història centenària.

Per últim: el final de mil·lenni era un moment òptim per revisar, convertir i renovar una Església que vol mantenir-se fidel al seu Senyor, a la seva identitat, a la seva història i al món del Tercer Mil·lenni on és enviada ara mateix. Vaig creure que la millor manera de preparar la celebració del Jubileu dels 2.000 anys del naixement de nostre Senyor Jesucrist seria convocant el Sínode diocesà, precisament en els últims anys del segon mil·lenni.

EL CAMÍ SINODAL

Ha estat un llarg camí, ple de feina, d'esforç i de generositat. I, pens, molt profitós i molt fecund per a la nostra Església.

El curs 1994-95, en la primera part, es va consultar la conveniència de convocar el Sínode al Consell Presbiteral, com és preceptiu, però també a les comunitats, als grups i als moviments de la diòcesi. En la segona part, de preparació al Sínode, es va fer una enquesta sobre la realitat de l'Església i la societat mallorquines i sobre les expectatives raonables davant del Sínode i es van fer celebracions comunitàries de

El 21 de maig es clausurava oficialment el Sínode de Mallorca. Amb motiu d'aquest esdeveniment publiquem una reflexió del bisbe de Mallorca, Mons. Teodor Úbeda.

pregària i d'estímul a la conversió personal i institucional.

El 10 de desembre del 1995, diada de la Mare de Déu de Lluc, signava una carta pastoral convocant el Sínode i animant a la participació de tots en l'etapa presinodal. Dia 20 d'octubre, amb una eucaristia solemne i molt participada a la seu, iniciàvem el camí sinodal. Durant els tres cursos següents (d'octubre del 1995 a juny del 1998) més de 400 grups —prop de 5.000 persones— van participar en una reflexió llarga i fecunda sobre les tres grans accions de l'Església: evangelitzar, celebrar la fe, compartir des de l'amor de Jesucrist. El riquíssim material elaborat pels grups del presínode va servir de base per enllestir el material de reflexió, de debat i de decisió de l'Assemblea Sinodal (constituïda per 165 membres), que s'ha reunit en dotze sessions de treball durant el curs 1998-99.

VALORACIÓ

Primer. Estic molt content d'haver convocat el Sínode. L'experiència ha demostrat que era ben necessari: ha ajudat a clarificar qüestions confuses; ha propiciat una reflexió seriosa de més de 4.000 membres de la nostra Església sobre els grans temes actuals de l'Església i de la societat; ha posat al descobert i ha situat els problemes no resolts i les mancances de la nostra Església; ha definit i ha fet més comprensibles els grans objectius eclesials d'aquest moment; ha contemplat el món al qual la nostra Església és enviada avui amb realisme, amb amor i amb la imprescindible «empatia cristiana»; ha assenyalat les grans línies de vida i d'acció que ens han de guiar en el futur, i ens ha conduït a contreure compromisos concrets que consider crucials per renovar la nostra Església.

Segon. Pel que fa al llarg camí sinodal, hi veig aspectes positius i aspectes negatius. Considero excepcionalment valuós l'esperit que, en general, ha amarat tots els nostres treballs: la pregària sempre present; l'acollida de la veu del Sant Esperit; la generositat i l'amor eclesial de tants de milers de participants que s'han mantin-

Mons. Úbeda.

gut fidels a les seves reunions durant quatre anys; la llibertat amb què tothom s'ha manifestat, fins i tot en les seves discrepàncies; el treball incansable i pacient de la Comissió General, i de les taules de ponència...

Però també hi ha aspectes negatius: hauria desitjat més participació, sobretot de joves. D'altra banda, no hem sabut fer que tothom se

situés davant del que és el Sínode, del que vertaderament és capaç de generar d'autèntica renovació eclesial a la diòcesi i del que no se li pot demanar. Aquest posicionament deficient davant del Sínode ha provocat doloroses inhibicions, unes vegades, un cert dèficit de l'entusiasme desitjable en els seus treballs, unes altres, així com decepció i fins i tot abandó dels treballs davant de la percepció que el Sínode no resoldrà tots els problemes de la nostra Església local i menys encara de l'Església universal.

Tercer. Les dotze sessions de l'Assemblea Sinodal han constituït una experiència eclesial de comunió i de llibertat d'esperit, francament positiva i gratificant, en la meua opinió i a jutjar per les respostes dels sinodals a l'enquesta sobre el particular. Una de les coses que més van costar d'assumir, sobretot al principi, va ser l'aplicació estricta del reglament de funcionament i treball. Era, però, obligat per evitar la dispersió i el perllongament sense límit de la feina, com al final gairebé tothom reconeixia. No obstant això, es va manifestar freqüentment el desig de tenir més temps per tractar moltes altres qüestions i arribar més a fons en les proposades, per fruit d'un debat més participat i més viu, per pregar junts amb més calma... Personalment valor molt positivament: l'assistència de gairebé tots els sinodals fins a l'última sessió; el clima d'amor a l'Església, de comunió i de responsabilitat tan patent en cada sessió; la gran llibertat amb què tots ens vam manifestar i el gran respecte amb què vam ser escoltats; la «densitat» espiritual i d'acollida de la veu de l'esperit en tot moment, i molt particularment el treball generós, humil i eficient de la Comissió General, dels responsables de coordinar els relators, dels mateixos relators i les seves

respectives taules, dels moderadors, etc.

Quart. Sobre el conjunt dels fruits —els «resultats», si voleu— del Sínode, pens el següent: consider que els documents elaborats i que, ratificats per mi, es promulgaran el dia 21, ja en la celebració de la Pentecosta, seran un instrument decisiu per orientar i animar la vida i l'acció pastoral de la nostra Església d'ara endavant. Cada un d'ells té un resum doctrinal, senzill però sòlid i harmònic, sobre el qual haurem de tornar constantment a l'hora de formular o revisar criteris, projectes i accions concretes en cadascun dels àmbits treballats al Sínode. Després ve un ample i ric ventall d'orientacions pastorals que dibuixen el marc utòpic, però a la vegada realista, del nostre quefer eclesial. I, per últim, cada document recull un grapat de propostes operatives ben concretes que marcaran el ritme d'aplicació del Sínode des del mateix moment de la seva cloenda.

El fruit més valuós del Sínode, però, pens que el constitueix el nou esperit i les noves actituds que ha suscitat a la nostra Església i que resumiria així: la consciència generalitzada de la urgència d'una vertadera renovació eclesial i d'una nova manera de viure la presència de l'Església en el món i d'evangelitzar, així com la convicció creixent que és possible trobar nous camins i noves maneres de millor ser Església i de servir la societat que hem d'evangelitzar, si ens deixam guiar per l'esperit i ens atrevim a fer una autèntica conversió de les nostres vides i de les nostres institucions a Jesucrist i al seu evangeli; la nova consciència de comunió i de vertadera corresponsabilitat, amb particular accent sobre el protagonisme que li correspon assumir al laïcat. I, com a conseqüència, el nou alè d'esperança que anima la nostra comunitat diocesana, des de la fe en Jesucrist ressuscitat Senyor de l'Església i de la història també d'avui, l'experiència de l'amor de Déu Pare i del guiatge del Sant Esperit renovades al llarg del camí sinodal, i la constatació de la nostra capacitat de ser l'Església que Jesús vol i que la Mallorca d'avui necessita, si ens posam a la feina, convertint-nos i amb humilitat, generositat i realisme.

Per acabar, torn a les paraules de l'encapçalament. Sé que el Sínode no ha resultat perfecte, que no resoldrà tots els problemes de la nostra Església i que en la seva fidel recepció i aplicació ens juguem vertaderament el gruix de la seva fecunditat. Però estic convençut que ha constituït un do immens de Déu nostre Senyor a l'Església de Mallorca perquè ha estat una esplèndida experiència de vida eclesial amarada de realisme, que ens ha donat llum i coratge per intentar sincerament una conversió personal i institucional i, per això, constitueix un motiu sòlid de renovada esperança. El Crist ressuscitat continua «ressuscitant» la nostra Església. Amb l'acompanyament tendre i proper de Maria, mare d'aquesta Església que pelegrina a Mallorca i vol «renéixer», una vegada més, de la seva mà.

Teodor Úbeda
Bisbe de Mallorca

Per manca d'espai, la secció de «Cartes al director» queda relegada al número vinent.

Conferència Episcopal Tarraconense

Els dies 10, 11 i 12 de maig de 1999 ha tingut lloc la reunió núm. 150 de la Conferència Episcopal Tarraconense, a la Casa d'Espiritualitat Maria Immaculada de Tiana. La reunió ha estat presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís

Martínez Sistach, que en nom de tots, ha felicitat Mons. Camprodon, bisbe de Girona, i Mons. Deig, bisbe de Solsona, que han celebrat recentment el 50è aniversari de la seva ordenació sacerdotal.

hem fet sempre en ocasions semblants, invitar als fidels de les nostres diòcesis a una reflexió sobre la responsabilitat de fer-ho a consciència.

Les eleccions municipals que miren la primera i més propera anella del sistema democràtic són importants. No és

tracta d'una simple qüestió administrativa, sense transcendència. La funció dels ajuntaments, en àmbits tan decisius com l'urbanisme i l'habitatge, la cultura, els serveis socials, la marginació, etc., fa referència a valors morals de primer ordre.

Les eleccions europees, per la seva banda, formen part dels primers passos cap a una comunitat de pobles que no saltres concebem no com una simple unitat econòmica sinó com un projecte cultural i de convivència agermanada, amb ànima.

Convidem, doncs, els nostres diocesans a una participació responsable en aquestes dues convo-

catòries. La responsabilitat cal exercir-la en la valoració lúcida dels programes i de les persones que el presenten, amb vista sempre al bé comú, amb particular atenció a la dignitat de la persona, al servei a les famílies i a la promoció dels sectors que en aquests moments resten al marge del progrés econòmic del conjunt de la societat.»

✓ Canvi de responsabilitats dels bisbes en l'àmbit diocesà

Finalment, entre altres temes tractats, els bisbes han acceptat la petició de Mons. Martí, bisbe d'Urgell, de ser rellevat com a bisbe responsable dels mitjans de comunicació social en l'àmbit de la Tarraconense i han aprovat que en endavant, Mons. Carrera, bisbe auxiliar de Barcelona, s'encarregui d'aquest àmbit i Mons. Martí es cuidi del de missions, substituint Mons. Camprodon, bisbe de Girona.

Tiana, 12 de maig de 1999

✓ Els bisbes de la CET demanen la pau per al conflicte de Kosovo

En relació amb el conflicte de Kosovo, els bisbes s'han expressat així:

«Els bisbes de Catalunya ens unim al Sant Pare Joan Pau II en les seves crides i accions continuades perquè cessi la guerra a Kosovo, ja que com ell recorda, «res no es perd amb la pau i tot es perd amb la guerra».

Desitgem que les iniciatives diplomàtiques tinguin èxit i s'acabi la guerra, perquè puguin tornar tots els qui han vist conculcats els seus drets i han estat expulsats de les seves terres, havent de sofrir immenses atrocitats i patiments.

Valorem tot el que les comunitats cristianes i tantes altres persones de bona voluntat han fet i estan fent per ajudar els milers de germans nostres que estan sofrint una situació tan dramàtica i els demanem que continuïn les mobilitzacions de solidaritat i acolliment envers els refugiats. I preguem el Crist Ressuscitat perquè ens concedeixi el do preciós de la pau justa i duradora, i faci que la germanor sigui una realitat a Kosovo.

✓ Aplicació de les resolucions conciliars

Els bisbes han seguit treballant l'aplicació de les resolucions del Concili Provincial Tarraconense. Han dedicat tota una jornada a l'estudi de la nova redacció del directori marc de pastoral sacramental (resolució núm. 67) especialment els sacraments de la iniciació cristiana. Amb la presència dels delegats diocesans de Missions, que coordina Mn. Pere Carrera, de Girona, han tractat de la promoció i del sosteniment dels missioners i missioneres seglars

enviats per les esglésies diocesanes (resolució núm. 160).

✓ Preparació del Jubileu de l'any 2000

Les celebracions jubilar del segon mil·lenni del naixement de Jesucrist seran inaugurades per S.S. Joan Pau II la nit de Nadal del 1999. Al dia següent, els bisbes catalans —com els de tota l'Església— obriran el Jubileu en les seves diòcesis, en les catedrals respectives.

Els bisbes han tractat dels criteris que cadascun d'ells aplicarà en la seva diòcesi, en relació amb els llocs per guanyar el jubileu, subratllant la importància de l'Església diocesana i de la catedral per aquestes celebracions jubilar.

✓ L'ensenyament religiós escolar a Catalunya

Els bisbes han debatut llargament la situació de l'ensenyament de la religió a les escoles de Catalunya, juntament amb

els delegats diocesans d'ensenyament, que coordina el delegat general d'educació cristiana de Barcelona, P. Francesc Riu, SDB (Salesià de Don Bosco). Han estat informats de la situació dels professors de religió en els centres públics de primària i secundària, així com de les qüestions que poden afectar aquest ensenyament dins el marc escolar en el futur pròxim. També els ha estat presentat el document que les delegacions diocesanes publicaran pròximament sobre els professors de religió catòlica i l'ensenyament que imparteixen.

✓ Nota sobre les pròximes eleccions municipals i europees

En relació amb la convocatòria, el pròxim mes de juny, d'eleccions municipals i europees, els bisbes de la CET fan pública la següent nota:

«Ben aviat els ciutadans i ciutadanes de Catalunya seran convocats a decidir amb els seus vots la composició dels ajuntaments d'una banda, i del Parlament europeu de l'altra. Volem, com

Els bisbes catalans.

COMPREM - GESTIONEM

Quadres - Mobles - Antiguitats -
Argent - Ceràmica - Pisos sencers

Tel. 934 876 886 - c/ València, 248
08007 Barcelona

UMAS MÚTUAD'ASSEGURANCES

ESPECIALITZADA EN ASSEGURANCES PER A L'ESGLÉSIA,
COMUNITATS RELIGIOSES, RESIDÈNCIES I ACTIVITATS
RELACIONADES AMB LA PASTORAL

INFORMACIÓ: tel. 932 077 772 - 932 073 615

«L'Eucaristia, aliment del poble que peregrina»

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

Tot just acabat el temps pasqual, els dies 26 al 29 de maig, se celebra a Santiago de Compostel·la el Congrés Eucarístic Nacional. És un moment important en la preparació del Jubileu de l'any 2000. El lloc d'aquest esdeveniment, Santiago, s'ha escollit en funció de l'any sant compostel·là. Així queden unides dues dimensions cristianes: el pelegrinatge de la fe apostòlica i la celebració eclesial de l'Eucaristia. El lema del Congrés ha reunit bé aquests dos aspectes amb aquesta frase: «L'Eucaristia, aliment del poble que peregrina.»

Un poble que peregrina

El sentit de peregrinació és una de les constants bíbliques del poble de Déu. Des d'Abraham sortint de la seva terra fins a Moisès conduint el poble vers la terra promesa, en l'èxode; des de Jesús caminant vers Jerusalem quan arribà el temps de ser «endut al cel» (vegeu Lluç 9:51), fins a l'entrada incessant dels po-

bles per les portes sempre obertes de la nova Jerusalem (vegeu Apocalipsi 21:24-27). Aquesta dinàmica marca la vida de l'Església. Tothom sap que les peregrinacions a Jerusalem, a Roma, i a Santiago, han estat en la història —i són encara per a molts cristians— moments privilegiats d'experiència espiritual i font de renovació en la fe. L'Església és un poble que peregrina, i en això expressa la fe. «Sabem que mentre vivim en el cos, vivim com emigrats —pelegrins— lluny del Senyor, ja que no podem fer altra cosa sinó creure, sense veure'l; però ens sentim tan coratjosos, que preferim emigrar del cos, per anar a viure amb el Senyor» (2 Corintis 5:6-8).

La veneració de Santiago està íntimament vinculada al tema del camí. No endebades la imatge de l'apòstol és tan sovint la imatge d'un pelegrí. Els anys sants compostel·lans són un fet actualment en major valoració, i enguany s'accentua l'oportunitat de ser una peregrinació que prepara les altres dues peregrinacions de l'any 2000: la peregrina-

ció a Roma i a Terra Santa.

Un Congrés eucarístic és un acte de comunió eclesial

L'originalitat d'un Congrés eucarístic consisteix precisament a ser una forma de peregrinació eucarística. El Ritual romà explica que un Congrés eucarístic consisteix en el fet que una Església convida altres Esglésies a celebrar juntes l'Eucaristia en una mateixa *statio*, és a dir, en un mateix lloc determinat. Evidentment l'Eucaristia és sempre i essencialment un moment fort de comunió eclesial: on no hi ha comunió eclesial no es fa comunió eucarística, i la comunió eucarística testimonia la comunió eclesial. Però en un Congrés com el de Santiago es fa visible aquesta comunió entre diverses esglésies, en aquest cas les esglésies d'Espanya. Per això la missa central del Congrés es diu la *statio Ecclesiarum Hispaniae*, i en realitat és l'Església de Santiago la que ens convida tots a fer aquesta experiència.

L'accent particular que posarem en aquesta celebració serà el de ser «aliment de la nostra condició de pelegrins». En primer lloc, doncs, de la nostra fe en camí. Demanarem que en l'Eucaristia hi puguem trobar cada vegada més el que hi trobarem els deixebles d'Emaús al terme del seu camí: el reconeixement del Senyor! Si en l'Eucaristia només hem de trobar-nos els uns amb els altres no té cap originalitat ni cap motivació especial. Demanarem també la força per caminar endavant, malgrat les dificultats. És la gràcia específica de Santiago, el primer apòstol que vessà la sang —va beure el calze del Senyor— en compliment de la missió rebuda. La referència als màrtirs és important en un moment particularment imbuït del pensament feble, de la recerca del benestar, d'una apologia desviada de la tolerància.

L'Eucaristia és certament l'aliment que necessita el poble que peregrina. Aquest aliment el valorem especialment en el Congrés de Santiago, però està a la nostra disposició cada diumenge, cada dia.

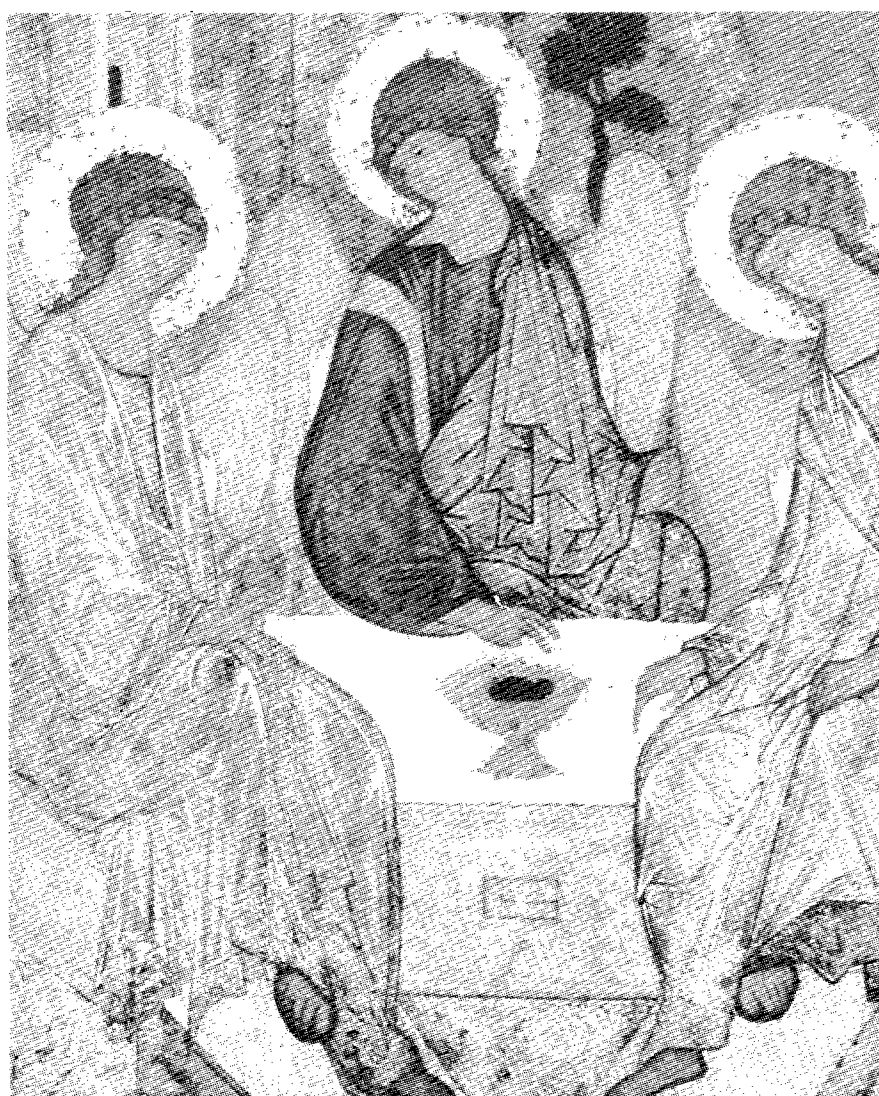
petites homilies

La unitat fecunda

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

Hi ha unitats que aïllen. Eixorques. Tot comença i acaba en tancament. Reclusió de cara endins. Déu nos en guard. Són filles d'orgull, d'egoisme i d'impotència. La unitat de Déu és comunió. Estima i és estimat. Coneix i és conegut. Parla i hi ha qui escolta i dialoga. Ell és el principi i la fi. Com dues grans fites dintre de les quals hi som tots. Hem sortit de les seves mans i anem a ell. És *el qui és, el qui era, i el qui ha de venir*. Un sol Déu en comunió. Trinitat. No és excloent ni absorbent. No és fusió ni confusió. És nitidesa lluminosa. Unitat fecunda.

Senyor, si m'heu concedit el vostre favor, vingueu vós mateix a acompanyar-nos. Déu és companyia. Relació personal. Íntima. Profunda. Déu estima tant el món, que ha donat el seu Fill únic, perquè no es perdi ningú dels qui creuen en ell, sinó que tinguin vida eterna. La relació de Déu amb la humanitat —el món— va avançant per la història fins a tenir un nom, que està per damunt de tot altre nom, Jesús. Jahveh-és-auxili. I Déu —el Pare— envià el seu fill al món no perquè el condemnés, sinó per salvar el món gràcies a ell. És l'antiterrorisme. Davant d'un món que trontolla i d'uns pobles que van esmaperduts pel mal, Déu ve a salvar el món de les persones. No nega el mal —es veritat que és un poble rebel al jou— però en lloc d'ensorrar-ho tot, construeix, reconci-

lia, —vós ens perdonareu les culpes i els pecats— no fa saltar el món a bocins, sinó que el fa tornar a la netedat dels orígens —fareu de nosaltres la vostra heretat. Un món nou. El paradís. El Regne de Déu. *Sou beneït, Senyor, Déu dels nostres pares.*

Qui s'atrevirà a matar els homes en nom de Déu? Qui gosarà sembrar el terror als pobles que volen la vida, la il·lusió de l'esperança, la pau? En nom de quina pretesa autoritat o exigència política es pot justificar el crim de la cínica dita neteja ètnica? En nom de res ni de ningú no pot magnificar-se la violència. Cap mena de violència. Ni la grollera que abat vides humanes a sang freda. Ni la pretesament fina que escarneix la veritat, la justícia i la llibertat dels pobles, tot fent-ne impossible l'esperança. Déu és el qui salva, El qui parla. El qui estima. El qui sempre ens acompanya. El qui planta cara a la por i la destrueix. No ens deixem vèncer per la por. Alcem ben alt la bandera de l'esperança. Encenguem el flam de la joia. Enfortim els febles. Sembrarem arreu la llavor del diàleg. Siguem unitat fecunda. És el servei dels cristians al món d'avui. *Germans, estigueu contents, refermeu-vos, animeu-vos, visqueu en pau i ben avinguts, i el Déu de l'amor i de la pau serà amb vosaltres... Que la gràcia de Jesucrist, el Senyor, l'amor de Déu i el do de l'Esperit Sant sigui amb tots vosaltres.* Unitat fecunda. Comunió.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa,
santoral i altres
celebracions

(Cicle litúrgic A; ferial II)

Temps de durant l'any

(Salteri: setmana 1)

MAIG

30. Diumenge

La Santíssima Trinitat (S) Blanc. Lectures: Èxode 34:4b-6,8-9 / Daniel 3:52-56 / 2 Corintis 13:11-13 / Joan 3:16-18
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Ferran, rei; Fèlix I, p.; Sic, Gabí, Palatí i Basili, mrs. Santes, Joana d'Arc, vg. i Emèlia, casada.

Festa Major: a Prullans.

31. Dilluns

La Visitació de la Mare de Déu (F) Blanc. Lectures: Sofonies 3:14-18 (o bé Romans 12:9-16b) / Isaïes 12:2-6 / Lluç 1:39-56

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Canci i Cancià, mrs.; Lupici, b. Santes, Peronell, vg. i Cancianil·la, mr.

JUNY

1. Dimarts

Sant Justí el filòsof, mr. (MO) Vermell. Lectures: Tobies 2:9-14 / Salm 111 / Marc 12:13-17

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Ignasi, ab.; Reverià, b.; Fortunat, prev.; Pàmfil, mr.; Gratirià, sold, mr.; Santa Laura, vg.

2. Dimecres

Fèria. Vermell. Lectures: Tobies 3:1-11a, 16-17a / Salm 24 / Marc 12:18-27. Si es vol: *Sant Marcel·lí i sant Pere, mrs.* (MLI). GIRONA: *Sant Germà, sant Paulí, sant Just i sant Sici, mrs.* (MLI) Vermell.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Erasme, b. mr.; Eugeni I, p. Santes, Blandina, mr. i Edelmira.

3. Dijous

Sant Carles Luanga i comps. mrs. a Uganda (MO) Vermell. Lectures: Tobies 6:10-11; 7:1-9; 17:8-4-9a / Salm 127 / Marc 12:28b-34

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Isaac, mjo.; Cecili i Lifard, prevs.; Lucil·lià, mr. Santes, Clotilde, reina, i Oliva, vg.

4. Divendres

Fèria. Verd. Lectures: Tobies 11:5-17 / Salm 145 / Marc 12:35-37

ALTRES CELEBRACIONS. Primer divendres del mes. Sants, Francesc Caracciolo, fund.; Quirí i Clateu, bs. mrs. Santes, Sadurnina, vg. mr.; Rut i Noemí, madrones bíbliques. Beat Joan Grau, rel.

5. Dissabte

Sant Bonifaci, bisbe i màrtir (MO) Vermell. Lectures: Tobies 12:1-5-15-20 / Tobies 12:38-44 / Marc 12:38-44

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Sanç, nen mr.; Doro-teu, prev, mr.; Nicanor, mr. Santes, Zenaida, Círia, Valèria i Màrcia, mr.

Lectures bíbliques

La Santíssima Trinitat

Cicle A

Lectura primera

Ex 34:4b-6, 8-9

Jo sóc el Senyor, Déu compassiu i benigne

Lectura del llibre de l'Èxode

En aquells dies, Moisès es llevà a la matinada i pujà a la muntanya del Sinaí, tal com el Senyor li havia manat. Portava a les mans les dues tauletes de pedra. El Senyor baixà enmig del núvol i proclamà el seu nom. Moisès s'estigué allà amb ell. Llavors el Senyor passà davant d'ell tot cridant: «Jo sóc el Senyor, Déu compassiu i benigne, lent per al càstig, fidel en l'amor.» Moisès es prosternà tot seguit, l'adorà amb el front fins a terra, i digué: «Senyor, si m'heu concedit el vostre favor, vingueu vós mateix a acompanyar-nos. És veritat que és un poble rebel al jou, però vós ens perdonareu les culpes i els pecats, i fareu de nosaltres la vostra heretat.»

Salm responsorial

Dn 3:52a, 52b, 53, 54, 55, 56 (R.: 52b)

Sou beneït, Senyor, Déu dels nostres pares.

Glòria i lloança per sempre.

R. Glòria i lloança per sempre.

És beneït el vostre sant nom.

Glòria i lloança per sempre. R.

Sou beneït al vostre temple sant.

Glòria i lloança per sempre. R.

Sou beneït assegut al vostre soli reial.

Glòria i lloança per sempre. R.

Sou beneït a la carrossa de querubins,
quan penetreu amb la mirada els oceans.

Glòria i lloança per sempre. R.

Sou beneït al firmament del cel.

Glòria i lloança per sempre. R.

Lectura segona

2C 13:11-13

La gràcia de Jesucrist, l'amor de Déu i el do de l'Esperit Sant

Lectura de la segona carta de sant Pau als cristians de Corint

Gèrmans, estigueu contents, refermeu-vos, animeu-vos, viviu en pau i ben avinguts, i el Déu de l'amor i de la pau serà amb vosaltres. Saludeu-vos els uns als altres amb el bes de la pau. Us saluda tot el poble sant.

Que la gràcia de Jesucrist, el Senyor, l'amor de Déu i el do de l'Esperit Sant siguin amb tots vosaltres.

Al·leluia

Cf. Ap 1:8

Glòria al Pare, al Fill i a l'Esperit Sant a Déu que és, que era i que ha de venir.

Evangeli

Jo 3:16-18

Déu envià el seu Fill per salvar el món gràcies a ell

Lectura de l'evangeli segons sant Joan

Déu estima tant el món, que ha donat el seu Fill únic, perquè no es perdi ningú dels qui creuen en ell, sinó que tinguin vida eterna. Déu envià el seu Fill al món no perquè el condemnés, sinó per salvar el món gràcies a ell.

Els qui creuen en ell, no seran condemnats. Els qui no creuen, ja han estat condemnats, per no haver cregut en el nom del Fill únic de Déu.

Per saber-ne prou i força, de xifres i de lletres

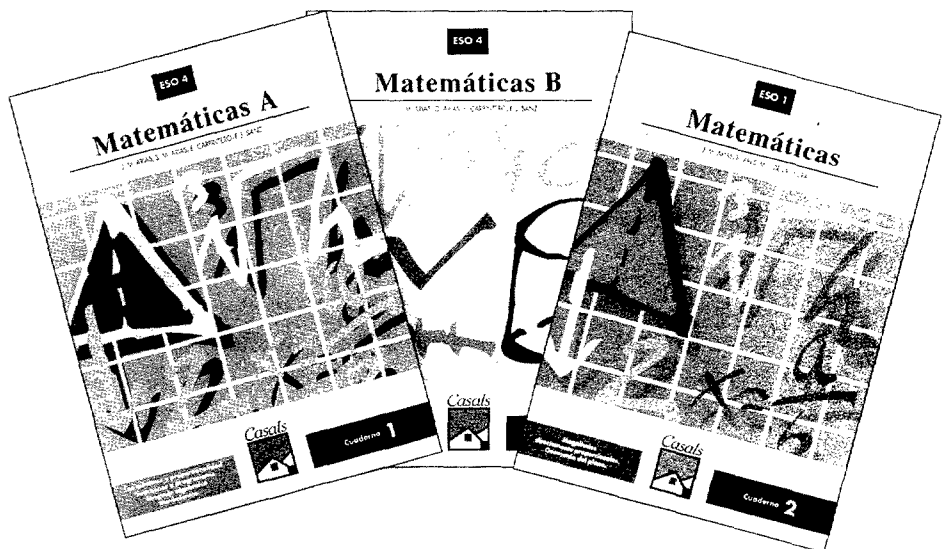
Resolució de problemes

Autores: Pilar Fayos i M. José Pueyo
Nivell: 1r cicle d'ESO
PVP: 500 ptes.

Fem problemes

Autora: Teresa Saballs
Nivell: 2n cicle d'ESO
PVP: 700 ptes.

Cuadernos de Matemáticas 1.º, 2.º, 3.º, 4.ºA, 4.ºB

(En castellà) 15 quaderns

Autors: J. M. Arias, S. M. Arias, E. Ares, M. I. de las Heras, S. A. Pérez, F. J. Sanz i E. Carpintero
Nivell: 1r cicle d'ESO (1 a 6); 2n cicle d'ESO (7 a 15)
PVP: 500 ptes.

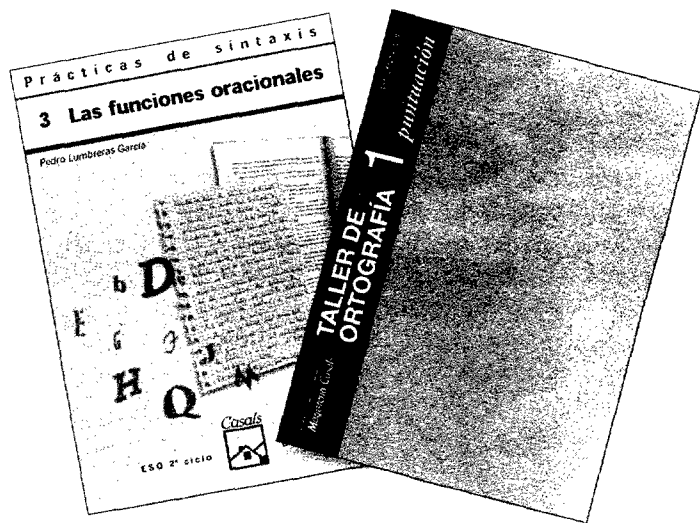

Ortografia 1, 2, 3 i 4

Ortografia i puntuació 1, 2, 3 i 4

8 quaderns

Autors: J. M. Cormand, M. Ll. Corominas, Ll. López del Castillo, M. Martín, À. Prat i N. Vilà
Nivell: ESO i Batxillerat
PVP: 500 ptes.

Prácticas de Sintaxis

10 quaderns

Autor: Pedro Lumbreras
Nivell: 1r cicle d'ESO (1 i 2);
2n cicle d'ESO i Batxillerat (3 a 10)
PVP: 500 ptes.

Taller de ortografía

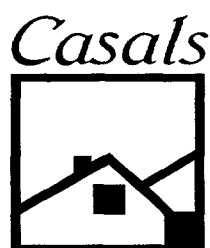
4 quaderns

Autor: Jesús Mesanza López
Nivell: ESO i Batxillerat
PVP: 810 ptes.

EN CATALÀ

EN CASTELLÀ

**Material monogràfic, gradual i autocorrectiu
per repassar aquest estiu.**

Especial eleccions europees

«La pau només és possible si es basa en el respecte a l'altre diferent»

■ **Concepció Ferrer, candidata número dos al Parlament europeu per la coalició de CiU, BNV, PSM i UC**

Concepció Ferrer, dirigent d'Unió Democràtica de Catalunya (UDC) i actualment vicepresidenta de la Internacional Democristiana, fa molts anys que fa feina política. Primer a Catalunya, des del 1987 a l'europarlament i des de fa un temps, en l'àmbit mun-

dial. A les eleccions del pròxim dia 13 de juny al Parlament europeu és la número dos a la llista de la coalició de Convergència i Unió (CiU), Partit Socialista de Mallorca-Entesa Nacionalista (PSM), Bloc Nacionalista Valencià (BNV) i Unitat Catalana (UC).

Com es projecten en la seva feina d'europarlamentària les seves creences cristianes?

—Hi ha dos aspectes que cal tenir en compte. El primer és que estic a Unió Democràtica i això vol dir que el meu partit ja recull el que poden ser en termes globals les meves creences cristianes. UDC té en el seu pensament la doctrina social de l'Església, el valor de la persona, la centralitat de la persona i de la seva dignitat. No tinc problemes en aquest sentit, hi ha una identificació de principis.

Hi ha un altre aspecte que voldria destacar i és que he de tenir molt clar que les conviccions cristianes són meves i poden inspirar el meu pensament i la meva actuació política però el que no puc fer és imposar-les als altres ni exigir-los uns comportaments en què no hi estan d'acord en la mesura que no comparteixen la meva fe. Una cosa són les meves conviccions personals i l'altra els principis que inspiren la meva acció política, i aquests els trobo perfectament reflectits i recollits en el que és el pensament polític d'UDC, que s'inspira en el pensament, la filosofia, la doctrina cristiana (sobretot en els aspectes socials) però que no és un partit confessional.

Els valors bàsics

—Quins són els valors cristians bàsics que propugna el Partit Popular Eu-

ropeu, dins el qual està UDC?

—El Partit Popular Europeu (PPE) en la mesura que és un partit d'inspiració democristiana, igual que UDC, té com a valor fonamental la centralitat de la persona i la seva dignitat, és a dir, que tota l'acció política ha d'anar orientada i té com a finalitat última la persona i la necessitat que aquesta pugui veure respectada la seva dignitat. Fruit d'aquesta centralitat emanen els principis de justícia social, com a conseqüència absolutament lògica, perquè comporten un millor repartiment de la riquesa i, sobretot, perquè la seva conseqüència és permetre aquella vivència en dignitat a la qual m'he referit. La defensa dels drets humans és també un dels valors i dels principis fonamentals que han d'orientar l'acció política de qualsevol persona d'Unió.

Un altre valor és la subsidiarietat, un principi molt propi de la democràcia cristiana i que l'entendem, no en termes d'eficàcia ni tan sols de proximitat de l'administrador a l'administrat, que també, sinó, sobretot, perquè creiem que la persona s'ha de poder desenvolupar lliurement i assumir les seves pròpies responsabilitats. L'Estat té, des dels poders locals fins a la realitat europea, l'obligació d'anar creant, segons cadascun dels esglaons administratius, l'entorn socioeconòmic i polític que permeti que la persona desenvolupi les seves potencialitats al màxim.

Atur, marginació, tercera edat

—Quina és la línia programàtica d'UDC i del PPE en temes socials com l'atur, la marginació i la tercera edat?

—Ja he parlat de justícia social, de vivència amb dignitat; per tant, és lògic que per a nosaltres el tema de l'ocupació sigui un tema cabdal, que cada persona pugui trobar un lloc de treball, perquè el treball és el mitjà que té la persona per poder-se incorporar, per poder-se inserir a la societat i aportar les seves capacitats per la millora d'aquesta societat de la qual forma part. Una persona sense treball és una persona a qui automàticament se li impedeix exercir aquest dret i aquesta responsabilitat seva vers la societat. Per tant, tot i que nosaltres defensem que l'Estat pugi donar o assumir la cobertura necessària perquè l'aturat pugui continuar vivint amb dignitat no ens conformem amb això sinó que, al contrari, volem promoure polítiques actives del foment de l'ocupació perquè creiem que la persona no només té dret a una remuneració sinó que el treball té un valor social en si mateix. El foment de les polítiques actives d'ocupació és una de les nostres prioritats.

Una altra és el respecte dels drets socials, el foment del diàleg entre els agents socials i que, a partir d'aquest diàleg, puguin sortir aquelles propostes que permetin tirar endavant unes polítiques determinades en el respecte de l'interès comú de tots els interlocutors socials. L'atur, a la llarga, pot arribar a comportar no tan sols una manca d'integració sinó una autèntica exclusió social. És lògic, doncs, que donem una gran prioritat a les polítiques que puguin ajudar i contribuir a resoldre o pal·liar aquesta exclusió social perquè impedeix viure amb dignitat.

A les polítiques referents a les persones grans, com que creiem en la dignitat de la persona, entenem que no pel fet de ser d'edat avançada han de quedar excloses de la societat. No defensem només les polítiques de jubilació, que són necessàries i importants i que han de tenir un nivell que permeti aquesta dignitat o qualitat de vida, sinó que al mateix temps han de permetre la integració de la persona gran perquè continua sent en si mateixa un valor, en tant que persona.

Avortament, pena de mort

—Com influeix en la seva feina política la doctrina de l'Església en temes

socialment controvertits com l'avortament, la pena de mort i les parelles de fet?

—En aquest camp és on precisament es pot veure la doble vessant en la meua condició de creient i de política. En tot el que fa referència al dret a la vida hi ha una coincidència entre la meua condició de creient i la doctrina de l'Església. Com a política, al marge de com a creient, que també, entenc que la vida és un valor fonamental, és la base de tots els altres drets i, per tant, cal protegir-la i preservar-la des dels seus inicis fins a la mort natural. És lògic que estigui en contra de l'avortament i en contra de la pena de mort.

En el tema de la família també hi ha una coincidència entre els meus valors i els valors polítics que defenso, perquè entenc que la família és la cèl·lula base, el fonament de la societat, i que, a més, és l'escola de socialització de la persona, és on el nen aprèn a donar i a compartir. Aquest valor social és el que em fa reclamar dels poders públics una protecció i un ajut perquè pugui complir la seva tasca social, que és bàsica per a la societat. Ho defenso no perquè l'Església ho defensi, sinó perquè coincideixo en la defensa, en els valors de l'Església, però la motivació és bàsicament política i també cristiana.

En contraposició al tema de les parelles de fet, per a mi el que val, el que compta, és la família estructurada com a tal perquè és la que ofereix la garantia d'exercir les seves funcions. La parella de fet potser sí que és estable però per a mi la família és la base de la societat, tot i que respecte l'opció de les persones que hagin escollit un altre camí. Es pot dir que hi ha famílies trencades i, en canvi, parelles de fet que estan absolutament cohesionades. D'acord, però la protecció dels poders públics ha de ser per a la família.

El missatge de pau de Joan Pau II

—Quina opinió en té de les preses de posició del Vaticà i Joan Pau II en temes de política internacional en què se situa al capdavant de la política nord-americana, com ara en el cas de Kosovo?

—El Papa està exercint el seu ministeri fins al final i amb totes les seves conseqüències i ens està donant, com a representant de l'Església que té com a missatge evangèlic predicar l'amor i la pau. Clinton té una altra visió del món, puc entendre que hi hagi una resposta en aparent contradicció, una dissonància, però és molt important que el Papa vagi deixant sentir la seva veu perquè és una veu que és la que ens marca el camí que més pot ajudar i afavorir el respecte de la persona i de la seva dignitat. Quan abans parlava que totes les polítiques que des d'Unió i el pensament que tenim han de tenir a la persona com a fi, el Papa, amb les seves actuacions, amb la seva predicació, ens ho està dient constantment; per a ell és lògic voler evitar el sofriment de la persona i per això està buscant a través de tots els

BALCLI'S
SALA DE SUBASTAS

Des de 1979

932 175 607
932 377 663

COMPRAVENDA DE PINTURES I ANTIGUITATS AL COMPTAT

PINTURA CATALANA I ANTIGA
MOBLES
JOIES I PLATA...
ANTIGUITATS

VALORACIONS PER A TESTAMENTÀRIES.
GESTIÓ DE VENDA

VALORACIONS GRATUÏTES PER A SUBSCRIPTORS,
CONGREGACIONS I PARRÒQUIES

C/ ROSSELLÓ, 227 - 08008 BARCELONA

mitjans el diàleg i la pau.

Construir Europa és construir la pau

—Quin missatge voleu enviar al poble català i al poble cristià en aquesta campanya electoral i quines propostes noves formuleu?

—Podria explicar tot el programa electoral però el context en què ens movem ve marcat per la realitat tràgica que s'està vivint a Kosovo, que ha de ser per a tots nosaltres una crida, que ens ha de portar a un replantejament de moltes coses perquè no pot ser que a finals del segle xx, ara que estem a punt d'entrar al tercer mil·lenni, continuem, fins i tot en el nostre continent que ens diem civilitzats, veient aquests actes de barbàrie, aquesta maldat de l'home envers l'home. Allò que l'home és un llop per a l'home ho estem veient a tocar de casa nostra, en el context de la nostra civilització occidental.

La necessitat bàsica, fonamental, d'aquells instruments, aquelles eines que han servit per construir Europa i gràcies a les quals, almenys els països que formem la Unió Europea estem en pau, és el respecte, el diàleg, la comprensió mútua, la recerca de l'interès comú. Si som capaços de posar de nou en un primer terme aquests valors, aconseguirem fer avançar el procés de construcció europea però, sobretot, assolirem que Europa sencera pugui viure en pau perquè aquesta només és possible si es basa en el respecte, no només de l'altre sinó de l'altre diferent, el respecte de la diversitat i de l'acceptació d'aquesta diversitat.

Tenim una responsabilitat que va molt més enllà de Catalunya i que en certa manera es materialitza en un primer terme en la construcció europea, en seguir impulsant el procés de construcció europea perquè ens parla d'una cultura basada en la centralitat de la persona, una cultura humanista, que s'inspira en els valors judeocristians i, al mateix temps, a partir d'Europa podríem estendre aquests mateixos valors arreu del món. Quan parlo del món potser el que més hauríem de practicar hauria de ser el valor de la justícia social perquè només amb ella serem capaços de poder treballar per al desenvolupament del Tercer Món i serem capaços, per tant, de fer nostres aquelles paraules que per a mi són com la llum que em va il·luminant en la meua tasca en el Parlament Europeu, que són aquella frase de Pau VI (i que després va recollir l'encíclica *Populorum Progressio*), que és que el desenvolupament és el nom de la pau, és el nou nom de la pau.

Reconeixement i respecte per a Catalunya

—Quina percepció es té dins del Partit Popular Europeu de l'especificitat catalana?

—El reconeixement d'aquesta especificitat ha estat un dels objectius prioritaris, des de sempre, d'Unió Democràtica, cofundadora de la Democràcia Cristiana europea i fundadora del Partit Popular Euro-

Concepció Ferrer.

peu. Aquesta especificitat ens hem preocupat prou d'anar-la difonent i donar-la a conèixer i que es pogués entendre. Hem fet una tasca i ara estem recollint fruits però a més el reconeixement i, sobretot, el respecte d'aquesta especificitat hi és segons el propi pensament democratacristià. Hi ha un respecte per a l'especificitat de Catalunya i hi ha un respecte, en general, per a les minories. Ara bé, com a catalana no em poso en el cas de les minories ja que la nostra realitat és molt diferent, és una realitat nacional que està dins d'un estat plurinacional.

Cap a una Europa federal

—Quina creu que pot ser l'evolució de la construcció europea en l'aspecte de l'ampliació amb nous estats membres i en l'aprofundiment d'aquesta construcció, és a dir, s'arribarà a polítiques comunes en els temes fiscals, en defensa, relacions exteriors, atur, immigració, etc.?

—Estem en un moment d'uns reptes extraordinaris davant nostre. En el tema de l'ampliació s'ha començat a negociar amb sis països, els que estaven més avançats en les seves economies i, sobretot, en la transposició de tota la legislació comunitària, és a dir, Polònia, Hongria, la República Txeca, Eslovènia, Estònia i Xipre. Els altres estan esperant i quan compleixin aquests requisits indispensables per formar part de la Unió Europea podrem començar també les negociacions, per tant, estan tots a dintre ja, el que passa és que les negociacions han començat només amb sis i els altres s'esperen. Fruit d'aquesta ampliació hi ha la necessitat d'una reforma institucional en profunditat, sobretot pel que fa a la modificació de la presa de decisions perquè no pot ser que continuem amb els mateixos mètodes, amb la unanimitat, i que tinguem una comissió de 30 o 35 membres, perquè seria absolutament inviable. Per tant, l'ampliació requereix un aprofundiment en la reforma institucional.

Hi ha l'altre aspecte que forma part de la reforma institucional que és el capítol de la

política exterior, de seguretat i de defensa comuna. És cert que en el Tractat d'Amsterdam s'ha fet un petit pas endavant però és encara absolutament insuficient. Espero, desitjo, que Kosovo sigui com un toc per als estats membres i que realment es decideixi d'una vegada per totes dotar a la UE dels instruments jurídics necessaris per poder dur a terme una autèntica política exterior i de seguretat comuna, fins i tot de defensa, que ens permeti una cosa molt important, que és prevenir els conflictes i actuar abans que esclatin. Si quan fa deu anys Milosevic va començar amb les seves actuacions, la Unió Europea hagués actuat unànimement potser no seríem on som, no tindríem Kosovo. Per a nosaltres la diplomàcia, la dissuasió, traslladar la cultura europea perquè els altres puguin assumir-la és fonamental.

Un altre capítol és el que fa referència a justícia i interior. Aquest tema, mentre només anem amb la cooperació entre els estats membres, ens serà molt més difícil avançar i dur a terme aquesta política comuna necessària que garanteixi també els drets d'aquelles persones que han vingut a la UE ja sigui a la recerca de treball, ja sigui buscant asil, o refugiades. Hem de poder dur a terme una política comuna en aquest sentit, una política controlada democrà-

ticament.

En el tema de l'ocupació és evident que estem en un context globalitzat. Ens hi hem trobat per la societat de la informació que ha fet desaparèixer les barres no físiques. Aquesta globalització requereix respostes globals i elaborades de comú acord amb els estats membres i en el respecte de les realitats de cadascun dels estats i dels diferents contextos en què cada estat es mou, però tenint molt clar que hi ha mesures que caldrà adoptar i impulsar a nivell europeu.

Pel que fa a les polítiques fiscals i, fins i tot, de tipus laboral, diria que és un aspecte que anirà arribant acompanyant la moneda única i la política monetària. De moment, ja tenim un codi de conducta per a la fiscalitat de les empreses que han subscrit voluntàriament (no és obligatori) els estats membres perquè no es produeixin un seguit de deslocalitzacions i, per tant, una competència deslleial entre estats membres, fruit de fiscalitats diferents entre un i altre estat.

Crec que és fonamental de cara al futur que Europa avanci cap a una unió federal dels seus pobles, basada en el respecte a la diversitat de pobles i cultures que la integren, respectuosa amb el principi de la justícia social i de la solidaritat i amb voluntat de promoure més enllà de les pròpies fronteres aquest seu ideal i objectiu final de pau i prosperitat pels seus ciutadans.

Antoni Reig

Llibres senzills per esdevenir més profunds

Demaneu-los a la vostra llibreria habitual

El relat d'una noia africana, Mabonga, que per la seva malaltia és convidada a passar uns dies a Lourdes on tindrà lloc un miracle: un miracle en el seu interior.

A la tia Feli li toquen trenta milions a la loteria, i ella decideix donar-los a un orfenat. Però d'això, la seva família no en sap res. Aquesta petita peça de teatre és ideal per ser representada per a un públic juvenil perquè compregui i comparteixi els valors més fonamentals.

Barcelona

diòcesis

Per una parròquia més dialogant

■ Sant Ildefons debat el tema en un simposi

BARCELONA.— La parròquia és una de les institucions eclesials de base amb més història en l'àmbit territorial de l'Església. En el marc parroquial, l'Església porta a terme la seva missió pastoral i la fa present i

visible en el món. El Dret Canònic vigent ha introduït una modalitat important quan parla de la parròquia: del concepte territorial estricte ha passat al de «comunitat». De la parròquia com a comunitat i dels seus reptes

se'n va parlar al simposi *La parròquia oberta al futur*, celebrat el 15 i 16 de maig a l'Escola de l'Infant Jesús de Barcelona en el marc del cinquantenari de la fundació de la parròquia de Sant Ildefons.

Jaume Riera, August Vinardell i Jesús Huguet, d'esquerra a dreta.

«Un cristià arriba a l'adulthood quan assoleix un sentit de pertinença i compromís amb una comunitat», va expressar Jesús Huguet, canonista present al simposi. La parròquia es va posar a debat i anàlisi, per veure com pot ser expressió real de comunitat, on tots els seus membres tinguin una clara identificació i actuació en aquest àmbit.

Per definir quins aspectes positius hi ha a les comunitats parroquials actuals i donar propostes de millora dels possibles problemes que hi ha, els presents al simposi van treballar en grups, on van intercanviar experiències i opinions personals. La idea que es va ressaltar és que si es parteix de la definició de la parròquia com a comunitat, a la realitat no hi ha les condicions necessàries perquè aquesta ho sigui realment.

«En la parròquia actual hi ha una manca de comunicació interna dels membres. S'ha de potenciar el diàleg i la coneixença entre tots», va explicar Frederic Martrat, secretari del grup de treball del simposi. Aquest va ser l'element clau que es va repetir al llarg de les jornades: la coneixença per potenciar l'esperit de comunitat. Una de les idees que es van aportar va ser

la creació d'un espai a la parròquia on els membres es puguin trobar «per fer petar la xerrada» i afermar relacions. Aquesta comunicació també s'ha de dirigir cap a l'exterior, amb altres parròquies i comunitats.

Un dels aspectes que van remarcar-se al llarg de les jornades de treball va ser la necessitat d'escoltar la veu del jovent de la parròquia, les seves necessitats i la seva opinió sobre les activitats que es porten a terme. «Cal buscar la manera d'atreure'ls a la parròquia, amb propostes atractives, i oferint-los espais perquè puguin fer activitats que els integrin més en la dinàmica de la parròquia», va ressaltar Martrat. En aquest sentit, es va proposar l'opció d'oferir al jovent unes sales on poder dur a terme activitats com donar classes particulars o organitzar xerrades. D'aquesta manera, podrien vincular les seves accions diàries a la parròquia.

El grup de treball del simposi va ressaltar que la figura del prevere ha d'acompanyar el fidel en tot moment, estant a la seva disposició, i posant-se al dia sobre les activitats dels diferents grups de la comunitat.

Gerard Redó

Renovació de la pastoral

Les dues jornades del simposi *La parròquia oberta al futur* van acollir un seguit de ponències al voltant de l'entitat parroquial. El marc jurídic i els reptes de futur i de sentit comunitari van córrer a mans dels canonistes Jaume Riera i Jesús Huguet, que van exposar una visió general sobre la contemplació de la parròquia dins el marc jurídic eclesial, i el paper que hi té el laic. Riera va ressaltar que «un bon canonista ha de tenir experiència en Teologia i Pastoral», per tal de poder oferir uns codis més ajustats a la realitat. En aquest sentit, Jesús Huguet va afirmar que «el Codi actual dona poca participació als laics. La legislació hauria d'anar dirigida a aconseguir que els laics puguin aportar, de forma activa, la visió real de la vida».

El pastoralista Josep Hortet i el sociòleg Joan Estruch van exposar els reptes que ha d'afrontar la parròquia actual. Els canvis i la mobilitat de la societat contemporània provoquen que les comunitats s'hagin d'adaptar a la nova situació. «La pastoral s'ha de diversificar d'acord amb el pluralisme de la nostra societat —va expressar Estruch. S'han de deixar enrere mites i clíex eclesiàstics que no encaixen avui dia.» Huguet va pronunciar-se a favor d'una parròquia entesa com a «espai de comunió amb els altres, col·laboració amb les diòcesis i relació dialèctica amb la jerarquia».

Finalment, els membres de la comunitat de Sant Ildefons Joan Alemany i Mireia Galobart van exposar els seus punts de vista respecte a la comunitat parroquial. Alemany va ressaltar que és fonamental «descobrir la vida viscuda en comunitat, fruit de la participació activa». En la mateixa línia, Galobart va incidir en els beneficis del treball en equip, per tal que «la comunitat ens faci créixer com a persones i com a creients».

Festa de l'Acció

Foto: Juan Lafita

RUBÍ.— Al voltant de 500 persones van participar en la Festa de l'Acció que la Joventut Obrera Cristiana (JOC) va celebrar a Rubí el 15 i 16 de maig. Amb aquesta trobada es posa punt final a la campanya que durant aquest curs ha portat a terme la JOC Nacional de Catalunya i les Illes amb el lema «Pel treball digne. Jove: no t'aturis!» L'objectiu ha estat prendre consciència i denunciar les dificultats que tenen els joves, no tan sols per accedir al mercat laboral sinó també per poder treballar en unes condicions dignes. (C.C.)

• LOCATIONS • RENTS • ADMINISTRACIÓ DE FINQUES

GESTIO

immobiliària

93 451 50 00

FINQUES GANDIA - DIPUTACIÓ, 182 -

LLOGUERS • ALQUILERS

189 - 08011 BARCELONA

Tarragona

Centre d'informació i acollida en un horari flexible

■ La visita pastoral a l'arxiprestat de Tarragona Centre finalitza amb un seguit de propostes

TARRAGONA.— Les parròquies de l'arxiprestat de Tarragona Centre volen crear un centre d'informació i d'acolliment on els ciutadans puguin ser atesos per a qualsevol necessitat de tipus religiosa. Aquesta és una de les propostes sorgides de la visita pastoral que l'arquebisbe Lluís Martínez Sistach ha fet a l'arxiprestat, i que va finalitzar oficialment el 22 de maig.

La cloenda de la visita pastoral es va fer coincidir amb la celebració de la vetlla de la Pentacosta, a la parròquia de Sant Joan Baptista, presidida pel mateix arquebisbe Martínez Sistach. La vetlla va servir també per presentar alguns dels fruits que ha donat la visita, ja sigui basant-se en els ensenyaments de l'arquebisbe o a les necessitats que s'han constatat. Entre aquestes hi ha la de millorar l'acolliment a les parròquies i l'acompanyament dels individus, potenciant al mateix temps el com-

promís en la societat, especialment per part dels laics. Una altra de les conclusions de la visita és la necessitat de no deixar de banda la celebració del diumenge com a moment central de la vida de la parròquia i no perdre la identitat eclesial de les activitats més frontereres, com ara Càritas o els esplais. Finalment, es recorda que la parròquia no és només el temple o el centre comunitari, sinó que inclou tota una demarcació. De la mateixa manera, s'aposta per fer més intercanvi entre par-

ròquies i potenciar l'arxiprestat com a unitat bàsica de la tasca pastoral.

En relació especialment amb aquest darrer punt (i amb alguns dels anteriors), han sorgit dues iniciatives de tipus més pràctic. La primera seria la creació d'un centre d'informació i d'acolliment, instal·lat en una zona cèntrica de la ciutat i amb un horari flexible. Mn. Josep Bofarull, arxiprest de Tarragona Centre, ho explica d'aquesta manera: «La proposta neix d'una necessitat real que s'ha constatat, que és que hi hagi un lloc on la gent sàpiga segur que se la pot atendre per alguna qüestió religiosa. D'una banda, aquest centre facilitaria informació i gestions (com ara què cal fer per casar-se); de l'altra, ens agradaria donar una atenció i acolliment de tipus més personal, fins i tot que sempre hi hagués un capellà per poder parlar-hi o confessar-se. Tot això es fa a les parròquies però amb un horari més limitat.»

L'altre projecte és una escola d'orien-

tació i formació litúrgica. «Pensem que val la pena que les celebracions estiguin ben preparades perquè així els assistents en poden treure més suc.» Segons Josep Bofarull, la creació d'organismes a nivell arxiprestal respon a una doble motivació: s'optimitzen recursos, però al mateix temps el treball en conjunt «sempre és més d'Església». A banda d'aquestes conclusions, Mn. Bofarull destaca la importància de la visita pastoral en si mateixa: «El sol fet que l'arquebisbe s'acosti a les parròquies, parli amb la gent i visiti molts malalts a casa seva ja té un valor. Especialment si tenim en compte que feia molts anys que no es feia cap visita a Tarragona Centre.» Efectivament, el cardenal Arriba y Castro havia estat l'últim a fer una visita pastoral en aquest arxiprestat, format per onze parròquies. Mons. Martínez Sistach va iniciar la visita el 21 de gener.

Guillermo Soler

BARCELONA

Notes cristianes per Kosovo

Luis Alfredo.

BARCELONA.— Una cançó per Kosovo va ser el títol d'un concert que va tenir lloc el 14 de maig amb l'objectiu de conscienciar els ciutadans sobre el greu problema que pateix Kosovo i donar suport a la campanya de recollida de material per als refugiats. En el concert van participar alguns dels principals cantautors i grups musicals cristians de Catalunya: Ahrab, Arass, Enllaç, Eritrea, Kairoi, Luis Alfredo, 70x7, Xavier Morlans i Xirat.

Es calcula que unes 950 persones van participar en el concert, que va tenir lloc a l'Escola dels Maristes de la Immaculada. L'entrada era d'aportació voluntària i els diners recaptats, 1.036.700 ptes., es desti-

naran als camps de refugiats d'Albània i Macedònia a través de Càritas i de Catalunya per Kosovo, a raó de 518.350 pessetes per a cada entitat.

El concert va estar organitzat per la Unió de Religiosos de Catalunya (URC), l'equip de pastoral de Maristes Catalunya, l'ONG Solidaritat, Educació i Desenvolupament (SED) i el grup Xirat, si bé també va rebre la col·laboració de Càritas Barcelona, Catalunya Cristiana, la Delegació de Pastoral de Joventut de l'arquebisbat de Barcelona, la Direcció General d'Acció Cívica, Edison, la Fundació Pere Tarrés, Signes dels Temps, de TV3 i Ràdio Estel, entre d'altres. (C.C.)

JUBILAT/ADA...

Disposes de temps?
Vols ajudar els germans més pobres?

Vine amb nosaltres. Participa en el nostre

«PROJECTE INTEGRAL D'HUMANITZACIÓ»

BENEFICÈNCIA - CULTURA I ESPLAI - CATEQUESI

Realitzat al Raval i a Sant Adrià de Besòs, en set locals diferents a totes dues zones deprimides.

ACTIVITATS MÚLTIPLES.

HORARI A ESCOLLIR, DE DILLUNS A DISSABTE, MATÍ O TARDA.
MÍNIM 3 HORES SETMANALS.

PERFIL:

Edat: 50/70 anys.

Valorem:

Discerniment - Capacitat d'entesa - Creativitat
Disponibilitat - Motivació i amor als pobres.

Camps d'actuació: Comptabilitat, informàtica, treballs d'atenció social, visites domiciliàries, ensenyament i serveis diversos, possibilitat d'accés a responsabilitats de direcció en diversos àmbits.

L'hora de Déu

Informació: telèfon 932 039 073, de 9 a 10 matí (Josep)

Girona

«La nostra Església necessita recuperar la pregària»

■ Entrevista al fundador dels Grups d'Oració i Amistat

«Sempre ha estat una convicció meua que els cristians no preguen prou; en els últims temps molta gent ha abandonat la pregària i sense pregària no hi ha ni vida cristiana ni vida apostòlica.» Aquestes conviccions van dur Mons. Josep M. Cases (Santa Eulàlia de Riuprimer, Osona, 1919) a fundar el 1969 els Grups d'Oració i Amistat. Girona els va veure néixer i ara que tenen trenta anys han arrelat en altres indrets d'Espanya, de França i de Sud-amèrica.

—Hi ha qui creu que pregar no serveix de res.

—Doncs aquesta persona no té fe. La nostra Església necessita recuperar la pregària, perquè, si bé després del Concili Vaticà II molts cristians, preveres i religiosos van creure que el que importava era el compromís, no es pot oblidar mai la pregària. Jesucrist va tenir dues vessants ben clares: va ser un gran orant i va ser un gran actiu.

Sempre que hi ha un conflicte com el de Kosovo, hem de pregar seguint la nostra espiritualitat. La gent no s'ha de limitar a veure els desastres. El 1945 el Papa va fer una crida a tots els infants del món que preguessin per la fi de la Segona Guerra Mundial. Va ser una casualitat que s'acabés? Crec que no.

—Quin és el fruit dels Grups d'Oració i Amistat?

—Estic convençut que moltes perso-

nes que eren incapaces de passar cinc minuts amb Déu ara hi passen hores. Dels nostres grups han sortit més de 300 vocacions; el jove que dedica cada dia mitja hora a pregar sent la veu de Déu que continua cridant i té força per seguir-la. Desitjaria que els cristians es convences- sin d'una frase que va dir Pau VI: «L'Església és la societat dels que preguen.» Una societat cristiana que no prega al final ja no sap què és. Totes les desviacions que hi ha hagut després del Concili, també doctrinals, s'expliquen per la falta d'oració.

—S'ha esvaït el quadre familiar en què els pares ensenyaven els fills a pregar?

—Evidentment. Una de les coses que nosaltres tenim molt clares és que els matrimonis han de pregar i els nens i les nenes han de veure pregar els pares. Jo he après més a pregar de la meua mare que del Seminari.

La Bíblia és el gran llibre de la pregària. És curiós com la paraula de Déu és ajuda tant per a la gent gran com per als joves, i fins i tot per als infants. Tenim grups d'infants que cada dia fan cinc minuts de pregària llegint l'evangeli.

—Els Grups apleguen un total de vuit mil persones, sis mil de les quals a l'Estat espanyol. Quins compromisos tenen?

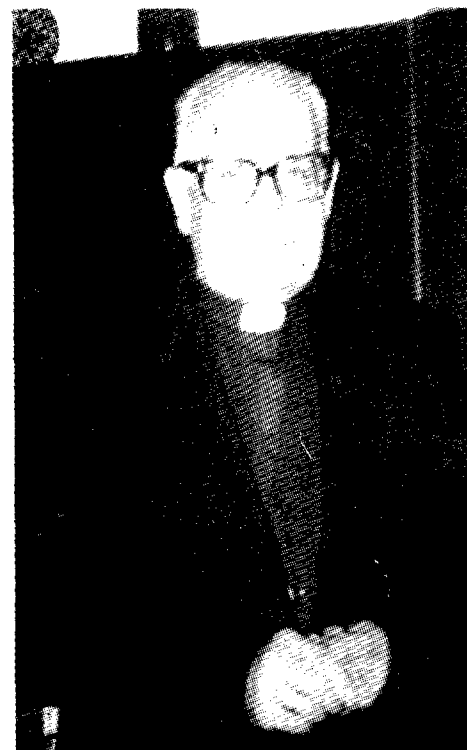
—La persona es compromet a pregar cada dia mitja hora, a pregar cada dia pel grup i a intentar infondre l'oració en l'ambient on viu. Però com que nosaltres considerem l'oració una gran gràcia de Déu, tenim tres ajudes: a cada grup hi ha un malalt, que prega amb la seva malaltia pels altres; hi ha un convent de clausura, que manté una relació d'amistat i de pregària, i perquè l'oració no es limiti a l'ara i aquí, a cada grup hi ha una missió que prega per nosaltres i a la qual ajudem econòmicament.

—Des del 1972 fins al 1996 va ser bisbe de Segorbe-Castelló, i el 4 de maig passat es van obrir finalment les portes de la concatedral de Castelló de la Plana. Què hi va trobar?

—Vaig trobar-hi una catedral que havia estat destruïda durant la Guerra Civil i amb les pedres de la qual es va construir l'escorxador de Castelló. Després de la guerra, l'arxiprest Joaquim Balagué, un sacerdot que tenia molta força a Castelló, va fer la primera part del que ara han completat.

—Joan Busquets, al *Diccionari d'Història Ecclesiàstica de Catalunya*, diu, en referir-se a vostè, que ha sobresortit per les iniciatives a favor de la corresponsabilitat dels seglars. Quin és, doncs, el paper del laic en el futur de l'Església?

—Hi té un paper capital perquè, com més descristianitzat viu el món, més ne-

Mons. Cases.

cessita totes les forces. Avui, gràcies a Déu, tothom té molt clar que tot batejat i tot confirmat ha de ser apòstol, cosa que abans del Concili no quedava tan clar. El treball del laic, juntament amb el rector de la parròquia, es pot fer efectiu en els consells pastorals, en una presència amb els malalts, en la catequesi, etc. El laic compromet, si es compromet des de l'evangeli, ha de tenir molt present la pregària, perquè qui converteix no és l'home o la dona, sinó Déu.

—Com a bisbe de Segorbe-Castelló va treballar per restituir el valencià en la litúrgia. Tan important és això?

—Aquí a Catalunya a l'església normalment es parla en català, però allà encara falten molts passos perquè la litúrgia es pugui fer en valencià. I per a mi això té una gran importància en la litúrgia, perquè qui a casa parla valencià i a l'església parla castellà és com aquell que es posa un vestit especial per anar a l'església. A l'església hem de parlar amb la llengua que ens va ensenyar la mare a resar, però això necessita anys. Avui els joves d'aquella terra tan estimada ja estudien valencià i vindrà un dia que exigiran que es parli en valencià.

—Quines accions concretes va dur a terme?

—Vaig fer-hi tot el que vaig poder. A les esglésies de les regions on es parla valencià vaig començar a parlar en aquesta llengua, cosa que em va comportar algunes crítiques. Sobretot hem aconseguit que, per exemple, a l'arxiprestat del Pla de l'Arc pràcticament ho facin tot en valencià.

La gent és una mica comodona: «Sempre ens han parlat en castellà i ara ho fan en valencià.» L'home és un animal de costums, però s'ha d'entendre que hi ha costums que cal corregir.

(Telèfon GOA Barcelona 932 181 005).

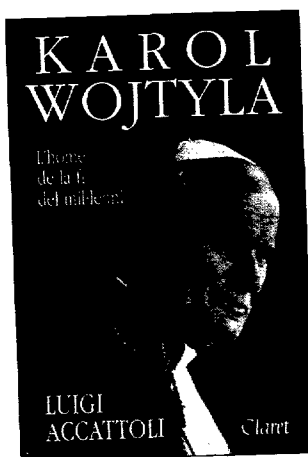
Carme Munté

Claret

Luigi Accattoli
Karol Wojtyła

La versió catalana d'un bestseller anunciat, publicat a Itàlia el darrer trimestre de l'any passat i que ara tot just comença a aparèixer traduït arreu del món. Aquesta biografia sorprenent de Joan Pau II, al tombant de segle i de mil·lenni—que només podia haver escrit Luigi Accattoli—constitueix una novetat extraordinària del Sant Jordi d'enguany. Luigi Accattoli (conegut ja pels nostres lectors gràcies a la versió catalana del seu preciós llibre «*Quan l'Església demana perdó*») és periodista, expert en temes vaticans, del *Corriere della Sera*. L'autor recorre totes les etapes de la vida de Karol Wojtyła fins a arribar a bisbe i papa, i per tant fins a definir la seva manera tant seva de «fer de papa». Els testimonis personals, els documents recollits tot fent de cronista durant els vint anys de pontificat de Joan Pau II, fets i trobades inèdits, han permès a l'autor d'escriure un llibre de gran efecte i d'agradable lectura.

Festa 17. 352 p. PVP: 2.900 ptes.

Pere Casaldàliga

Encara avui respiro en català

S'ha dit que el català és «un animal que s'enyora». Pere Casaldàliga amb aquest llibre paga tribut a la tradició, i així ho ha volgut fer palès des del mateix títol: *Encara avui respiro en català*. Només podem esdevenir universals a partir de les pròpies arrels. Si Casaldàliga ha esdevingut universal és perquè no ha renegat mai dels seus orígens. La fe cristiana, en aquest cas, no ha fet sinó il·luminar i eixamplar els horitzons de la seva humanitat.

Daus 86. 192 p.

Coronació canònica de la Mare de Déu de Canòlic

SANT JULIÀ.— El 29 de maig és festa a la parròquia andorrana de Sant Julià de Lòria: el bisbe d'Urgell i copríncep de les valls d'Andorra, Joan M. Alanis, coronarà canònicament la Mare de Déu de Canòlic, patrona de la vila i venerada en el seu santuari, a prop de la població.

Dídac Martín, rector de la parròquia, amb el suport del bisbe, del clergat d'Andorra i dels devots lauredians, va tramitar els documents que acrediten davant de la Santa Seu la secular devoció a la Mare de Déu de Canòlic.

L'autorització de la Santa Seu, signada per Angelo, cardenal Sodano, el 7 de desembre del 1998, deia així: «Atès que el nostre venerable germà Joan Martí i Alanis, bisbe d'Urgell, bo i acollint els anhels del clergat i dels feligresos d'aquell indret, hagi demanat que l'esmentada imatge pugui ser coronada en nom nostre i sota la nostra autoritat amb valuosa diadema, Nós, desitjant donar un senyal del nostre paternal afecte als fills d'aquella comunitat, pensem que molt de bon grat hem de fer atenció al prec de llur pastor. Concedim que la imatge de la benaurada Verge Maria, sota l'advocació de Nostra Senyora de Canòlic, sigui coronada en nom i autoritat nostra.»

La participació de Sant Julià de Lòria i de tot Andorra es preveu multitudinària i activa en la festa, que coincideix amb el tradicional aplec del darrer dissabte de maig. Els devots de Canòlic han aportat els seus donatius per comprar la corona de la Mare de Déu, joia que ha estat dissenyada i realitzada per l'orfebre barceloní Aureli Bisbe.

Canon hic, possible origen etimològic del mot *Canòlic*, indica que aquí hi ha la norma, la regla d'una conducta bona. Canòlic està situat a la mateixa collada de Civís, entre Bixessarri i Civís, en territori andorrà, a prop de la parròquia de Sant Julià de Lòria. La troballa de la imatge de la Mare de Déu va donar nom a l'indret.

S'acaben de complir els 775 anys de la troballa. Un dia d'agost del 1223, explica la tradició, un pastor de Bixessarri va trobar la imatge amagada al vessant nord de

la vall que solca el riu Bosc. Antigament hi havia una borda construïda enmig de les terres de conreu o boïgues que els homes van robar al bosc de pins. Eren els orígens primitius del nucli de Canòlic, documentat per primera vegada l'any 1176. La data coincideix amb la de la imatge romànica i de la seva veneració en una capella rústica, que seria ampliada i consolidada en diverses èpoques.

El santuari actual va ser erigit l'any 1879 per un grup de lauredians que hi van aportar el seu treball personal. L'any 1961 la carretera va suplir el camí de ferradura. Comenten els devots que l'obertura de la carretera ha eliminat el sacrifici del pelegrinatge a peu i ha minvat en part la intimitat i el silenci de l'indret.

La imatge

La imatge és una talla en fusta de perer que els entesos situen al segle XII. La Mare de Déu vesteix una túnica de color blanc, enrogida pel pas dels anys. Porta corona comtal, està asseguda i el fill, sostingut amb la mà esquerra, seu al genoll esquerre. La mà dreta, estirada amb els dits lleugerament doblegats cap al fill, convida els devots a acostar-se i adorar Jesús.

La població de Sant Julià de Lòria té com a patrona la Mare de Déu de Canòlic, i el darrer dissabte de maig en celebra l'aplec anual. Era obligació que hi pugés una persona de cada casa i s'imposava una multa de dues lliures de cera a la família que, sense justificació, no complia un deure tan sagrat. A Canòlic, com a tants altres turons i valls del Principat, hom pot descobrir i gaudir d'una altra Andorra, la més entranyable i secular.

Antoni Mirabet

Imatge de la Mare de Déu de Canòlic.

El temple de Mijaran es beneirà al setembre

VIELLA.— Josep Amiell, arxiprest de la Vall d'Aran i rector de la parròquia de Viella, acaba d'anunciar que, a causa d'alguns problemes sorgits en l'obra de construcció del nou temple de Nostra Senyora de Mijaran, al costat de l'històric santuari, la data de benedicció, en principi anunciada per al 17 de juny, festa de l'Aran, ha estat ajornada fins al dia 8 de setembre.

La causa principal de l'ajornament han

estat alguns problemes en la col·locació de la pedra exterior de la façana. Es tracta de la pedra coneguda amb el nom de pedra blau-aran, les peces de la qual fan 100x50 cm.

Josep Amiell ha anunciat que la benedicció del temple serà el 8 de setembre, festivitat de la Mare de Déu de Mijaran. És possible que el bisbe d'Urgell, Joan M. Alanis, beneeixi el temple i presideixi la litúrgia eucarística. (A.M.)

ATENCIÓ ANUNCIANTS

Ingredients per fer un bon anunci publicitari

- ✓ Poseu un anunci a les fitxes de "Les Receptes de la Tieta Montserrat".
- ✓ Cada setmana us veuran més de 40.000 persones.
- ✓ El vostre anunci no té data de caducitat. Les fitxes es guarden temps i temps.
- ✓ Un preu realment econòmic: només 10.990 ptes.

Tarragona

La Moreneta s'entronitza al Camp de Tarragona

MONTFERRI.— La població de Montferri (l'Alt Camp) veurà culminada el 30 de maig una obra llargament acaronada: la consagració del santuari de Montserrat, temple que es convertirà en un dels més emblemàtics exponents de l'advocació mariana a les comarques de Tarragona.

La consagració serà presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Lluís Martínez Sistach, i l'abat de Montserrat, Sebastià Bardolet. El dia anterior, 29 de maig, a Montserrat, el pare abat beneirà la talla de la Moreneta —rèplica de la que hi ha al cambril de la basilica. La imatge és previst que arribi a Montferri el mateix dia a les set de la tarda, portada pel monjo Cebrià Pifarré.

Diuen que la fe mou muntanyes i, paradoxalment, a Montferri s'ha donat aquest cas. Les muntanyes de Montserrat tenen la seva recreació a Montferri, a través d'una orografia que es va començar a erigir el 1925, fins a consolidar-se en el santuari que ara s'inaugura.

La idea de bastir aquesta singular ermita va ser inspirada al mateix cambril de la Mare de Déu de Montserrat, lloc on sovint acudia el jesuïta Daniel M. Vives, fill de Montferri, que vivia a la cova de Sant Ignasi de Manresa. Era la necessitat d'apropar la Moreneta als devots del Camp de Tarragona en una època en

què es feia difícil desplaçar-se fins a la muntanya santa i retre culte a la Mare de Déu. Va ser així que es va decidir construir al puig de Montferri un santuari dedicat a la Mare de Déu de Montserrat.

El projecte va ser encarregat a l'arquitecte tarragoní Josep M. Jujol, deixeble i estret col·laborador

d'Antoni Gaudí. El novembre del 1925 es va posar la primera pedra del santuari, obra que va entusiasmar el mateix Jujol que, tot i residir a Barcelona, es desplaçava sovint a Montferri per dirigir els treballs fins al 1931, quan es van paral·litzar a causa de l'expulsió dels jesuïtes.

La bardissa va ser durant molts anys la reina i senyora del santuari inacabat, fins que l'Ajuntament va decidir el 1985 netejar i consolidar l'obra construïda i donar peu, a partir d'aquí, a una nova i definitiva embranzida. Els treballs es van reprendre el 1990. De llavors ençà, la comissió encarregada de culminar el projecte de Jujol, encapçalada pel prevere Josep M. Jané, ha comptat amb el suport i la col·laboració de molta gent, d'entitats i d'institucions.

Més de 200 milions

El cost del santuari de Montserrat a Montferri es pot quantificar en més de 200 milions de pessetes, dels quals la Diputació de Tarragona n'ha aportat 32, i 800 mil pessetes, la Generalitat. Si bé, segons ha declarat Mn. Jané, «l'actiu principal són les aportaci-

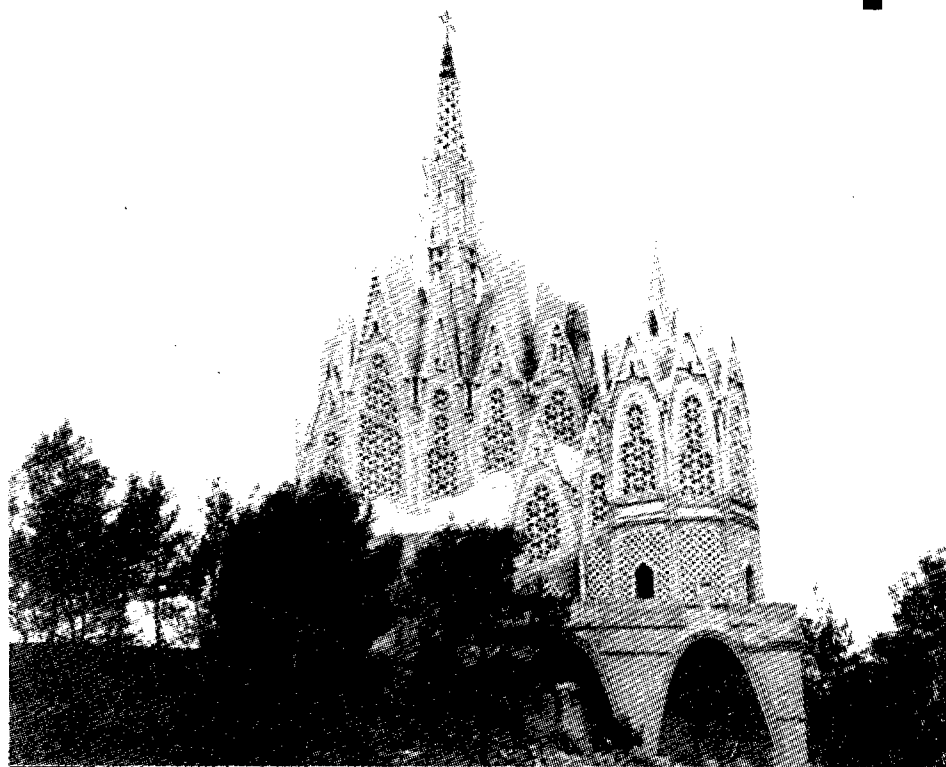
ons i les donacions voluntàries de tantíssima gent, a més de la prestació personal, d'un valor inestimable».

Del procés d'acabament de l'ermita de Montserrat es poden destacar un parell de fites importants, com ara la col·locació de la creu cimera de ferro, com a penell de l'agulla central de l'ermita, o bé la benedicció de les quatre campanes en la darrera celebració de la festivitat de la Mare de Déu de Montserrat. Les campanes han estat batejades, de la més petita a la més gran, amb els noms de Resurrecció, Clara, Cristina i Montserrat.

Per construir el santuari s'han emprat els materials originaris triats per Jujol i que ell mateix va ensenyar a fabricar als montferriencs. Mn. Jané explica que «es tracta d'unes peces fetes a motlle, compostes de grava del riu Gaià i de ciment, de 30x15 (les principals); un totxo que és la meitat del bloc anterior (les segones), mentre que la tercera, de peculiars característiques, és una barreja de sorra i de carbó cremat de les locomotores de vapor, conegut vulgarment com a "cagaferro", i de ciment; és una peça petita i lleugera utilitzada per fer les voltes». «Pel que fa a la darrera peça», prossegueix el prevere, «és una gelosia consistent en un cor dins d'un triangle. Sis d'aquests triangles, posats en cercle, configuren una flor dissenyada pel mateix Jujol».

El santuari montserratí a Montferri, orientat en forma de proa cap a Montserrat i visible des de la llunyania, és a punt de donar el bon esguard a la imatge de la Moreneta.

Joan Boronat

Santuari de Montserrat a Montferri.

**! Coneixeu
publicitat
més llaminera i
saborosa que posar
un anunci a
"Les Receptes
de la Tieta
Montserrat" ?**

**Truqueu al telèfon 934 905 988
i us n'informarem.**

Siurana celebra el tradicional Jubileu

CORNUDELLA.— Siurana, el petit llogarret que des del 1940 pertany al municipi de Cornudella de Montsant (el Priorat), va celebrar el 9 de maig el tradicional Jubileu de la Mare de Déu. S'hi commemora un vot de vila; això és, una prometença feta pel poble, si bé la data del seu origen és incerta.

La festa va resultar enguany una de les més reeixides que es recorden quant a participació. L'acte central va ser una missa

concelebrada que va presidir l'arquebisbe de Tarragona, Lluís Martínez Sistach. A la tarda va tenir lloc el rosari i la tradicional processó que, sortint de l'església de Santa Maria, es va dirigir cap a les ruïnes del castell.

Entre els actes duts a terme destaca una conferència que va pronunciar Joan Menchón, arqueòleg de l'escola-taller Montsant i un dels responsables del procés de restauració del castell àrab de Siurana. (J.B.)

La diòcesi menorquina acull la XIII Trobada Interdiocesana de Catalunya, les Illes i Andorra

Uns sis-cents membres de Vida Creixent, entre catalans i menorquins, s'aplegaren a la catedral de Menorca per celebrar l'Eucaristia de la XIII Trobada Interdiocesana de Catalunya, les Illes i Andorra. El bisbe de Menorca, Mons. Francesc Ciuraneta, va presidir-la, acompanyat pel vicari general Mn. Sebastià Taltavull, i del consiliari diocesà de Menorca, Mn. Cristòfol Vidal, a més de diversos membres del clergat menorquí i alguns consiliaris catalans i menorquins.

Entre els màxims responsables del Moviment, hi prengueren part el president nacional de Vida Ascendente, José María Castaño; Antoni Bosch, coordinador interdiocesà de Catalunya, les Illes i Andorra, i els coordinadors menorquins Pau Gorrias i Paula Pons. A causa del retard dels avions, el fundador de Vida Creixent, Joan Viñas, el consiliari interdiocesà, Mn. Jaume Serrano, i el coordinador de Barcelona, Josep Lluís Fernández Coll, no van poder arribar a temps per a la celebració a la catedral.

En la salutació inicial de la trobada, Pau Gorrias i Paula Pons, van donar a conèixer les adhesions rebudes dels bisbes de Catalunya, que no van poder assistir perquè estaven reunits en Conferència Episcopal Tarraconense. D'una manera

Aspecte de la catedral durant la celebració eucarística.

especial, el matrimoni Gorrias-Pons va tenir un record pel pare Lluís Antoni Sobreroca, ànima del Moviment i impulsor de Vida Creixent a Menorca, ara greument malalt.

En la seva homilia, Mons. Ciuraneta va parlar de la missió evangelitzadora del laïcat en la vida de l'Església. En aquesta perspectiva animà els membres de Vida Creixent a ser «uns enviats i apòstols per anunciar l'Evangeli de Jesucrist, per donar raó de la nostra esperança a qui us la demani i per servir l'home en la seva totalitat». Segons el prelat menorquí, «vivim moments d'especial foscor, ocasio-

nats pel progressiu allunyament de l'home de la veritat amorosa de Déu». Per aquest motiu va insistir que Vida Creixent «ha de continuar essent un moviment profundament evangelitzador».

Després de l'Eucaristia, els participants en la XIII Trobada Interdiocesana es traslladaren a un hotel de Ciutadella per compartir la taula i unes hores de convivència. La trobada va finalitzar amb un recital poètic i l'actuació de la Coral l'Esplai, de Ciutadella, dirigida per Rita Marquès.

Guillem Ferrer Monjo

El consiliari parla...

L'Esperit Sant

El dia 23 de maig va ser la FESTA de PENTECOSTA, que en la nostra manera de parlar en diem PASQUA GRANADA. La festa de la Pasqua —la resurrecció de nostre Senyor Jesucrist— dura cinquanta dies i va de la Pasqua Florida a la Pasqua Granada amb la vinguda de l'Esperit Sant i de tots els seus fruits.

L'Esperit de Jesús és el qui ens fa viure la nostra vida cristiana. A Pentecosta, cinquantè dia i plenitud de la Pasqua, la persona de l'Esperit Sant és definitivament donada a l'Església i en ella, els cristians, com a principi de la seva vida, arrel de l'arbre de la gràcia.

Per això l'Esperit Sant és l'ànima de l'Església. I així com l'Esperit Sant ha cobert amb la seva ombra la Mare de Déu per formar en el seu si el cos històric i individual de Jesús, així és donat a l'Església el dia de Pentecosta, per fer-ne el Crist Espiritual i comunal del Senyor.

L'Esperit Sant és ÀNIMA ANIMANT, principi de totes les activitats de santedat i de salvació i és també ÀNIMA INHABITANT, car habita en l'Església i n'és l'HOSTE DIVÍ. És el vent invisible i l'alenada. És el DOLÇ HOSTE de l'ànima.

L'Església té l'Esperit, no és l'Esperit. L'Esperit és el que vivifica l'Església i així fa verament comunió dels Sants, el Cos de Crist i ho omple tot.

De tal manera que l'Esperit anima cadascú segons el que ha de ser el seu cos. L'Església és un cos orgànic, distribuït segons les funcions diferents on cadascú és animat segons el que és i per acomplir la seva tasca en bé de tot el Cos.

L'Església és un Cos, on el mateix i únic Esperit distribueix els seus dons als diferents membres segons les seves funcions, convertint uns en apòstols, d'altres en pastors o doctors... de cara a construir el Cos de Crist en tota la seva talla (Ef 4:11).

A la Pentecosta, no solament reben l'Esperit els apòstols, sinó tots els fidels d'aleshores i de sempre. Tots són animats i actius. Jo, tu i l'altre del teu costat. Tots hem de construir el cos de Crist. Quin lloc ens ha destinat el Senyor en la història de la salvació? Hem de saber que una pregària, un somriure, un vas

d'aigua són efectivament alguna cosa per al Regne de Déu. L'Essencial no és haver rebut una CRIDA excepcional, sinó restar atent i respondre a la que hom ha rebut. És l'Esperit Sant qui porta el joc; Ell sap el que fa.

I és de Pentecosta que arrenca l'Església missionera. En ella neix l'Església i des d'ella s'expansiona: «Aneu a ensenyar (fer deixebles) totes les nacions» (Mt 22:19). L'Esperit Sant mou a donar testimoni de Jesús a través de la FE.

CREURE és el mateix que estimar, donar testimoni, pregar, ser apòstol i fer possible que vingui el Regne de Déu i que es compleixi la seva voluntat, i que el Pa de cada dia no falti a ningú: el pa de la FE i de l'amor, el pa de la comunió. L'Esperit ens revesteix de la força per viure el tarannà de VIDA CREIXENT, semblant a través del testimoni, la comunió i l'amistat, unint-nos a través de la força de l'Esperit.

Tant de bo que els membres de VIDA CREIXENT ens creguem persones animades de l'Esperit de Jesús i sapiguem rebre amb joia i humilitat tot allò pel qual som cridats per anar construint des del nostre lloc el Regne de Déu, que és el fruit de l'Esperit Sant.

Jaume Serrano i Vidal
Consiliari diocesà de
Vida Creixent

La trobada. Pensaments i idees d'algú que hi era

A Menorca les coses no es caracteritzen per la seva grandiositat. Aparentment.

Els palaus, que hi són, mostren un aire casolà, un estil més aviat intimista, moderat, i alhora ric en bellesa, art i contingut.

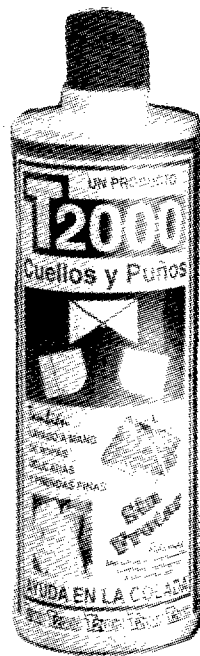
Les dones i els homes, que també hi són, naturalment, la volen i la cuiden sense abandonar, però, el seu aire. La història, gelosament conservada, es manifesta en monuments, l'antigor dels quals es remunta a milers d'anys. Prenen noms misteriosos: Naveta, Talaiot, Taula... o recorden els morts en defensa de la terra, en la conservació de l'espècie o mostren el pas d'altres pobles: Els windows (finestres), els marbles («marbels», llegiríem) que volen designar el joc de les bales dels infants, i altres expressions alienes que no deixen oblidar l'ocupació anglesa durant segles.

Els ports són treball de la natura, gairebé tant, o més, que dels homes.

En aquest ambient recollit, intimista, reservat i expansiu alhora, ha tingut lloc la XIII Trobada Interdiocesana de Vida Creixent de Catalunya, les Illes i Andorra. El visitant peninsular membre del Moviment s'hi sent integrat: cinc o sis-centes persones omplen de gom a gom la catedral (que com tot, en aquesta bella ciutat, no és gaire gran). És plena, però no del tot: hi falta l'estimat P. Sobreroca, més a prop del cel que de la terra. Sentida aquesta absència. Però encara n'hi ha més: el nostre consiliari tampoc no hi és, ni en Joan Viñas, ni en Josep Ll. Fernández Coll. Aquestes absències són lamentables, perquè són per motius propis del nostre temps: el avions. No sé si la mesquinesa, la petició intrèpida, la raó incompresa, la... no vull jutjar. El cas és que, segons la saviesa popular, sàviament aplicada per Mn. Jaume Serrano, arribaren a «misses dites». Això i moltes coses més s'enduu el visitant peninsular. Una d'elles mou l'esperit de la trobada. Ho deia el senyor bisbe a l'homilia. La frase és de sant Pau: «Ai de mi, si no prediquéssis l'evangeli.»

Ai de mi, si no fés arribar al món malalt que ens toca viure, la consigna de l'amor que tot ho mou i tot ho pot, i que vam viure en una illa petita, on el mont Toro n'és la més alta talaia, només a 350 metres d'alçària. Que la Mare de Déu que allí s'hi venera ens hi ajudi.

Joan Barbet i Mestres

EL PRODUCTE QUE LI RESOL
DE DEBÒ
EL PROBLEMA
DE NETEJA DE CAMISES I
ALTRES PECES.

T2000

Demani'l a la seva drogueria o
supermercat.
Ens ho agrairà!

Els fruits de l'experiència laboral

■ Professionals jubilats donen un cop de mà a les noves empreses

BARCELONA/GIRONA.— De voluntariat, n'hi ha de tota mena i per a tots els gustos i aficions. No resulta inusual, doncs, que hi hagi gent que dirigeixi les seves inquietuds d'ajuda cap al món de les empreses. Aquest és el cas d'un nombrós grup de

professionals jubilats, de l'àrea del comerç, que han decidit invertir el seu temps i els seus coneixements a prestar assistència tècnica i de gestió a entitats sense recursos. SECOT (Seniors Españoles para la Cooperación Técnica) és el seu nom.

s'indiquen quines gestions s'han de realitzar.

Un benefici per al jubilat i la societat

L'activitat que duu a terme SECOT, sens dubte, representa un benefici per al conjunt de la societat. Els coneixements dels professionals, a través de la seva ajuda, permeten una cooperació en el creixement de la riquesa nacional, a través del foment de l'ocupació laboral i la millora del nivell econòmic i social.

D'altra banda, els sèniors també es veuen afavorits per la seva actuació a SECOT, ja que la seva activitat ajuda a superar els problemes psicològics que habitualment pateixen els jubilats (en particular els prejubilats, cada cop més joves) durant el procés d'adaptació a la seva nova situació de retir. SECOT els permet continuar sent útils a la societat, compartint amb els altres l'experiència d'una vida, que continua sent activa.

D'aquesta manera, aquest fet els impulsa també a continuar posant al dia els seus coneixements, i la relació amb els assessors i els seus mateixos companys enriqueix la seva experiència i els permet crear un nou cercle d'amistat. Amb tot això, les noves ocupacions dels sèniors fan elevar el seu nivell d'autoestima i de satisfacció, perquè continuen fent una activitat gratificant.

Gerard Redó

No és estrany que aquesta associació sense ànim de lucre hagi estat declarada d'Utilitat Pública. Diferents col·lectius i entitats es beneficien de la seva ajuda, com els joves emprenedors, els aturats, les dones, les *pimes* (petites i mitjanes empreses), les entitats sense ànim de lucre, les corporacions i ens locals amb necessitats específiques de desenvolupament, i un llarg etcètera.

Voluntat de tirar endavant

Però, quina és la tasca que realitza SECOT? Per començar, hem de parlar de la figura dels *sèniors*. Aquests són els professionals jubilats que aporten els seus coneixements, fruit de la seva experiència laboral, per oferir-los de forma voluntària i gratuïta a entitats que no tenen recursos per acudir a la consultoria comercial. Els sèniors els assessoren per tal que realitzin millor el seu treball, i així poder tirar endavant la seva empresa.

Aquest servei, doncs, permet que no es desaprofiti el cabal de coneixements i l'experiència dels professionals jubilats, i és amb aquesta voluntat que SECOT actua convençut que la societat ha d'assumir de manera responsable aquest tipus d'iniciatives. A més, aquesta associació respon de manera solidària als problemes que es presenten en el nostre temps actual, ajudant desinteressadament els emprenedors, les entitats no lucratives de l'Estat espanyol i els països en vies de desen-

volupament, prioritàriament a Iberoamèrica.

Seus i accions concretes

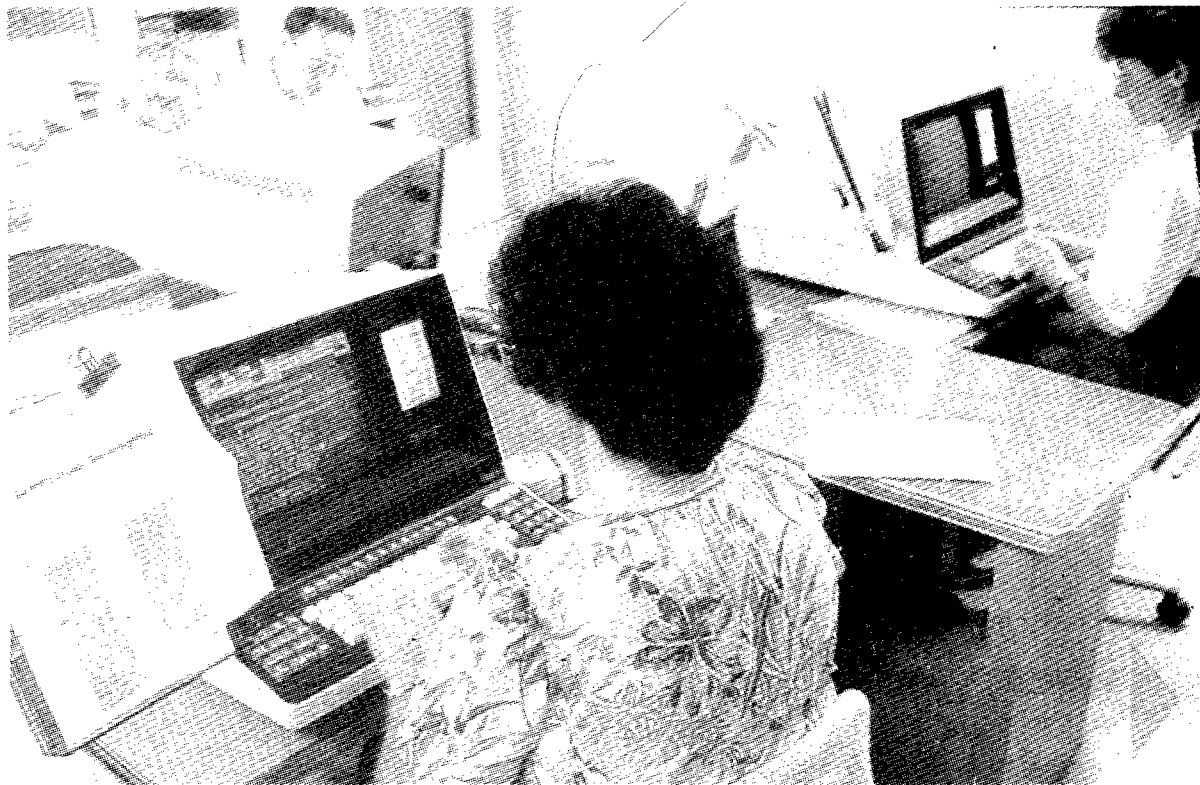
SECOT compta amb més de 700 sèniors, organitzats en 20 ciutats espanyoles: Alacant, Barcelona (amb el seu responsable Artur Parcerisa), Bilbao, Cadis, Girona (amb Bernat Batista com a responsable), Granada, Huelva, Jaén, Madrid, Màlaga, Oviedo, Pamplona, Santander, Sant Sebastià, Sevilla, València, Valladolid, Vigo, Vitòria i Saragossa.

Des del 1990, SECOT, amb la seva activitat, ha contribuït a crear, consolidar o mantenir més de 1.500 llocs de treball. A més, realitza missions de cooperació al desenvolupament i a la re-

construcció en diversos països, principalment Armènia, Bulgària, Mongòlia, Ucraïna, etc.

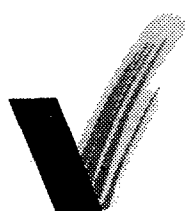
Com actua?

S'ha de deixar ben clar que SECOT no fa la competència a empreses de consultoria o professionals lliures. La seva vocació és sense ànim de lucre. Els sèniors tenen tot el seu temps per anar a trobar la gent que els demana ajuda, per tal de veure quins són els problemes. Sempre s'actua de forma confidencial, i la tasca es realitza amb equips multidisciplinaris i especialitzats. Al llarg de diverses entrevistes, es realitza una anàlisi i un diagnòstic de la situació, on després es proposen accions per tal de saber què s'ha de fer i com. Finalment,

SECOT ofereix formació i experiència a empreses.

SECOT
C. OFICIAL DE COMERÇ,
INDÚSTRIA I NAV.
AVDA. DIAGONAL, 452-454
08006 BARCELONA
TEL. 932 374 755
FAX 932 179 498

Catalunya
Un país de voluntaris

Dóna
Suport
al voluntariat
a través del món
associatiu

Fomenta la
Formació
dels voluntaris

Facilita
Informació

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

BARCELONA.— El segle xx s'ha vist tristament caracteritzat per ser el més cruent i violent de la història. Els conflictes bèl·lics s'han succeït amb una intensitat devastadora, promoguts per interessos econòmics, ànsies de poder o xocs culturals i de civilització. Per parlar d'aquest últim motiu, la Fundació Joan Maragall i la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna, de la Universitat Ramon Llull, van organitzar el 5 de maig el debat *Xoc de civilitzacions? Claus culturals per analitzar l'enfrontament entre l'Iraq i els Estats Units*.

«Els errors de la guerra s'han convertit en els horrors de la guerra», va afirmar Francesc Romeu, moderador del debat, que s'inscriví dins del cicle Debat Obert, un espai que tracta temes d'actualitat i que analitza la realitat a través del diàleg i la contrastació de diferents punts de vista sobre un mateix fet. En aquest cas, s'intentava debatre els elements bàsics per entendre el conflicte entre els Estats Units i l'Iraq.

La idea principal del debat és que la majoria dels conflictes entre Occident i els països islàmics fan una instrumentalització de la religió i, per tant, també del fet cultural, que són utilitzats com a bandera de guerra per encobrir el principal motiu, que sempre és l'econòmic. «La instrumentalització de la religió permet als Estats Units legitimar els seus atacs» —va comentar Joan Estruch, sociòleg. «És per això que l'expressió "xoc de civilitzacions" és utilitzada pels nord-americans per justificar i maquillar els seus interessos en altres països.»

Mateo Madridejos, historiador i periodista, va destacar que «la presència dels Estats Units als països àrabs té com a objectiu evitar que en surti una nova potència que pugui desafiar els interessos nord-americans». Per la seva banda, Jaume Botey, historiador i coneixedor del món catòlic a l'Iraq, va explicar que «a mesura que continua l'atac dels Estats Units a l'Iraq, la població es va fent cada cop més addicta a Saddam, ja que aquest es presenta com el defensor

dels seus interessos enfront de l'enemic americà».

El debat va acabar amb la voluntat de mostrar com s'instrumentalitza el fet religiós, en presentar-nos l'Islam com una religió i una cultura violentes i fonamenta-

listes. «En una societat plural com la nostra s'han de trencar mites com que l'Islam és sinònim de violència. La clau està en la coneixença mútua», va afirmar l'islamòleg Víctor Pallegà. (G.R.)

- ✓ ¿Quin llibre podríem regalar que fos —també— ajuda, bona nova cristiana, record personal, agradablement útil?
- ✓ ¿Qui no s'ha fet aquesta pregunta amb motiu de casaments, bateigs, primeres comunions, confirmacions... de feligresos i amics?

Els llibres de la sèrie FESTA són una bona resposta

NOVETATS

LA MEVA PRIMERA COMUNIÓ

52 pàgs. 15,5 x 21,5 cms.
Tapa dura, color, il·lustracions. 875 pts.

Explicació senzilla i clara de l'Eucaristia (útil també per als pares). Selecció de paraules d'oració i pregàries bàsiques.

I també: espai per a anotar dates de la festa. I per a unes paraules de record del cateisme i del baptisme. Perquè el nen o la nena completin el "seu" llibre de la primera comunió.

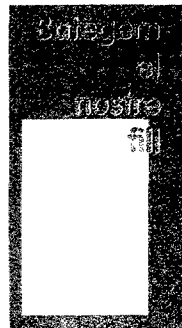
BATEGEM EL NOSTRE FILL

52 pàgs. 15,5 x 21,5 cms.
Tapa dura, color, il·lustracions. 875 pts.

El bateig d'un infant és alguna cosa més que la celebració del seu naixement. ¿Com ajudar els pares, sense aclaparar-los, a viure'l? Aquest llibre/obsequi, pot fer aquest servei.

Inclou espai per anotar-hi dates i records del naixement i del bateig. I algunes pregàries per a aquests moments.

Parla del sentit del baptisme. Amb la presentació pedagògica de la seva celebració.

Dos llibres de la sèrie FESTA, publicats l'any passat:

LA MEVA CONFIRMACIÓ

EL NOSTRE CASAMENT

→ Aquests quatre llibres s'han publicat també en castellà

Centre de Pastoral Litúrgica

Rivadeneyra, 6,7è. 08002 Barcelona

Tel.: 93 302 22 35. Fax: 93 318 42 18. E-mail: cpl@tsai.es

Escola de circ

A principis d'any i en el marc de l'Ateneu Popular de Nou Barris (nord de Barcelona) s'ha iniciat la primera escola de circ de Catalunya per a professionals. Es tracta d'un projecte pilot impulsat per diversos grups d'artistes del món del circ i que no compta

amb cap mena de suport institucional. El principal objectiu d'aquesta escola és oferir els recursos bàsics perquè els seus alumnes puguin accedir a les escoles de circ més prestigioses d'Europa o per llençar-se a l'exercici d'una professió tan creativa com aventurera.

Havia de ser sota els auspicis de l'Ateneu Popular de Nou Barris —la fàbrica de circ més alternativa de Catalunya— que nasqués la primera escola catalana de circ per a adults. Ja feia anys que un bon nombre d'artistes ho tenia en el pensament. Finalment ha estat possible però, això sí, sota la condició sine qua non de l'autogestió i, de moment, sense cap mena de suport ni del Departament d'Ensenyament de la Generalitat ni de l'Ajuntament de Barcelona.

ESCOLA DE CIRC ALTERNATIVA

La iniciativa dels de l'Ateneu conforma una de les poques escoles de circ amb aquestes característiques a Espanya juntament amb la que es va inaugurar el mes d'abril a la població d'Alcorcón, de Madrid. Segons la directora de Joventut d'aquest Ajuntament, Natalia de Andrés, l'edifici que s'està adequant per convertir-se en una escola de circ tindrà capacitat per a 300 alumnes, compta amb un pressupost de 20 milions de pessetes i

Alumnes a l'escola de circ de Nou Barris.

«L'escola de circ vol cobrir en un futur l'espai que en el cicle escolar tenen els mòduls professionals»

els seus estudis no tindran caràcter reglat. De la mateixa manera que a Nou Barris, Alcorcón ha apostat educativament per aquest art després de la forta vivència que el circ ha tingut a la població mitjançant els «Encuentros Nacionales de Malabares». Però mentre a Alcorcón l'escola de circ compta amb pressupost municipal, a Barcelona aquests tipus d'estudis no tenen cap mena de subvenció. I és que a Catalunya la promoció del circ per part de les institucions públiques està deixada de la mà de Déu. Si més no, aquesta és l'opinió de l'ACC, l'Associació de Circ de Catalunya. Mentrestant, el circ europeu avança a base de recursos institucionals que donen mil voltes als de casa nostra.

ALUMNES-ARTISTES

15 noies i nois amb edats compreses entre els 17 i els 25 anys ja fa més de tres mesos que cursen els primers estudis de circ de Catalunya dirigits cap a una sortida professional. Hi dediquen cinc hores diàries cada tarda, de dilluns a divendres. La majoria d'aquests alumnes tenen força experiència en el món de l'espectacle, del teatre o del circ. N'hi ha que han arribat d'arreu de les comarques catalanes i, fins i tot, de fora de Catalunya. És el cas d'una contorsionista del País Basc o d'altres estudiants de l'Uruguai. La meta: aprendre el màxim sobre les tècniques de la posada en escena i sobre les diferents especialitats del circ.

EL PLA D'ESTUDIS

Les disciplines que s'imparteixen en aquest primer curs de sis mesos consten de l'acrobàcia com a disciplina reina, la dansa i la col·locació corporal, equilibris acrobàtics, el joc teatral, la màscara i el pallasso. Els alumnes també hauran de formar-se en tècniques d'especialització com són l'escala lliure, la corda fluixa, els equilibris sobre objectes, el monocicle, els malabars o el trapezi. Finalment, unes notes d'educació musical i rítmica arrodoneixen aquest projecte pedagògic.

El malabarisme és una de les tècniques fonamentals del professional del circ.

L'inici d'aquests estudis s'ha tirat endavant gràcies a l'esperit associatiu que caracteritza les activitats de Nou Barris i al fort bagatge que ja existia en l'organització de tallers de circ per a nens i nenes, així com de cursos d'especialització per a adults. Segons un dels fundadors d'aquesta nova escola i membre de la companyia de circ Los Galindos,

Marcel Escolano, «aquest projecte vol cobrir en un futur l'espai que en el cicle escolar tenen els mòduls professionals. De moment, però, només pretén atendre la necessitat formativa d'uns joves que volen aprendre i millorar en aquest art».

Un reportatge de Jordi Vila (text) i Josep Masip (fotos)

Força i equilibri són característiques necessàries per a qui es vulgui dedicar al món del circ.

«CIRCUS» RECONEGUT

Cal emmarcar el naixement de la primera escola de circ de Catalunya dins d'un procés de creixement i de millora de les companyies de circ catalanes formades en la línia més alternativa del gènere. En aquest sentit el professor d'equilibris acrobàtics de l'escola de circ de l'Ateneu Popular de Nou Barris, Marcel Escolano, ha constatat en els últims anys una consolidació del circ català. Cal vincular aquest fenomen a la tasca que un equipament social, cultural i artístic com el de l'Ateneu ha tingut, aplegant des de fa set anys tots aquells malabaristes de carrer que volien millorar i intercanviar els seus secrets. Més tard els artistes s'organitzen i creen l'ACC, l'Associació de Circ de Catalunya, amb l'objectiu clar de reivindicar la dignificació d'aquesta professió reconeguda fins ara *entre cometes*. Però és a les portes del segle XXI quan el circ alternatiu de Catalunya és més optimista. I és que «aquest és el quart any que el circ Crac de Tortell Poltrona ha presentat —al Nadal— una producció al Mercat de les Flors», afirma Escolano, i afegeix que «poc a poc el circ com a art escènic està trobant el seu lloc».

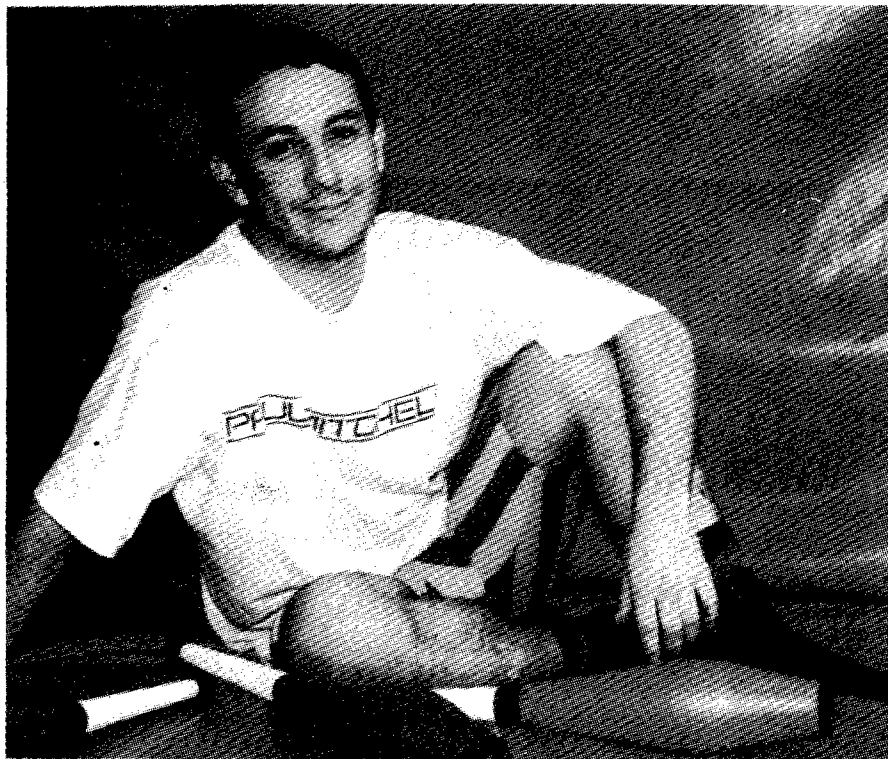
De «yuppie» a pallaso

Història d'un executiu que ara és alumne de l'escola de circ

Aquesta és la història d'un executiu que es va convertir en clown i que ara inverteix temps i recursos com a alumne en el projecte d'escola de circ de l'Ateneu Popular de Nou Barris. Les vides acostumen a donar moltes voltes. De vegades la cursa per l'estabilitat i el poder econòmic cedeixen a l'aventura i a la vocació més desenfrenades. Aquest és el cas del manresà de 25 anys, Oriol Auvet, que en qüestió d'una setmana va donar un gir espectacular a la seva vida. «Jo treballava com a director comercial d'una fàbrica d'estampats. Un bon dia vaig decidir reprendre la meua afició per l'espectacle i em vaig apuntar a un curs de teatre. Al cap de dues setmanes d'haver començat presentava la meua dimissió a l'empresa». L'Oriol m'explica que durant un any

i mig va intentar ser *yuppie*, reconeix que guanyava molts diners i que no sabia què fer-ne. «Ara sóc pobre i feliç.»

Enrere queden les estadístiques, la comptabilitat i la informàtica. L'Oriol ha canviat tot això pel món del circ, pel pallaso que porta a dins. Com has arribat a fer el que estàs fent? «Per a mi és una investigació, és descobrir realment qui sóc. Sempre havia fet d'actor però després de treballar amb el pallaso Jango Eduards em vaig tornar boig. Ell em va fer creure que jo era un pallaso. És una passió irracional.» Com és el teu artista? «El meu pallaso ha de ser un bufó.» El teu objectiu a partir d'ara... «Fer de pallaso o actor només ho entenc com una forma d'ajudar els altres». Fins i tot la seva xicota es dedica a l'art del circ com a acrobata. En fi..., tota una filosofia de vida.

Oriol Auvet ha passat de treballar com a directiu a pallaso.

Turisme respectuós amb l'entorn

BARCELONA.— L'Escola Universitària de Turisme Sant Ignasi (ETSAB), d'ESADE, i la Universitat Ramon Llull van organitzar el 4 de maig passat una taula rodona, titulada *Barcelona: visions de futur. Reptes per al sector turístic*. L'acte

va comptar amb la participació de Xavier Mena, director del Departament d'Economia d'ESADE; Joan Gaspart, president de Turisme de Barcelona; Enrique López Viguria, director de l'ETSAB, i Rosa Barba, professora titular d'Urbanística de

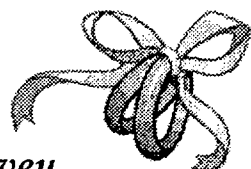
l'ETSAB. «No hem d'oblidar la funció social i humana a l'hora de plantejar noves construccions», va afirmar Rosa Barba. També va afegir que «cal tenir en compte els factors ambientals i culturals com a determinants del producte turístic». (C.C.)

Èxit del primer banc ètic italià

BOLONYA.— Matteo Passini, director general del primer banc ètic italià, que va obrir fa un mes, ha comunicat recentment que en aquest període de temps s'han rebut dipòsits per un import d'11.700 milions de dòlars. La finalitat del banc és concedir crèdits a baix interès a activitats socials no lucratives. En la fundació d'aquest banc han participat les principals organitzacions no governamentals italianes, moltes de les quals pertanyen a l'Església. S'hi han

presentat ja els projectes finançats destinats a la regió italiana d'Emília-Romanya en col·laboració amb el govern regional. S'han dedicat 1.700.000 dòlars a les famílies que es troben en situació econòmica precària per tal de concedir-los préstecs a baix interès durant tres anys. Mentre el banc ètic atorga els préstecs, el govern regional es fa càrrec de pagar els interessos i aquelles quantitats que les famílies no hagin pogut restituir al llarg d'aquest temps. (Zenit)

**Vols
sentir la veu
dels àngels
el dia del teu
casament?**

Truca'ns: 938 654 152

Soprano, duet, quartet...
**El millor servei
al millor preu**

Tractament interdisciplinari per a les lesions cerebrals

BARCELONA.— La Fundació Institut Guttmann va organitzar els dies 17 i 18 de maig les XI Jornades Tècniques, dedicades al tractament especialitzat del traumatisme cranioencefàlic, al Centre de Convencions Winterthur. A Europa més d'un milió de persones són ateses cada any a causa de traumatismes cranioencefàlics. La lesió cerebral produeix dèficits motors i sensorials, alteració de les funcions cognitives i problemes de conducta que dificulten la reinserció social i laboral de les persones afectades, alhora que provoquen trastorns greus als seus familiars.

Al llarg de les jornades es va remarcar que la rehabilitació especialitzada interdisciplinària és el procediment terapèutic que permet compensar els dèficits i potenciar les funcions minvades per tal que la persona afectada per un traumatisme cranioencefàlic obtingui la màxima estabilitat psicològica i aconsegueixi el més gran nivell possible d'autonomia. A l'acte de cloenda del fòrum es va presentar el llibre *La rehabilitación del traumatismo craneoencefálico: un enfoque interdisciplinar*, que edita la Fundació Institut Guttmann, dins de la Col·lecció Blocs. (C.C.)

L'important és participar!

VILAFRANCA DEL PENEDES.— El 15 de maig va tenir lloc la celebració de la I Macro Cursa Solidària Penedesenca, sota el lema «Cordate-les, corre pel Tercer Món i per Kosovo», organitzada per l'associació Camí Solidari. Les empreses patrocinadores d'aquesta iniciativa esportiva-humanitària van aportar 350 pessetes per als primers 3.000 participants. Els principals projectes que seran finançats durant aquest any són dos: l'enviament d'ajuda humanitària urgent als refugiats de Kosovo i la construcció de xemeneies per a cent cuines d'habitatges rurals al Perú. Per a més informació: Camí Solidari, Apartat de Correus 192 - 08720 Vilafraanca del Penedès, tel. 938 172 737. (C.C.)

Salut i dietes

La dieta de l'estiu

A l'estiu es consumeix un nombre més gran de fruites i verdures.

A l'estiu es produeix un canvi en la nostra manera de menjar. Prenem menys quantitat de menjar i consumim més aliments frescos que ens aporten una quantitat d'aigua més gran, per exemple: sopes fredes, fruites, gelats, suc, etc.

Les altes temperatures poden ser les causants de problemes per a la nostra salut com:

- **Deshidratació.** Prop del 60% del pes d'un adult és aigua, de la qual solem perdre de 2,5 a 3 litres diàriament. Com que suem més, perdem més aigua i sals minerals. Aquest augment ha de ser compensat amb una ingestió de líquids més gran.
- **Insolacions i cops de calor,** que provoquen mal de cap, rampes, vòmits i esgotament. Es poden produir a la platja, a la piscina o en fer treballs exposats al sol en zones molt caloroses, quan la temperatura ambiental supera els 35°C.
- **Gastroenteritis infeccioses,** per aliments en mal estat o aigua contaminada.

Recomanacions a seguir

Per fer que el nostre metabolisme suportï més bé la calor i evitar els efectes

indeixables d'aquestes altes temperatures, cal:

1.— Augmentar el consum d'aliments líquids o reemplaçar-los adequadament. L'aigua, els suc de fruites i l'orxata són les begudes més aconsellables. Els tes freds, en canvi, augmenten una mica la producció d'orina, i minven, per tant, els beneficis d'ingerir més líquids.

Si es fa algun exercici físic o treballs intensos, és aconsellable beure mig litre d'aigua unes dues hores abans de començar i un quart de litre mitja hora després d'acabar. Si l'exercici dura més d'una hora, cal consumir també begudes isotòniques que ens poden ajudar a refer pèrdues de sals del nostre organisme.

2.— Consumir verdures riques en aigua. Les verdures tenen efectes laxants i proporcionen moltes vitamines i poques calories. Entre elles, les que contenen una quantitat d'aigua més gran són: el carbassó, el cogombre, el pebrot, el tomàquet i l'albergínia.

3.— Prendre gelats, sorbets i granissats. Com que són aliments freds ens ajuden a reduir la temperatura corporal i a reduir la suor. Són nutritius. Els primers poden estar elaborats amb llet, pro-

ductes làctics o greixos vegetals, mentre que els sorbets i els granissats es preparen amb suc de fruita. Això no obstant, si es prenen en gran quantitat o molt congelats, l'efecte de disminució de temperatura local pot originar trastorns digestius o un augment de la producció de calor com a «efecte rebot». En els infants, sobretot al començament i al final de la temporada, pot produir angines o faringitis.

4.— No descongelar els aliments a temperatura ambient, sinó dins del frigorífic o en el microones.

5.— No consumir aliments que hagin estat exposats al sol més d'una hora.

6.— Condimentar les amanides amb vinagre o llimona i no consumir maiones ni salses fredes que no estiguin protegides per vitrines refrigerades.

7.— Als països de risc, consumir preferentment productes cuits o bullits, ja que poden tenir paràsits, i beure aigua i begudes embotellades.

8.— Les persones que tinguin una malaltia seriosa, les que pateixin una malaltia crònica (diabetis, obesitat, insuficiència cardíaca, etc.), les que prenguin una medicació que afecti l'eliminació d'orina (hipertensió insuficiència cardíaca, etc.) o les que per la seva malaltia estiguin enllitades poden consultar al metge el que més els beneficia i el que han d'evitar.

Com a conclusió es pot dir que per seguir una bona dieta estiuenca, cal evitar els greixos i els aliments rics en calories, com llegums, sucre i farina refinats i consumir preferentment aliments rics en aigua.

M. José Camps

Amb l'assessorament del Dr. Ferran L. Tognetta

TINTORERIA BOHIGAS Fundada el 1915

- Neteja i restauració de pells
- Neteja i guarda de catifes
- Especialistes en peces delicades i de cerimònia
- Bugaderia
- Servei d'urgència a domicili
- Articles de ploma i cortines
- Servei a comunitats i hotels a tota la ciutat
- No tanquem al migdia
- Preus assequibles

Tel. 934 290 378 - 933 586 400
c/ Fulton, 24 - c/ Tajo, 47 - Pg. Maragall, 261

CONSULTA PSICOLÒGICA

Atenció individual i familiar
Assessorament institucional i a comunitats

Profs. Javier Aznar i Gustavo Sapere
(Col·legi Oficial de Psicòlegs i
Acadèmia de Ciències Mèdiques
de Catalunya)

Telèfons: 933 026 368 i 932 181 391.
Hores concertades.

Dr. FERRAN L. TOGNETTA

Salut física i
rendiment escolar
Salut familiar integral

Visites hores convingudes.
Tel. 934 502 878

cultura

Exposició

Miquel Àngel Codina

L'alegria de viure

■ Marc Chagall va revolucionar la pintura amb un nou concepte de gramàtica plàstica

«A la vida, com a la paleta del pintor, hi ha un únic color que dóna significat a la vida i a l'art: el color de l'amor.» Així s'expressava el pintor russofrancès Marc Chagall (Vitebsk, 1887 - Sant Pau de Vença, 1985), una de les figures insignes de la història de l'art del segle XX. Més de quaranta obres de Chagall, realitzades al llarg de gairebé set dècades (entre el 1909 i el 1976), la font d'inspiració de les quals són els seus orígens jueus, es poden veure a l'exposició *Marc Chagall. Tradicions jueves*, organitzada per la Fundació Juan March amb la col·laboració de la Fundació Caixa Catalunya. La mostra es pot visitar fins al 4 de juliol.

Moïse Zaharovitx Segal era l'autèntic nom de Marc Chagall. A la seva pintura es palesa la fidelitat a la cultura hebrea, especialment l'hassídica, que accentua l'espiritualitat i que dóna valors a tots els aspectes de la vida quotidiana. L'alegria n'és una de les manifestacions. Tot el que produeix alegria té un valor religiós, de manera que Chagall aplega en les seves composicions pictòriques una gran riquesa de festes, llegendes i històries prodigioses, on es confonen els temes sagrats i els profans, els elements reals i els mitològics. Així, el violinista que en la comunitat jueva hassídica acompanyava amb la seva música els naixements, els casaments i els enterraments esdevé una figura mítica que l'artista representa sovint en els seus treballs.

Artista inclassificable, Marc Chagall era posseïdor d'una fecunditat creativa sense

«David» (1914).

MARC CHAGALL. TRADICIONS JUEVES

Sala d'exposicions del Centre Cultural Caixa Catalunya-La Pedrera
Passeig de Gràcia, 92 - 08008 Barcelona

límits. Tot i que la seva estètica acusa la influència de moviments pictòrics avantguardistes, com el cubisme, el fauvisme, l'orfisme o el surrealisme, sempre es va expressar amb un llenguatge propi i singular; una sublim combinació plàstica de realitat i fantasia, de memòria i somni, de tradició i transgressió, d'unitat orgànica i realitat psíquica. «L'estrany sincretisme que caracteritza la pintura de Chagall és el que també crea la seva poesia i universalitat», escriu Sylvie Forestier, assessora científica de l'exposició i exdirectora del Musée National Message Biblique Marc Chagall de Niça.

L'obra de Chagall, que reflecteix un immens bagatge religiós i sociocultural, plasma les inquietuds sentimentals i espirituals de l'ésser humà i dels pobles. Extraordinaris són els quadres *Maternitat* (1913), *El rellotge* (1914), *David* (1914), *El cementiri* (1917), *Sobrevolant la ciutat* (1914-18), *Les noces* (1918), *El mur de les Lamentacions* (1932), *La sinagoga de Vilnius* (1935), *Èxode* (1948-51) i *Job* (1975). Cal destacar també el conjunt del decorat arquitectònic i escènic que Chagall va crear entre el 1919 i el 1920 per al Teatre d'Art Jueu de Moscou, que va ser descobert i restaurat el 1991, després de restar en la clandestinitat durant més de cinquanta anys, i el tríptic *Resistència-Resurrecció-Alliberació* (1937-1952), una referència innegable a la Segona Guerra Mundial, on el Crist crucificat és el símbol de tots els martiris comesos en la història de la humanitat.

El saber no té edat

GIRONA.— AFOPA són les sigles de les Aules de Formació Permanent per a la Gent Gran, una iniciativa de la Universitat de Girona que ha aplegat nombroses persones interessades a aprendre i formar-se. El rector de la Universitat, Josep Maria Nadal, va presidir l'acte de cloenda del curs, en què va intervenir el Cor de la Universitat, que va interpretar el conegut himne *Gaudeamus igitur*, entre d'altres composicions catalanes, llatines i basques. (M.D.B.)

FILATÈLIA

per Enric Graupera

Luca Signorelli, pintor

Itàlia va emetre el 1953 aquest segell —on es representa el pintor Fra Angelico— amb motiu de l'organització d'una exposició dedicada a l'obra pictòrica de l'italià Luca Signorelli (Cortona, 1450-1523). Va començar a treballar al taller de Piero dei Franceschi. Entre els seus quadres, cal destacar *L'escola del pa*, *La flagel·lació*, *El martiri de sant Sebastià*, *El bateig del Crist* i els frescos de la capella de San Brizio de la catedral d'Orvieto. Les obres de Signorelli, un anatomista formidable, es caracteritzen sobretot per l'espectacularitat de les composicions i per la utilització de l'escorç violent.

Premis de recerca i de fotografia

OLOT.— L'Escola Pia d'Olot ha convocat el premi Oriol de Bolòs, de recerca, i el premi Visc entre Volcans, de fotografia naturalista, adreçats a alumnes de batxillerat o de cicles formatius de grau mitjà. El premi de recerca està dividit en tres àmbits: ciències de la natura i salut, tecnologia, i lletres i humanitats. La dotació és de 75.000 pessetes, un lot de llibres i una estada al Delta

de l'Ebre. Pel que fa al premi de fotografia, també està dividit en tres modalitats: fotografies en color, en blanc i negre i sèrie fotogràfica. La dotació és de 25.000 pessetes i un lot de llibres. El termini de lliurament dels treballs acaba el 30 de maig. Els originals s'han de fer arribar a l'Escola Pia d'Olot, plaça Clarà, 9. El veredict del jurat es farà públic durant el mes de juny. (M.D.B.)

GESMOR
DESDE 1950

Servei permanent
24 hores
Ens desplaçem a domicili

Tramitació d'enterraments

En cas de defunció,
què s'ha de fer?
Truqui al 902 45 93

Descomptes especials per a subscriptors,
parròquies i comunitats religioses

Cavaller, monjo, soldat; un retrobament amb l'Edat Mitjana

Álvaro Pombo, nascut a Santander, s'ha sotmès a un exercici difícil. No es tracta de resoldre el problema geomètric que anuncia en el títol de la seva obra («la quadratura del cercle»), sinó d'aconseguir interessar un lector d'avui amb un tema medieval, i sense caure en el parany dels arguments que voregen l'inversemblant, amb l'excusa de les gestes heroïques.

Acardo, el protagonista d'aquesta novel·la, passa per tots els estats pels quals segurament va passar un home medieval. Sobretot si pertanyia a una de les famílies il·lustres, obligades a servir l'espasa i la creu en una època en què ressonaven constantment els crits estimulants de Pere l'Ermità.

Acardo comença sent el fill esquerp d'una família en la qual el pare sempre està lluitant al servei dels ducs, i la mare administra els feus amb mà dura i egoista. Després és un adolescent que es converteix en un home enmig del soroll de les armes, i del risc de les aventures. I quan sembla que redreçarà la seva vida com a cavaller feudal, es creua amb l'hàbit blanc dels homes del Cister de Claravall, s'uneix als Templaris, lluita a Damasc, i acaba una vegada més als peus de sant Bernat. Tota una vida en la tensió de les utopies i en la dialèctica de la recerca d'una veritat que no es realitzarà mai: no es pot aconseguir allò que és impossible, quan es fingeix evidències que no han pogut, ni podran, existir mai.

Álvaro Pombo ha dividit la seva novel·la en tres parts ben diferenciades, però necessàries perquè la figura d'Acardo li serveixi per reflectir una època en la qual era necessari ser allò que ell va ser, per aconseguir les fites a les quals ell el condueix. I ha hagut de fer un exercici seriós de reconstrucció de les èpoques, i de la seva història, perquè tot plegat no sembli una ficció, on la imaginació és molt àmplia, sense cap rigor. Remunta amb relativa seriositat a l'època de què parla a *Los tres monjes rebeldes* i a les històries de les fundacions dels hàbits blancs de Claravall.

No podem dir el mateix de les figures arrencades de la realitat històrica, perquè

Álvaro POMBO,
La cuadratura del círculo.
Anagrama, Barcelona 1999, 410 pàg.

per donar consistència al drama interior i exterior que es planteja en tota la narració, ha d'acudir a la manipulació de la manera de ser d'homes com Bernat de Claravall que, sospitem, no té res a veure amb el monjo del Cister que apareix a la novel·la.

I això planteja com sempre la necessitat del rigor històric, tot i que es tracti d'una faula novel·lística. Per

donar interès a l'obra no cal exagerar-ne les característiques, ni distorsionar persones, especialment si són importants en el seu context històric concret, i en el panorama general de la gran Història.

Dit això, *La cuadratura del círculo* és una novel·la intensa, en alguns moments, apassionant, i pròpia d'Álvaro Pombo, amb un castellà ric i al mateix temps auster i impecable; i amb un argument molt treballat i progressiu. Està més a prop, per descomptat, de la seva obra *El metro de platino iridiado*, que de la novel·la posterior *Telepena de Celia Cecilia Villalobo*, i amb alguns matisos d'observació de la psicologia femenina, que tenen la seva expressió a *Donde las mujeres*.

Cristóbal Sàrrias

El llibre de la setmana

La sardana i la dansa

Jornades de formació sardanista a Sitges

Organitzades per la Federació Sardanista de Catalunya s'han celebrat les Segones Jornades de formació per a directius d'entitats sardanistes. A part de diversos temes tractats relacionats amb la convocatòria, volem destacar la signatura d'un conveni entre la Federació Sardanista de Catalunya i l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona, per aconseguir la possibilitat de rebre sense cost les trameses d'Infosardana que s'envien mensualment a informadors sardanistes de premsa i ràdio. Volem recordar que el GISC, Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya, primera pedra en la branca informativa de la sardana, va néixer i resideix encara a l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona. Evidentment aquest conveni donaria una força i una oficialitat a aquest servei, bàsic per a la promoció i la divulgació de la dansa catalana.

Josep Ventura

*a la feina,
al cotxe,
a casa...*

...sempre al teu costat

RÀDIO

Des de les 02.00 a les 06.00 hores, selecció de música instrumental.
Des de les 06.00 a les 21.00 hores, cada quart d'hora s'emeten informació general, de serveis, d'Església i solidaritat i cultural.
Cada dia, comentari de l'Evangeli a les 7.30, 15.30 i 02.00 hores.

Dilluns

- 07.00-07.05 *Mirant Endins* (petit espai de reflexió)
08.00-09.00 *El Primer Cafè* (programa informatiu que inclou una tertúlia d'actualitat). Presentat i dirigit per Francesc Rosaura.
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-21.30 *Parèntesi* (programa cultural per a tots els públics). Presentat i dirigit per Oriol Freixenet.
21.30-22.00 *Cinc Cèntims* (programa d'economia i consum). Presentat i dirigit per Xavier Vilà.
22.00-23.00 *Nit d'Estels* (magazín d'Església i solidaritat). Presentat i dirigit per Montse Girbau.
23.00-00.00 *Planisferi* (actualitat del món). Presentat i dirigit per Dani Vilaró.
00.00-02.00 *La Gran Diferència* (selecció musical), a càrrec de Maria Sierra Rodríguez i Alberto Murillo.
02.00-02.15 *Espurna d'Alba, Dietari de Música i Músics*

Dimarts

- 07.00-07.05 *Mirant Endins*
08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-21.30 *Parèntesi*
21.30-22.00 *Cinc Cèntims*
22.00-23.00 *Nit d'Estels* (inclou *Mar de Claror*, programa de catequesi)
23.00-00.00 *Vianants* (tertúlia intergeneracional). Presentat i dirigit per Teresa Pou i Imma Matas.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba, Dietari de Música i Músics*

Dimecres

- 07.00-07.05 *Mirant Endins*
08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-21.30 *Parèntesi*
21.30-22.00 *Cinc Cèntims*
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *Cita Concertada* (espai per a la conversa). Presentat i dirigit per Helena García Melero.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba, Dietari de Música i Músics*

Dijous

- 07.00-07.05 *Mirant Endins*
08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-21.30 *Parèntesi*
21.30-22.00 *Cinc Cèntims*
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *En Família* (temes al voltant de la família). Presentat i dirigit per Ester Alloza.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba, Dietari de Música i Músics*

Divendres

- 07.00-07.05 *Mirant Endins*
08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *On tu em diguis* (propostes culturals per al cap de setmana). Presentat i dirigit per Aure Farran i Oriol Garangou
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *Amb Llum Pròpia* (personatges). Presentat i dirigit per Joan Armengol.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba, Dietari de Música i Músics*

Dissabte

- 07.00-07.05 *Mirant Endins*
21.00-21.30 *Des de Nashville* (música country). Presentat per Roger Serra.
21.30-22.00 *Pentagrama de quatre* (música catalana). Presentat per Xavier Pujol
22.00-23.00 *La Tercera Lluna* (magazín d'actualitat musical). Presentat per Joan Albert Lligonya.
23.00-00.30 *Ningú No És Perfecte* (magazín de cinema). Presentat i dirigit per David Serra.
00.30-01.00 *Fila 7* (selecció de musicals). Presentat per Sergi Corbella.
01.00-01.30 *Cova de Jazz* (música de jazz). Presentat per Txell Bonet.
01.30-02.00 *De nou n'hou* (noves músiques). Presentat per Joan Dalmau.
02.00-02.15 *Espurna d'Alba, Dietari de Música i Músics*

Diumenge

- 07.00-07.05 *Mirant Endins*
09.00-10.00 *Tot Sardana*. Presentat per Josep Maria Rojo i Josep Maria Palau.
18.45-20.00 *Eucaristia*
21.00-21.30 *La Prorrroga* (informació esportiva). Presentat i dirigit per Xavier Puig.
21.30-22.00 *Bojos per la Ciència* (tertúlia científica). Presentat i dirigit per Antoni Paris i Caterina López.
22.00-23.00 *Els Noms de la Música* (música clàssica). Presentat per Joan Úbeda i Roger Padollers.
23.00-00.00 *Temps de Paraula* (Bíblia i teologia). Presentat i dirigit per Lourdes Vergés i Rogeli Vázquez.
00.00-02.00 *A Cel Obert* (programa de reflexió i pregària). Presentat i dirigit per Montserrat Esteve.
02.00-02.15 *Espurna d'Alba, Dietari de Música i Músics*

Desconnexions de Ràdio Estel

Dilluns

- 09.00-09.15 *Informatiu local*
14.00-14.15 *Informatiu local*
20.00-20.15 *Informatiu local*
21.30-22.00 *Una Setmana Més*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Dimarts

- 09.00-09.15 *Informatiu local*
14.00-14.15 *Informatiu local*
20.00-20.15 *Informatiu local*
21.30-22.00 *El Tresor de la Història*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Dimecres

- 09.00-09.15 *Informatiu local*
14.00-14.15 *Informatiu local*
20.00-20.15 *Informatiu local*
21.30-22.00 *Estels sobre el Principat*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Dijous

- 09.00-09.15 *Informatiu local*
14.00-14.15 *Informatiu local*
20.00-20.15 *Informatiu local*
21.30-22.00 *La Taula de l'Evangeli*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Divendres

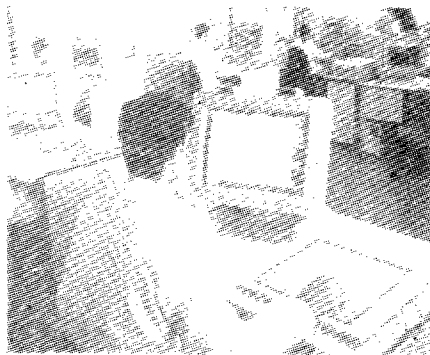
- 09.00-09.15 *Informatiu local*
14.00-14.15 *Informatiu local*
20.00-20.15 *Informatiu local*
21.15-22.00 *Senda Sonora*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Dissabte

- 09.00-10.00 *Senda Sonora* (repetició)
12.00-12.30 *Una Setmana Més* (repetició)
12.30-13.00 *Diàlegs amb Joan Martí*
21.00-21.30 *Estels Sobre el Principat* (repetició)

Diumenge

- 08.30-09.00 *La Taula de l'Evangeli* (repetició)
18.00-18.30 *Els Nostres Tresors* (repetició)

El programa «Signes dels Temps» ens ofereix un reportatge sobre l'Església a Internet.

TELEVISIÓ

Diumenge 30

- 08.45 *Tiempo de creer* (programa protestant).
09.30 *Pueblo de Dios*
«Índia: mujeres enganchadas a la vida». Quinze milions d'habitants resideixen a Bombai; més de la meitat viuen en suburbis o al carrer. Missioners espanyols, ajudats per Mans Unides, han creat una organització anomenada Creative Handicrafts destinada a la promoció de la dona marginada.
10.00 *Últimas preguntas*
«Año Jubilar del Niño Jesús de Belén, en Mula».
10.25 *Testimonio*
10.30 *Santa Misa*
Amb la participació del Cor Parroquial de Moià (el Bages, bisbat de Vic), sota la direcció d'Ignasi Alberch i Arisa.
(Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa.)
11.15 *Esglésies de Catalunya*

Dilluns 31

- 17.15 *Pueblo de Dios*

Dissabte 29

- 09.20 *Signes dels Temps*
«La creueta de l'Església a l'IRPF». Per què l'hem de marcar? Que no és prou rica l'Església? Entrevista a Fermí Manteca, delegat d'Economia del bisbat de Solsona.
Altres temes:
—L'Església a Internet. Presentació de les principals webs de l'Església catalana i de les pàgines més curioses de contingut religiós que podem trobar a la xarxa.
—Les monges de Vallbona. Reportatge del seu treball al monestir amb la informàtica.
—Comentari de les pel·lícules *Bulworth* i *Finals d'agost*, principis de setembre, amb Jordi Cabanes.
—Reflexió sobre l'Evangeli amb Josep M. Ballarín.
(Presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió el diumenge, a les 12.00 h del migdia, pel Canal TVC SAT; i el diumenge, a la 1.30 h de la nit, pel Canal 33.

Cada divendres

- 20.30 *Creure avui*
(Dirigit per Ramon Safont-Tria.)
Creure avui repeteix l'emissió els dilluns a les 13.30 h.

Cada dijous

- 21.40 *Paraula i vida*
Glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.
Paraula i vida repeteix l'emissió els divendres a les 14.40 h.

Cada divendres

- 22.30 *Camí de vida*
Recull de notícies i entrevista sobre un tema d'actualitat a càrrec de la Delegació de Mitjans de Comunicació. Presentat per Carles Sánchez.

CTV (Centre Televisiu Vaticà)

Retransmissió via satèl·lit Canal Digital - Hot Bird 2 - 13° Est - Traspoder 54 - Freqüència 11804 Mhz - Cod. MPEG

RÀDIO VATICANO (OM 1.530, entre d'altres) - Cada dia a les 20.40h *Rosari*: en llatí des del Vaticà. A les 22.10h *Noticiari*.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE BARCELONA

CATALUNYA MÚSICA (FM 101.5) - Diumenge, a les 9.15h *Música religiosa*. 11.00h: Retransmissió en directe de la missa conventual des del monestir de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8) - Diumenge a les 07.30h *Paraules de vida* (director: Francesc Rosaura).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 783) - De dilluns a divendres, a les 5.58h, *Reflexión matinal*. Cada dia, a les 12.00h, *Angelus*. De dilluns a dijous i el diumenge, a les 15.05h, *El Espejo*. Tots els divendres, a les 15.05h, *El Mirall de l'Església*. De dilluns a dijous, a les 15.30h, *Los decanos*. De dilluns a divendres, a les 14.30 i 19.05h, *Linea Cope*. Dissabtes, a les 7.20h, *Santoral*; 14.30h, *Radio de ensanche*. Diumenges, a les 7.20h, *Guia dominical*; 9.00h *Santa Misa*; 9.45h *Informativo diocesano*; 10.00h *Iglesia noticia*; 14.30h *Letra y música*; 15.00h *Espejo del tercer mundo*; 22.00h *La linterna de la Iglesia*.

COPE/BARCELONA FM (102.0) - De dilluns a divendres, a les 5.58h, *Reflexión matinal*. Cada dia, a les 12.00h *Angelus*. De dilluns a divendres, a les 14.30 i 19.05h *Linea Cope*. Dissabtes, a les 7.20h, *Santoral*; 15.00h *Radio de ensanche*. Diumenges, a les 7.20h, *Guia dominical*; 9.00h *Santa Misa*; 9.45h *Informatiu diocesà*; 14.30h *Letra y música*; 15.05h *Espejo del tercer mundo*.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3) - Cada dia a les 5.55 del matí: *Buenos días nos de Dios*. Diumenge a les 08.15h: *La Misa de España* (des de Madrid).

RÀDIO BARCELONA (OM 666) - Diumenge - De 22.05 a 23.00h. *Objectiu, l'home*: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista (ll part) a la metgessa Rosa Maria Sitges i Tomàs, titular del dispensari mèdic de Sallent que ha tornat d'una experiència missionera al Camerun; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles (edita i presenta: J.M. Alimbau).

ONDA RAMBLA CATALUNYA - Diumenge a les 8.10h: *Cartes Dominicals* (FM Barcelona 89.8; Girona 89.9; Tarragona 91.0; Igualada 92.2; Lleida 100.2)

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503) - Divendres a les 17.38h: *Fets i criteris*.

RÀDIO Cerdanyola (FM 92.4) - Dijous a les 10.30h *Moments de vida*: programa cultural religiós; director: Josep Àngel Saiz.

Ràdio Desvern

RÀDIO DESVERN (FM 98.1) - Dimecres a les 20.05h *Veus de la Parròquia*: programa d'informació i formació religiosa i humana.

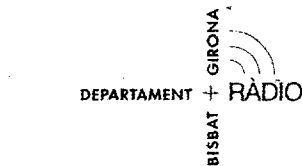
RÀDIO MOLINS DE REI

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2) - Dijous a les 19.00h *Obrim camins*: programa de valors humans i cristians (director: Joan-Pere Pulido). (El programa es repeteix el diumenge al matí).

RÀDIO RUBÍ (FM 96.0) - Diumenge a les 09.00h *Presència cristiana*: programa realitzat entre la comunitat catòlica i evangèlica (responsable: Isidre Rubio).

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE GIRONA

(Programes que edita el Departament de ràdio del bisbat de Girona)

EL CAFÈ INTERNACIONAL: programa setmanal de 30 minuts de durada que recull els grans artistes i grups de música melòdica i lleugera. Es combina amb frases, missatges humans i paraules de reflexió. Presenta: Àngel Rodríguez.

L'emeten **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 18.30h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) diumenge 13.30h. **Ràdio Cap de Creus-Cadaqués** (90.0 FM) dimecres 19.00h. **Ràdio Castelló** (107.5 FM) dimecres 19.30h. **Ràdio La Vall (Les Preses)** (107.6 FM) diumenge 15.00h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) dijous 14.30h. **Ràdio Shalom de Palau** (107.9 FM) diumenge 11.30h. **Ràdio Sant Joan Les Fonts** (107.0 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Sant Joan de Mollet** (91.9 FM) dissabte 17.30h. **Ràdio Santa Coloma** (91.6 FM) dijous 23.30h.

* **Ràdio Palafrugell** repeteix el programa dimarts a les 2.30 del matí. Les emissores **Ràdio la Vall de les Preses** (107.6 FM), **Ràdio Sant Gregori** (97.4 FM), **Ràdio Tordera** (107.1 FM) i **Ràdio Vilafant** (107.3 FM) emetran properament aquest programa.

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe*; *Costumari cristià*; *Dels joves per als joves*; *El significat de l'Evangeli*. Presenta: Àngel Rodríguez.

L'emeten **Cope Figueres AM** (1269 AM) diumenge 9.45h. **Cope Figueres FM** (88.0 FM) diumenge 9.45h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.45h. **Nova Ràdio Lloret** (90.2 FM) dissabte 8.00h. **Ona Jove Riudellots** (104.0 FM) dissabte 20.00h. **Onda Rambla Girona** (89.9 FM) dijous 15.05h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Arenys de Munt** (107.0 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 9.30h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Canet de Mar** (107.6 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Castelló** (107.5 FM) divendres 19.30h. **Ràdio L'Escala** (107.6 FM) dissabte 13.00h. **Ràdio La Vall (Les Preses)** (107.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) diumenge 8.30h. **Ràdio Pineda de Mar** (94.6 FM) diumenge 14.00h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) dissabte 9.30h. **Ràdio Shalom de Palau** (107.9 FM) diumenge 12.00h. **Ràdio Sant Gregori** (97.4 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Sant Joan Les Fonts** (107.0 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Sant Joan de Mollet** (91.9 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Santa Coloma** (91.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Vilafant** (107.3 FM) diumenge 9.30h. **Top Gironès (Cassà)** (92.2 FM) dissabte 19.30h.

* L'emissió que es realitza a les 15.05 a **Onda Rambla Girona** és un resum d'*Església Viva* dins el magazine *Tarda* de Tots d'aquesta emissora.

LA COVA DEL COUNTRY programa setmanal de 30 minuts de durada amb la col·laboració de l'Associació Europea de Música Country, que fa un repàs al country cristià, gospel blanc i country en general. Presenta: Rafel Corbí.

L'emeten **Ona Jove Riudellots** (104.0 FM) dissabte 16.45h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) dissabte 19.00h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 18.00h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) diumenge 13.00h. **Ràdio Cap de Creus-Cadaqués** (90.0 FM) dimarts 19.00h. **Ràdio Castelló** (107.5 FM) dimarts 19.30h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) dilluns 14.30h. **Ràdio Sant Gregori** (97.4 FM) dijous 21.00h. **Ràdio Sant Joan de Mollet** (91.9 FM) dissabte 15.30h. **Ràdio Shalom de Palau** (107.9 FM) diumenge 11.00h.

* **Ràdio Palafrugell** repeteix *La Cova del Country* els dijous a les 2.30 del matí. **Ràdio la Vall de les Preses** (107.6 FM), **Ràdio Tordera** (107.1 FM) i **Ràdio Vilafant** (107.3 FM) inclouran properament

aquest programa en la seva programació.

Al bisbat de Vic es pot escoltar per **La Veu de Sant Joan** (Sant Joan de les Abadesses) (107.4 FM) dilluns 19.30h.

LA PARAULA DEL BISBE: microespai de 5 minuts presentat pel bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon i Rovira. L'emeten **Ona Girona** (95.1 FM) diumenge 9.05h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 9.00h. També s'inclou en els programes parroquials locals de **Llagostera Ràdio** (105.7 FM) *La veu de la parròquia* diumenge 10.00h. **R. Dos.84-Hostalric** (105.8 FM) *Antena familiar* dissabte 14.00h. **Ràdio Tordera** (107.1 FM) *La veu de la parròquia* dissabte 9.05h.

TOTS ELS CAMINS PORTEN AROMA programa mensual de 30 minuts que analitza i aprofundeix temes d'interès. Presenten: Anna Estartús i Josep Casellas.

L'emeten **Cope Figueres AM** (1269 AM) últim divendres 15.05h. **Cope Figueres FM** (88.0 FM) últim divendres 15.05h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) últim divendres 15.05h. **Ràdio Cap de Creus-Cadaqués** (90.0 FM) sense concretar. **Ràdio Castelló** (107.5 FM) primer dijous 19.30h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) últim dissabte 15.00h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) últim dimecres 14.30h.

* **Ràdio Palafrugell** repeteix aquest espai el primer dissabte de mes a les 3.00 del matí.

PUNT DE TROBADA magazine setmanal d'una hora de durada que analitza els temes d'actualitat de l'Església de Girona amb entrevistes i tertúlies. Té les seccions *Dels joves per als joves*, *Costumari cristià*, i l'últim divendres de mes *Tots els camins porten aroma*. Dirigeix i presenta: Carles Sánchez.

L'emeten **Cope Figueres AM** (1269 AM), **Cope Figueres FM** (88.0 FM), **Cope Costa Brava** (90.3 FM) els divendres a les 15.05.

ALTRES PROGRAMES DE RÀDIO

Retransmissió en directe de la *Missa dominical*. L'emeten **Catalunya Música (Girona)** (96.7 FM) diumenge 11.00h. **Catalunya Música (Maresme)** (101.5 FM i 96.4 FM) diumenge 11.00h. **Cope Figueres AM** (1269 AM) diumenge 9.00h. **Cope Figueres FM** (88.0 FM) diumenge 9.00h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.00h. **Ona Jove Riudellots** (104.0 FM) diumenge 11.30h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 9.10h. **Ràdio Sant Joan de Mollet** (91.9 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Shalom de Palau** (107.9 FM) diumenge 12.30h. **Ràdio 1 de RNE (Girona)** (738 AM i 93.3 FM) diumenge 8.15h. **Ràdio 1 de RNE (Maresme)** (738 AM i 88.3 FM) diumenge 8.15h. **Top Gironès (Cassà)** (92.2 FM) dissabte 20.00h.

* **Ona Jove de Riudellots** retransmet també la missa els dissabtes a les 20.30 i de dilluns a divendres a les 8.00.

Llagostera Ràdio (105.7 FM) *La veu de la parròquia*, diumenge 10.00 matí.

Ràdio Dos.84-Hostalric (105.8 FM) *Antena familiar*, dissabte 14.00h.

Ràdio Salt (97.7 FM) *Parròquies de Salt*, dissabte 9.05 matí.

Ràdio Tordera (107.1 FM) *La veu de la parròquia*, dissabte 9.05 matí.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE LLEIDA

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224) - Dissabte a les 13.40h *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE SOLSONA

RÀDIO MUNICIPAL DE BELLPUIG (FM 107.3) - Dissabte i diumenge a les 14.00h *Temps Obert*: inclou la «conversa setmanal» del bisbe de Solsona, Mons. Antoni Deig.

RÀDIO LA VEU DE NAVÀS (FM 107.9) - Diumenge a les 10.00h *Església viva*: amb la «conversa setmanal» del bisbe de Solsona, Mons. Antoni Deig

RÀDIO PUIG-REIG (FM107.3) - Diumenge a les 09.30: *Conversa setmanal* del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO LA VEU DE TÀRREGA (FM 107.5) - Dissabte i diumenge a les 09.55h *La paraula del bisbe*. Cada primer divendres de mes (o segon, si el primer és festiu) de 20.30 a 21.30 *Càritas a la ràdio*.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE TARRAGONA

Emissions d'una hora:

EL MIRALL: programa de comentaris, notícies i entrevistes. Inclou *Paraula i Vida*.

L'emeten **Cadena Cope Reus** (1.143 OM) divendres 15.00h.

ESGLÉSIA VIVA: programa de comentaris, notícies i entrevistes. Inclou *Paraula i Vida*.

L'emeten **Tarragona Ràdio** (102.6 FM) dissabte 9.00h. **Ràdio Sant Pere i Sant Pau** (101.0 FM) dissabte 9.00h.

Emissions de 15 minuts:

ESGLÉSIA VIVA: programa de comentaris, notícies i l'espai *Les lectures d'aquest diumenge*.

L'emeten **Cadena Cope Reus** (1.143 OM) diumenge 9.45h. **Cadena Cope Tarragona** (93.5 FM) diumenge 9.45h. **Ràdio Falset** (107.6 FM) diumenge 12.45h. **Calafell Ràdio** (107.7 FM) diumenge 9.30h.

Emissions de 5 minuts:

PARAULA I VIDA: glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.

L'emeten **RNE Tarragona** (88.8 FM) divendres 16.10h. **RNE Tarragona** (855 OM) divendres 16.10h. **Ràdio Reus-SER** (1.026 OM) diumenge 15.15h. **Ràdio SER Tarragona** (96.2 FM) diumenge 15.15h. (Connexió de **Ràdio Móra d'Ebre-SER**) (87.6 FM) diumenge 15.15h. **Ràdio Ebre-SER** (101.9 FM) diumenge 15.15h. **Ràdio Valls** (103.2 FM) diumenge 9.03h. **Calafell Ràdio** (107.7 FM) diumenge 9.45h. **Ràdio Cambrils** (90.0 FM) dissabte 10.30h. **Ràdio El Morell** (98.3 FM) dilluns 21.00h. **Ràdio La Canonja** (102.3 FM) divendres entre les 20.00 i les 22.00h. **RTV La Selva** (105.8 FM) dissabte 9.45h. **Ràdio La Vilella Alta** (107.3 FM) dissabte 12.00h. i diumenge 13.00h. **Ràdio Montblanc** (107.0 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Santa Coloma de Queralt** (107.5 FM) dissabte entre les 13.00 i les 14.00h. **Ràdio Sant Pere i Sant Pau** (101.0 FM) diumenge 14.00h. **Punt 6 Ràdio Reus** (104.0 FM) divendres entre les 21.00 i les 22.00h. **Onda Rambla Tarragona** (91.0 FM) divendres 13.10h. **Onda Cero Reus** (95.3 FM) dissabte 8.00h.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE TORTOSA

PARAULES DE VIDA: pel bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas. L'emeten: **Ràdio Batea**, **La Cala Ràdio** (Ametlla de Mar), **Ràdio Flix**, **Cadena SER**, **Ràdio Joventut**, **Ràdio Els Ports**, **Ràdio Ràpita**, **Ràdio Ebre-SER**, **Radio Nueva**, **Ràdio Delta**, **Ràdio Gandesa**, **Ràdio Hospitalet**, **Cadena SER**, **Onda Cero Ràdio**, **Ràdio Ulldecona**.

RÀDIO BATEA (FM 107.1) - Dissabte a les 11.00h *La veu de la parròquia*: inclou temes d'actualitat, notícies, «Els amics de Jesús», un comentari de cara al Jubileu de l'any 2000, l'evangeli del diumenge, etc. **RÀDIO DELTA** (FM 107.6) - Dimecres a les 15.00h *La veu de les parròquies*, que conté les seccions Notícies de les parròquies, Paraules de vida, Notícies de l'Església, reportatges i entrevistes, ONG voluntariat i comentari de l'Evangeli.

RÀDIO ULLDECONA (FM 95.0) - Diumenge de 9.05 a 9.30h *Amb la força de l'amor*.

PRODUCCIÓ AL BISBAT D'URGELL

RÀDIO PRINCIPAT (FM 105.0). (programació en la pàgina anterior.)

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2) - Diumenge a les 08.45h: *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda. Diumenges i festius a les 09.00h: Santa Misa.

Als nostres lectors

El setmanari publicarà la informació que ens feu arribar sobre les diferents emissions religioses de ràdio i televisió de la vostra població.

Adreceu-vos a Rosa Peraire - Tel. 934 905 988 - Fax 934 902 035

**MAIG ÉS EL MES
CONSAGRAT
A MARIA, MARE DEL
BELL AMOR**

Barcelona

• **REPARTIMENT DE PREMIS DEL XIV CONCURS BÍBLIC.**— El 29 de maig, a les 11.00, repartiment de premis del XIV Concurs Bíblic organitzat per la Federació de Cristians de Catalunya a Terrassa. L'acte es farà al Centre Cultural de Caixa de Terrassa, Rambla d'Egara, 340 - Terrassa.

• **TROBADA DE MOVIMENTS.**— El 30 de maig, de 9.30 a 14.00, tot coincidint amb el primer aniversari de la trobada del Papa amb els moviments eclesials celebrat al Vaticà, es conviden tots els moviments de la diòcesi a participar en una trobada a La Salle Bonanova, ptge. Bonanova, 8 - Barcelona. Presidirà l'acte Mons. Ricard M. Carles. Més informació: tel. 932 007 016 de 14.00 a 18.00.

• **CONFERÈNCIA.**— El 31 de maig, a les 19.30, xerrada sobre *Dobles vides als museus: l'art contemporani s'endinsa en el passat*, a càrrec de Teresa Blanch,

historiadora d'art, comissària d'exposicions i professora titular de la Facultat de Belles Arts. Lloc: Palau de la Virreina, La Rambla, 99 - Barcelona, tel. 933 017 775.

• **JORNADA DE DESERT PER A PREVERES.**— L'1 de juny, a partir de les 10.30, l'Institut de Teologia Espiritual organitza l'última jornada d'aquest curs. Els punts de reflexió seran proposats per Mn. Francesc Tena. Casa d'exercicis M. Antònia Paris, c/ Major de Sarrià, 169 - Barcelona, tel. 932 037 212. Hi ha pàrquing.

• **ESGLÉSIA I PAU.**— L'1 de juny, a les 19.30, conferència *El proceso de paz en Euskadi y el papel de la Iglesia*, per Joseba Segura, delegat de pastoral social de Bilbao. Les entitats de l'Espai dels Àngels (CCUP, Fundació Joan Maragall i la parròquia de la Mare de Déu dels Àngels) i el Moviment de Professionals Catòlics de Barcelona organitzen conjuntament aquest acte.

• **CLÀSSICS DEL CRISTIANISME.**— L'1 de juny, a les 19.30, presentació del llibre de Ramon de Penyafort, *Summa de Penitència. Cartes i documents*, a càrrec del P. Llorenç Galmés, o.p, autor de la introducció. L'acte es farà a la catedral de Barcelona i estarà presidit per Ricard M. Carles. Mn. Domènec Cols, organista de la catedral,

oferirà en concert la seva obra *Càntic de les criatures, de sant Francesc. Suite per a orgue*.

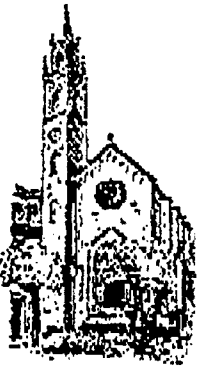
• **PREPAREM EL JUBILEU DEL 2000.**— L'1 de juny, a les 20.00, Josep Urdeix, de la Comissió Diocesana del Jubileu del 2000, pronunciarà una conferència amb el títol *Com podem preparar i viure les parròquies el gran Jubileu del 2000*. Lloc: Parròquia de la Concepció, c/ Llúria, 70 - Barcelona.

• **DÍNAMIS DIFUSIÓN CULTURAL.**— Els dies 2 i 9 de juny, de 19.30 a 20.30, el doctor José Manuel Moro, professor de sociologia de la Universitat de Barcelona, impartirà les sessions del curs *Desestructuración de la familia: ¿la solución para el hombre?* als locals de la Fundació Balmesiana, c/ Duran i Bas, 9 - Barcelona. Més informació: tel. 933 026 840.

• **CORPUS CHRISTI.**— Els dies 3 i 4 de juny, de 16.00 a 19.00, exposició del Santíssim. Benedicció i reserva. A les 19.00, Santa Missa; el 5 de juny, de 22.00 a 24.00, vetlla d'adoració organitzada per l'Adoració Nocturna; el 6 de juny, a les 10.00, cant de laudes; de 8.00 a 13.30, exposició del Santíssim. Benedicció; a les 18.30, al Pla de la Seu i avinguda de la Catedral, Eucaristia presidida pel senyor cardenal. Processó amb el Santíssim. L'ou com balla

estarà instal·lat a la font del claustre del 3 al 7 de juny.

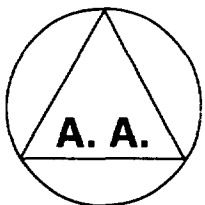
• **L'OU COM BALLA.**— La parròquia de la Concepció de Barcelona tindrà l'ou com balla al claustre gòtic. L'accés al claustre és pel carrer Llúria entre els carrers Aragó i València. L'ou com balla es podrà veure el 3 i 6 de juny, de 9.00 a 21.00, i el 4 i 5 de juny, de 9.00 a 13.00 i de 17.00 a 21.00.

• **CONCERT DE CARILLÓ.**— El 6 de juny, a les 12.00, concert del primer diumenge de mes a càrrec d'Anna Maria Reverté amb el programa *Haendel, original per a carilló i temes populars*. Lloc: Pl. Sant Jaume, 4 - Barcelona.

• **HORA SANTA.**— El 6 de juny, a les 17.45, Hora Santa amb Antoni Florit Rotger, salesià, com a predicador. Aquest acte, organitzat per la Unió Comarcal de Lligues de Perseverança del Baix Llobregat, se celebrarà a la Colònia Güell.

• **EXERCICIS.**— Per a religioses del 8 al 17 de juny, dirigits pel P. Manuel

Alcohòlics anònims del grup Il·lusió et convida a la reunió oberta informativa del dia 18 de juny de 1999 a les 19.00 h a la parròquia de Sant Eugeni i Papa del carrer Comte Borrell, 303, de Barcelona.

**Si tens problemes amb l'alcohol
et podem ajudar.
T'hi esperem.**

Per a més informació, tel. 933 177 777

**Santuari de Nostra Senyora
del Sagrat Cor**

Solemnitat de Nostra Senyora del Sagrat Cor, dia 31 de maig

Celebracions:

Mati:

Eucaristies a les 8.00, 9.30, 10.30, 11.30 i 12.30.

Tarda:

18.00 hores: Santa Missa, presidida pel Rvd. P. Francisco Blanco, M.S.C., superior general dels missioners del Sagrat Cor.

19.30 hores: Rosari i novena.

20.00 hores: Eucaristia solemne, presidida per l'Excm. i Rvdm. P. Dr. Jaume Traserria i Cunillera, bisbe auxiliar de Barcelona.

C/ Rosselló, 175 - 08036 Barcelona.
Tel. 934 304 831.

«En el savi res
no pot morir.»

CONVIVÈNCIA AMB PETER YANG:

Del 28 al 30 de maig, al Santuari Nostra Sra. de la Gleva, a 9 km de Vic (Prov. de Barcelona).

Informació: Margarita Àngel,
Tel. 934 178 248 (de 14 a 15 h.)

TAI - TXI ZEN CRISTIÀ

Rincón del Silencio

c/ Floridablanca, 135, baixos - 08011 Barcelona

APADRINEU UN NEN/A, AVIA

DIRECTAMENT I A TRAVÉS DE MISSIONERS CATÒLICS DE MÉS DE 40 ORDES RELIGIOSOS, EN 1.100 PROJECTES DE 23 PAÏSOS DEL TERCER MÓN.

QUÈ VOL DIR UN APADRINAMENT?

Per a un nen: aliment cada dia, atenció sanitària dental, roba, l'oportunitat d'anar cada dia a l'escola, i sentir-se estimat per vostè.

Per a la família del nen: instrucció sobre nutrició, higiene, alfabetització, educació en la cura del nen, i formació professional.

Per als missioners/es: rebre amb alegria la vostra col·laboració en la labor humanitària que porten a terme a favor dels pobres, dels humils, dels malalts i necessitats. Per amor, lliurement i servei a l'Evangeli.

NECESSITEN UN PADRÍ? ¿VOLS SER-HO TU?

100 ptes. cada dia poden fer-ho possible

FUNDACIÓ CRISTIANA PER A NENS I GENT GRAN

CFCA/España C/ Real, 21, 2º - 47140 Laguna de Duero (Valladolid)

Tel. 983 54 47 50 - 983 54 52 06 - Fax 983 54 47 50 e-mail: fcpna@ctasa.es

Tenim cap neandertalenc entre els nostres avantpassats?

Les restes fòssils d'un infant d'uns quatre anys trobades a la vall de Lapedo a uns 150 km al nord de Lisboa (Portugal) d'una antiguitat de 24.500 anys s'han interpretat com la primera prova de l'encreuament *Homo sapiens sapiens* i *Homo sapiens neanderthalensis*, perquè presenten trets dels dos grups humans. Era cosa sabuda que aquestes dues poblacions havien conviscut a Europa, ara fa 40.000 i 30.000 anys, i que amb seguretat havien establert contactes pacífics entre ells. Que s'arribés a l'aparellament no era pas improbable. A l'article que vam publicar sobre l'home de Neandertal a aquestes mateixes pàgines de *Catalunya Cristiana*, el 9 de juliol de l'any passat, ja ho explicàvem: «No és pas absurd dir que potser hi va haver alguns encreuaments entre aquests dos grups humans, si bé no es pot demostrar. De totes maneres el jaciment de Skhul (Palestina) presenta uns *sapiens sapiens* amb una robustesa tan semblant a la dels neandertalencs que algú ha suggerit que es podria tractar d'un mestissatge.»

Crani del neandertalenc.

una probabilitat més gran de tenir nosaltres gen neandertalenc en el nostre genoma.

Podrem dir ara que ja és més que probable que fos així? La troballa de què parlem es féu el desembre passat per un equip d'arqueòlegs amb el director de l'Institut d'Arqueologia de Lisboa, Joao Zilhao, i es comunicà a una autoritat mundial sobre el tema, Erik Trinkaus, de la Universitat de Washington de Saint Louis (EUA), el qual s'ha posat a estudiar el fòssil. No ha publicat encara res per escrit sobre el resultat de les seves investigacions, però ha donat a entendre oralment que la seva conclusió serà el que hem dit: el «nen de Lapedo» és, segons es veu, un mestís d'*Homo sapiens sapiens* i de neandertalenc. Si això es confirma tindrem una confirmació de la unitat d'espècie d'aquells primitius grups humans (haurien estat dues subespècies o races, que és el que majorment se suposa; no pas dues espècies com algú ha pretès i encara pretén) i també

Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

Aktualitats científiques

L'electricitat i els homes que l'han investigada

D'ençà que William Crookes (1832-1919) havia descobert, el 1870, els raigs catòdics que semblava que s'havien d'interpretar com un flux de partícules carregades d'electricitat negativa, ja que eren desviats per un camp magnètic, els físics tenien en cartera haver de descobrir com eren aquestes misterioses partícules, o bé arribar a la certesa de si ho eren o no; hi havia físics que encara en dubtaven. La teoria iònica d'Arrhenius, exposada el 1884, va contribuir, per als que la van considerar vàlida, a reafirmar-se a creure en partícules portadores d'electricitat. No era això, tanmateix, encara una prova definitiva. El físic irlandès Georg Stoney (1826-1911) va proposar, el 1891, el nom d'*electron* (en català, *electró*) per a la càrrega mínima d'electricitat que podia portar una partícula; denominació que ha estat admesa internacionalment, si bé amb una diferència: no és ara la càrrega mínima la que s'anomena *electró*, sinó la mateixa partícula portadora d'aquesta càrrega mínima. Però un nom no és una realitat. Com es podria arribar a la certesa de la realitat d'aquesta enigmàtica partícula?

Un enginyer que passa a la física

Joseph John Thomson (1856-1940) va néixer a Cheetham Hall, prop de Manchester (Anglaterra) i als catorze anys ingressà a l'escola d'enginyeria d'aquesta ciutat. Però després dels cinc anys d'estudiar aquesta especialitat va poder aconseguir una beca per matricular-se de Física a la Universitat de Cambridge, on ingressà el 1876, quan ja tenia vint anys. I ja no es mogué més de Cambridge en tota la seva vida. Hi trobà l'il·lustre professor John W. Rayleigh (1842-1919) que l'aprecià de debò i li va cedir la càtedra quan ell es retirà. El nostre home tenia aleshores 27 anys.

(Cal advertir aquí al lector que no con-

26 L'electró és descobert per Joseph J. Thomson

fongui el Thomson que ara biografiem amb un altre Thomson, també físic cèlebre, que esdevingué Lord Kelvin; aquest altre es deia William, no pas Joseph, i visqué del 1824 al 1907).

Des de la càtedra va dirigir també el cèlebre laboratori Cavendish, fundat per James C. Maxwell el 1871, i sota la seva direcció, aquest laboratori esdevingué el més important del món per a la investigació en el camp de la física subatòmica, durant els trenta primers anys del segle xx.

Thomson va començar les seves recerques en el camp de les radiacions. Primer en les electromagnètiques previstes per Maxwell, i després en els raigs catòdics. El fet ja observat per Crookes que aquests raigs es desviaven per l'acció d'un camp magnètic semblava demostrar que havien de ser partícules carregades d'electricitat. Tanmateix no era encara una demostració completa. Un camp magnètic pot actuar sobre partícules neutres, ja que si, per exemple, deixem caure llimadures de ferro prop d'un imant, aquest imant les desviarà de la caiguda vertical. El 1895 el francès Jean B. Perrin (1870-1942) havia reafirmat amb observacions inapel·lables que el signe de la càrrega transportada pels raigs catòdics havia de ser negativa, ja que carregaven negativament el cilindre sobre el qual ell els feia incidir. Però això encara no era una prova definitiva del caràcter *corpuscular* amb càrregues negatives. Què hi faltava? La seguretat de ser *partícules* carregades només es podia obtenir si es feia palès que eren afectades per un camp elèctric en la

seva marxa, cosa que exigia posar un camp intens capaç de produir un efecte observable. I és això el que va aconseguir Thomson en el laboratori que regentava. Va construir uns tubs de Crookes, de buit molt elevat i va produir un camp elèctric prou intens per a fer que fos mesurable el seu efecte. Era el 1897. Tot ocorregué tal com s'havia previst per càlcul en cas de ser partícules aquells misteriosos raigs portadors d'electricitat negativa. Des d'aleshores ja no hi ha cap físic que dubti del caràcter corpuscular dels raigs catòdics. Per això es diu, i amb raó, que Thomson va ser el descobridor de l'electró.

Conseqüències del descobriment

J. J. Thomson no s'acontentà amb la comprovació que acabava de fer. Volia trobar també la manera d'escatir quina és la relació que hi ha entre la massa d'aquelles partícules i la càrrega elèctrica transportada per cada una d'elles. Va veure que ho podia deduir de la llei sobre l'equivalent electroquímic enunciada per Faraday, només que admetés com a certa la teoria iònica d'Arrhenius. I se'n sortí. La relació *elm* que en deduí va servir més tard per trobar el valor de la massa de cada una d'aquestes partícules, cosa que portà a cap Robert A. Millikan (1868-1953) el 1906 amb un experiment que esdevingué cèlebre. Ja en parlarem. Thomson no arribà a tant però el valor de la raó que obtingué ja li suggeria que la massa havia de ser molt petita.

Entre els físics s'admeté de seguida que

aquestes partícules portadores d'electricitat negativa, que des d'ara, per suggeriment de Hendrik A. Lorentz (1853-1928) ja començaren a dir-se *electrons* (passant a la partícula el nom que Stone havia suggerit per a la càrrega), eren les autèntiques unitats de càrrega elèctrica. A partir d'això, Thomson va idear una primera teoria per explicar l'estructura interna de l'àtom; una esfera carregada positivament amb electrons encastats sobre ella en nombre suficient per neutralitzar l'electricitat positiva. Teoria que ben bé ja tenia una part de veritat. Aquest model atòmic, però, ben aviat fou superat per un seu alumne, el neozelandès Ernest Rutherford (1871-1937) que en continuà les experiències al laboratori Cavendish amb troballes sobre la constitució de l'àtom més sensacionals. El 1906 J. J. Thomson rebia el premi Nobel de Física pel seu treball sobre l'electró i el 1908 el feien Cavaller. Però potser encara va ser, per a ell, un honor més gran, que set dels seus alumnes arribessin també a obtenir el premi Nobel.

No s'acabà aquí la història dels descobriments de Thomson. No podem detallar-los ara. Diguem només que el 1912 feia una altra troballa important per al coneixement de l'estructura de l'àtom: ions de gas neó sotmesos a camps elèctrics i magnètics feien trajectòries distintes, com si les seves masses no fossin iguals. I és que certament no ho eren! Era la primera descoberta de l'existència d'isòtops d'un mateix element (o sigui àtoms de diferent massa tot i pertànyer a un únic element químic). Això ho confirmaria més tard el seu deixeble Francis W. Aston (1877-1945).

Thomson va viure fins al 30 d'agost del 1940, quan la trista conflagració bèl·lica mundial es trobava en un punt àlgid. Precisament aquella mateixa nit de la seva mort van començar a bombardejar ciutats d'Anglaterra vuit-cents avions alemanys.

Al servei de Catalunya

Cinc personalitats de l'àmbit socioreligiós han estat distingides amb la Creu de Sant Jordi: El sacerdot i poeta Climent Forner; el cooperant a l'Índia, Vicenç Ferrer; el caputxí i escriptor Jordi Llimona; i els teòlegs Josep M. Rovira Bellosó i Raimon Panikkar. El dia 19 de maig, amb un acte a la Generalitat presidit per Jordi

Climent Forner (Manresa, 1927), sacerdot i escriptor, ha estat guardonat amb la Creu de Sant Jordi per la qualitat i el gran rigor formal de la seva obra poètica, expressada en diversos títols com *Els únics mots* (1964) i *L'ull de Taiüll* (1983), i per la seva tasca com a narrador per a infants i com a fundador de la revista *L'Infantil*, i també com a estudiós de la literatura, en reconeixement a una sostinguda trajectòria de fidelitat al país i a la llengua catalana.

Un altre dels guardonats ha estat el cooperant Vicenç Ferrer (Barcelona, 1927). Se l'ha premiat en reconeixement a la seva tasca d'acció humanitària a l'Índia, des de fa gairebé mig segle, sempre a favor dels desvalguts i canalitzada des del 1994 a través de la fundació que porta el seu nom i que beneficia actualment més d'un milió de persones. La seva acció és un fort testimoni de com exercir una solidaritat productiva a favor de la gent dels països en vies de desenvolupament.

A Jordi Llimona (Barcelona, 1924), religiós caputxí i escriptor. Se li ha concedit el guardó en reconeixement de la singularitat del seu pensament i la seva acció religiosa, centrada en una cosmovisió positiva i dinàmica de l'existència, i com a exponent d'un cristianisme tothora compromès amb els valors de la llibertat, la solidaritat i el progrés,

Pujol, el missioner Vicenç Ferrer, cooperant a l'Índia, va rebre el guardó. Ferrer ha de tornar a l'Índia i el dia que es faci l'acte amb la resta de premiats —41 personalitats i 11 entitats— no podrà ser a Barcelona. La Creu de Sant Jordi, atorgada per la Generalitat, distingeix les persones o entitats que destaquen pels seus serveis a Catalunya

així com per la seva llarga fidelitat a la llengua, la cultura i la nació catalana.

El filòsof i teòleg Raimon Panikkar (Barcelona, 1918) ha rebut la Creu de Sant Jordi per haver contribuït, amb la seva extensa obra i el seu testimoni singular a acostar el pensament i l'experiència religiosa d'Occident i d'Orient, en la perspectiva d'un ecumenisme fonamentat en el coneixement i el respecte per les diverses tradicions cul-

turals. Aquesta tasca la fa ara des de Tavertet (Osona) i com a professor de cultura índia i d'història de les religions, des del 1972, a la Universitat de Santa Bàrbara (Califòrnia).

L'eclésiàstic Josep M. Rovira Bellosó (Barcelona, 1926) ha estat premiat per ser uns dels majors exponents de la teologia moderna a Catalunya, a la qual ha donat prestigi en l'àmbit universitari i en fòrums i centres de debat ben diversos. La gran capacitat d'anàlisi que palesen les seves obres s'ha abocat darrerament vers la reflexió sobre la presència de la fe i el paper dels cristians en la societat.

També s'ha distingit a la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, entitat fundada fa cent anys pel bisbe Torras i Bages. Amb el guardó se li ha reconegut l'actitud de servei al país, en especial sota el franquisme, i la seva aportació renovadora en els àmbits religiós i cívic, com ho palesa la relació de personalitats rellevants que figuren entre els seus associats i consiliaris, i ben especialment pel seu paper de referent de la tradició cristiana de Catalunya.

Marta Puyol

Homes compromesos

Tres dels guardonats han comentat com se senten en haver rebut la Creu de Sant Jordi (Vicenç Ferrer i Raimon Panikkar no estaven localitzables):

CLIMENT FORNER

Feia 3 o 4 anys, que segons rumors m'havia de tocar; ara, finalment m'ha tocat. Molt més que no pas per mi, ho celebro pels bons amics de Sallent que en van promoure la campanya, secundada per més de 4.000 signatures, de manera que és una creu col·lectiva: Som molts cirineus a portar-la. Diuen que se m'ha concedit per motius principalment literaris i patriòtics. Tot sigui per la causa: a Glòria de Déu i en bé dels germans.

JORDI LLIMONA

«Estic molt agraït que m'he l'hagin donat. Crec que hi ha molta gent que és mereixeria rebre aquest guardó. M'he l'han donat pel meu treball i les meves idees, que són cíviques, a favor de Catalunya i sempre amb un fort testimoniatge de fe. La tasca de tots els catalans ens hauria de permetre arribar a la sobirania nacional, i no ho dic només com una afirmació ideològica sinó com una manera de mantenir la nostra existència en la història.»

JOSEP M. ROVIRA BELLOSO

«Em sento agraït perquè hi ha un reconeixement del que he fet. Aquest reconeixement em provoca un gran agraïment envers el meu propi país. Relaciono la Creu de Sant Jordi amb Catalunya i m'agrada que hi hagi una comprensió mútua entre Catalunya i la teologia i la teologia a Catalunya. Amb això ja dic implícitament que crec que m'han concedit la Creu de Sant Jordi per la dedicació, al llarg de la meua vida, a l'Evangeli i la teologia.»

Subscribiu-vos-hi ara

només per 8.000 ptes./any

Preu normal 11.180 ptes./any

Catalunya
Cristiana
us ajudarà en
la transmissió
de valors als
vostres fills

Condicions especials
per a la Família Marista
en la beatificació de
Marcel·lí Champagnat

Desitjo subscriure'm al setmanari CATALUNYA CRISTIANA durant un any (52 números)

Edició en català

Edició en castellà

Nom

Cognoms

Adreça

N.I.F.

D.P.

Població

Tel.

FORMA DE PAGAMENT

Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació)

Xec nominatiu que adjunto

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avis, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular

Entitat

Oficina

DC

Compte

Data

Signatura del
titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de: CATALUNYA CRISTIANA (Departament de Subscripcions)
Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona - Tel. 934 905 988 - Fax: 934 902 035

Des del carrer

Joaquim Camps és professor de l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya on també fa de secretari. Camps va estudiar a l'Escola Superior de Belles Arts de Sant Jordi. Aquest escultor ja té dues obres seves instal·lades a Barcelona. Una és el rellotge de sol de la plaça del Sol i l'altra l'estàtua de l'arquitecte Antoni Rovira i Trias, totes dues a Gràcia. D'aquí a pocs dies en tindrà una altra també d'un arquitecte: Antoni Gaudí. Aquesta obra s'ubicarà al carrer Manuel Girona i representa Gaudí en actitud d'explicar-se i voler fer-se entendre ja que, segons Camps, encara no és entès ni completament acceptat.

Foto: Maria Puyol

«Gaudí era profundament creient i catalanista»

—Per què s'ha triat aquest emplaçament?

—El motiu és la restauració del Portal Miralles, situat al carrer Manuel Girona. Es tracta del portal i de la tàpia del jardí d'una casa que Hermenegild Miralles va encarregar a Gaudí.

—Com li van encarregar aquesta estàtua?

—A l'Institut Municipal de Paisatge Urbà i de Qualitat de Vida van pensar que estaria bé col·locar al Portal Miralles una estàtua de l'estil de la d'Antoni Rovira i per això em van fer l'encàrrec a mi. La idea és col·locar una estàtua sense emfatitzar, a peu pla, sense pedestal, com si fos un vianant més.

L'estàtua és de bronze, de mida natural, però lleugerament sobredimensionada, perquè altrament, es podria veure petita. Per les mides m'he basat en les indicacions del professor Joan Bassegoda, director de la càtedra Gaudí de la UPC. Hi ha certa creença popular que Gaudí era «un senyor baixet», però quan el van medir per al servei militar

media 1,76 metres.

—Quina documentació ha fet servir per fer la cara?

—Les poques fotografies que es conserven. També he utilitzat un bust obra de l'escultor Matamala, que va retratar Gaudí sense que aquest ho sapigués i ho va fer d'una manera molt realista, representant fins i tot l'asimetria de la cara del retratat.

—Com definiria el Gaudí artista?

—Gaudí és un geni molt singular i inclassificable encara que sovint, amb motiu de l'època que va treballar, o per la forma d'alguna de les seves obres se'l classifica com a modernista o es parla d'una etapa modernista de la seva obra. El seu gran invent amb conseqüències estètiques i estructurals va ser la columna inclinada. També va ser un gran dissenyador d'objectes, mobles, etc. D'altra banda, segons el que he llegit i he rebut de tradició oral, Gaudí era profundament catòlic i catalanista. I aquestes dues coses, que són la clau i el motor de la seva obra, en tant que van

constituir el seu posicionament ideològic, han estat la causa que hagi estat arraconat o només acceptat parcialment per sectors de la nostra societat. I també, penso, la causa que algú hagi intentat donar explicacions fantàstiques del seu geni i obra.

—I la persona?

—Tothom està d'acord que tenia mal geni. En una ocasió li va dir a un capellà: «Pregui a Déu que el mati i que en el seu lloc n'hi posi un altre que serveixi...» Molt fort, oi? No li puc admirar el mal geni, encara que no n'estava orgullós i li sabia greu. Però penso que el mal geni no hauria de ser un obstacle per la santedat. Ho apunto als que el volen canonitzar.

D'altra banda, m'agrada la seva senzillesa en el vestir, potser excessiva. Quan el va atropellar un tramvia es pensaven que era un pobre. Poc es podia imaginar que un saló de moda duria el seu nom.

Marta Puyol

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

Més a prop del Jubileu

J a no falta gaire més de mig any per a l'inici del Jubileu del 2000...

La celebració del canvi de segle discorrerà per dos camins distints: el de l'eufòria que provoquen algunes incidències significatives del calendari —en tenim una petita mostra cada cap d'any— i el de la «commemoració bimil·lenària del misteri central de la fe cristiana» (Butlla del Jubileu, 4). Tots participarem, d'una manera o d'una altra, de l'ambient de festa civil que marcarà l'entrada en els anys 2000. Pertoca, però, als qui ens sentim deixebles de Jesús —certament indignes— celebrar aquella data «amb la mirada fixa en el misteri de l'encarnació del Fill de Déu».

Una mirada que no s'adreça només al passat... No recordarem, en efecte, quelcom que s'esdevingué, sinó una meravellosa realitat que, ara farà dos mil anys, comença d'esdevenir-se: «El naixement de Jesús a Betlem no és un fet que

es pugui relegar al passat. Tota la història humana se situa davant seu. El nostre avui i el futur del món són il·luminats per la seva presència» (Butlla del Jubileu, 1).

Com estan els nostres ànims, els personals de cada catòlic i els de les nostres comunitats? Ara és temps de preguntar-nos-ho seriosament, operativament. La veu profètica de Joan Pau II ens ha precedit de molt... Ja el 1979, en l'encíclica *Redemptor de l'home* mirava cap a aquesta data. Després, el 1994, va venir la carta apostòlica *Cap al tercer mil·lenni*. L'Advent passat ha fet pública la butlla *El misteri de l'encarnació*.

Em fa la impressió que si, en un primer moment, la recepció entre nosaltres de l'anunci del Jubileu va ser tèbia, hem començat a recuperar terreny. Però som encara lluny d'on hauríem de ser. El gran examen de consciència comunitari, eclesial, sobre la vigència del Vaticà II, sobre la purificació de la memòria mitjançant la petició de perdó pels pecats col·lectius del passat, sobre la unitat dels cristians, sobre la responsabilitat dels cristians en els mals del nostre temps... ha avançat poc i poc visiblement. En canvi, la reflexió sobre Jesucrist, sobre l'Esperit Sant i sobre el Pare ha anat avançant al llarg dels últims tres anys.

Ens cal aprofitar el mig any de preparació que ens resta, sobretot en la línia de predisposar-nos a «la conversió del cor mitjançant un canvi de vida» (Butlla del Jubileu, 12). Ací i allà, apunten iniciatives de renovació eclesial. Per què no fer-les convergir? Els missatges de Joan Pau II a propòsit del Jubileu no exclouen cap línia de renovació. Prioritzen, això sí, «la renovació de la dimensió espiritual de l'Església», com va dir en el seu discurs als bisbes austríacs (20/11/98). I afegí: «Les qüestions referents a l'estructura de l'Església rellisquen automàticament a un segon pla, quan la qüestió decisiva de Déu és inserida en l'ordre del dia del debat eclesial.» És aquesta qüestió decisiva, precisament, la que el Jubileu del 2000 ens proposa de reintroduir en la nostra societat secularitzada, cercant de nou, com va dir un dia Montini, «les bases de les nostres relacions amb Déu».

Ara mateix

Joaquim Camps, escultor, ha estat escollit per representar a Gaudí que s'instal·larà al carrer Manuel Girona.

Impromptu

Els Jocs Florals

En la meua sitja de records els Jocs Florals hi tenen un lloc preferent. És que la poesia m'ha fet estimar. Estimar el petit món de cadascú que és la família, estimar i valorar la terra que t'ha vist néixer, estimar-ne la seva història, estimar les persones, estimar l'amor que fa camí al teu costat... estimar Déu, la suprema poesia.

I és per tot això que enyoro aquells Jocs Florals al Palau de la Música Catalana, romanticisme sobre romanticisme, on sentíem la veu dels poetes recitant-nos els seus poemes. Poemes sense ficció, que parlaven d'amor, de pàtria, de Déu... Qui no recorda la unció amb què Manuel Bertran i Oriola recitava els seus *Ressons de Déu*, o els poemes de Josep Carner, de Salvador Perarnau o de Josep Janés...?

Què se n'ha fet d'aquells Jocs Florals? Sembla que algú va qualificar-los d'obsolets... Sense recordar que una *Oda a la Pàtria*, la de Bonaventura Carles Aribau, va ser prou per impulsar el renaixement literari, artístic i polític de la nostra terra.

Trobo que al món actual li manca, però molt, el sentit de poesia. La poesia que idealitza i dona pau a l'esperit.

Oriol Camps